

HAVEL NA HRAD

Knihovna Václava Havla
výroční zpráva 2019

Knihovna Václava Havla výroční zpráva 2019

vydala Knihovna Václava Havla, o. p. s. v roce 2020
registrovaná u Městského soudu v Praze ve složce O 338 dne 26. července 2004
statutární zástupce: Michael Žantovský
Sídlo: Ostrovní 129/13, 110 00 Praha 1

IČ 27169413 / DIČ CZ27169413

Bankovní spojení:

7077 7077 / 0300 CZK; IBAN: CZ61 0300 0000 0000 7077 7077

7755 7755 / 0300 EUR; IBAN: CZ40 0300 0000 0000 7755 7755

7747 7747 / 0300 USD; IBAN: CZ66 0300 0000 0000 7747 7747

SWIFT CODE: CEKO CZPP

Transparentní účet – Moneta Money Bank – veřejná sbírka (Havel navždy)

7077 7077 / 0600 CZK; IBAN: CZ30 0600 0000 0000 7077 7077

BIC (SWIFT): AGBA CZPP

Tel.: (+420) 222 220 112, e-mail: info@vaclavhavel.cz

Knihovna Václava Havla je registrovaná podle knihovního zákona
pod evidenčním číslem 6343/2007 u Ministerstva kultury ČR

www.vaclavhavel.cz

www.havelnavzdy.cz

www.rokrevoluce.cz

www.denikrevoluce.cz

www.zmenitsvet.cz

www.cisthavla.cz

www.rozhovoryvh.cz

www.havlovy-deti.cz

www.provolani19.cz

www.othereurope.com

http://tvare-vzdoru.vaclavhavel-library.org/

www.facebook.com/KnihovnaVaclavaHavla

www.facebook.com/VaclavHavelLibrary

www.youtube.com/knihovnavaclavahavla

www.twitter.com/KnihovnaVH

www.twitter.com/HavelLibraries

www.instagram.com/knihovnavaclavahavla

Smysl to celé má jedině jako žijící či živoucí organismus, který zaujímá své nepřehlédnutelné místo v celku veřejného a politického života. (...) Knihovna musí něčím originálním být jako taková, sama o sobě, ve své každodennosti, jako trvale existující fenomén či místo.

Václav Havel,
Několik vět ke Knihovně Václava Havla, Hrádeček

Knihovna Václava Havla	7
Lidé Knihovny Václava Havla	9
Zakladatelé	9
Správní rada	9
Dozorčí rada	9
Statutární zástupce	9
Tým Knihovny	9
Externí spolupráce	9
Dobrovolníci / stážisté	10
Služby	10
Poděkování těm, kteří nás podpořili	10
finančním darem	10
finanční podporou formou grantu	10
Poděkování za poskytnutí archiválií Dokumentačnímu centru KnVH	
jednotlivci	10
instituce	11
Poděkování těm, kteří s námi spolupracovali celoročně, nebo při realizaci jednotlivých projektů	
instituce	11
jednotlivci	12
Zvláštní poděkování	12
Slovo ředitele	15
Dokumentační centrum	16
Archiv	16
Archiv v číslech	16
Nové přírůstky	17
Knihovna	17
Fotoarchiv	18
Archiv Pavla Juráčka	18
Spolupráce na veřejných akcích a projektech	18
na programu Knihovny VH	18
na přípravě knižních titulů vlastní produkce	19
na výstavách	19
na prezentaci vlastní knižní produkce	20
na přípravě a realizaci divadelních představení a soutěže	20
Publikační činnost	23
Nejprodávanější tituly	
z produkce roku 2019	23
z produkce minulých let	23
Vyprodané tituly	23
Sešity Knihovny VH	23
Edice Knihovny VH	23
Studentská řada Knihovny VH	24

Hovory v Lánech	24
Dílo Pavla Juráčka	24
Konference Knihovny VH	24
Hry VH do kapsy	24
Mimo edice	25
Nakladatelská spolupráce	26
Svět Václava Havla	27
Evropské dialogy Václava Havla	27
Cena Václava Havla za lidská práva 2019	28
Knihovna Václava Havla v zahraničí	32
Výstavy	32
Depozitář	33
Domácí akce	35
On-line programy	41
Klub Knihovny Václava Havla	43
Lidská práva doma a v zahraničí	43
Občanská společnost	44
Debaty na aktuální téma – my, Evropa, svět	58
Paměť a totalita	72
Literatura a divadlo	89
Vzdělávání	104
Rok revoluce	104
Čtenářsko-vzdělávací kampaň Číst Havla	104
E-learningový kurz Každý může změnit svět	105
Knihovničky VH	105
Soutěž o nejlepší studentský esej 2019	105
Workshop Havel v kostce	105
Stálá expozice Knihovny Václava Havla	105
Václav Havel tady a teď	106
Ostatní besedy v regionech	106
Návštěvnost, sociální sítě, média	107
Finanční přehledy	108
Fundraising a vlastní příjmy	109
Zpráva auditora a účetní závěrka	110

Sídlo Knihovny Václava Havla: Ostrovní 13, Praha 1.

Knihovna Václava Havla

Knihovna Václava Havla (dále „KnVH“, „Knihovna VH“, „KVH“) shromažďuje, zkoumá, zveřejňuje, šíří a hájí myšlenkový, literární a politický odkaz velké postavy moderních českých dějin – spisovatele, dramatika, myslitele, bojovníka za lidská práva a československého a českého prezidenta. Zabývá se také osobnostmi, událostmi a jevy, které s odkazem Václava Havla souvisí, a snaží se je přibližovat a zasazovat do dobového i současného kontextu.

Od srpna 2014 sídlí Knihovna Václava Havla na adrese Ostrovní 13, Praha 1. Přízemní prostory této budovy jsou věnovány expozici *Havel v kostce* a klubovým akcím. Knihovna VH zde pořádá semináře, autorská čtení, přednášky, koncerty a divadelní představení. V prvním patře se nachází kanceláře, archiv, průběžně doplňovaná knihovna a badatelna pro veřejnost.

Mezi hlavní poslání Knihovny Václava Havla patří

- formou vzdělávacích projektů, debat, autorských čtení, divadelních představení, koncertů, přednášek a dalších kulturních akcí přibližovat široké i odborné veřejnosti historický význam zápasu za lidská práva a svobody v době totality a tvorbu občanské společnosti v době budování demokracie
- organizovat archivní, archivně badatelské, dokumentační a knihovnické činnosti zaměřené na dílo Václava Havla a dokumenty či věci s jeho působením související, včetně odborné analýzy jejich vlivu na život a sebereflexi společnosti
- organizovat vědecký výzkum a publikační činnost mapující „havlovský“ svět

Lidé knihovny Václava Havla

Zakladatelé

Dagmar Havlová
Miloslav Petrušek († 2012)
Karel Schwarzenberg

Správní rada

Michaela Bakala (místopředsedkyně)
Iva Brožová
Gabriel Eichler (předseda)
Dagmar Havlová
Božena Jirků
Martin Palouš
Jacques Rupnik
Nina Smitová
Milan Šimečka

Dozorčí rada

Emil Holub
Ondřej Jonáš
Luděk Niedermayer

Statutární zástupce

Michael Žantovský, výkonný ředitel

Tým knihovny

Zuzana Barincová – asistentka produkce - *0,5 úvazek (od listopadu 2019)*
Veronika Pikola Brázdilová – produkční - *0,5 úvazek*
Eva Csémyová – archiv - *0,6 úvazek (do února 2019)*
Anna Freimanová – editorka - *0,8 úvazek*
Barbora Grečnerová – vzdělávací koordinátorka
Barbora Hanková – asistentka produkce - *0,6 úvazek (do prosince 2019)*

Pavel Hájek – šéfproducent
Petr Kalaš – archivář/knihovník (*od března 2019*)
Lucie Prachařová – výkonná asistentka
Karolína Stránská – provozní ředitelka
Jáchym Topol – šéfdramaturg
Martin Vidlák – vedoucí dokumentačního centra

Jan Hron – správa digitálního archivu, DPP
Zdenka Potměšilová – kustodka, DPČ
Šárka Sladovnicková – přednášky „Havel v kostce“, DPP
Rozálie Stejskalová – výpomoc v archivu, lektorka, DPP
Adriana Svítková – asistentka – vzdělávání, DPP (*červenec-srpen 2019*)
Libuše Šídlová – kustodka, DPČ
Petr Štefek – archiv, DPČ
Lucie Zíchová – lektorka, DPP

Alžběta Baumanová – pomocná produkce, DPP (*od listopadu 2019*)
Marie Dorazilová – pomocná produkce, DPP
Kateřina Hanková – pomocná produkce, DPP
Lucie Kopecká – pomocná produkce, DPP
Natálie Kučírková – pomocná produkce, DPP
Dora Machová – pomocná produkce, DPP
Josef Polášek – pomocná produkce, DPP (*od října 2019*)
Viktorie Preissová – pomocná produkce, DPP
Anežka Richterová – pomocná produkce, DPP (*od října 2019*)
Jana Rumlová – pomocná produkce, DPP
Barbora Šikulová – pomocná produkce, DPP
Hana Tenglerová – pomocná produkce, DPP

Externí spolupráce

Jiří Bělohradský – správa serverů
Klára Binarová – produkce - Cena VH za lidská práva
Jakub Čermák – multimédia
Václav Doubravský – IT podpora
Tomáš Javora – videozáznamy
Zuzana Janečková – produkce - Cena VH za lidská práva

Luděk Kubík – grafické práce
 Eva Lorencová – redakční a lektorské práce
 Ondřej Němec – fotoarchiv
 Radka Prošková – produkční
 Nina Rutová – lektorka programů pro školy
 Kristýna Šlajchrtová – CartonClan, grafické práce
 Jana Vejříková – Přepišto.cz, přepis mluveného a psaného slova
 Adéla Volfová – produkce - Evropské dialogy VH
 Ian Richard Willoughby – ANJ překlady
 Erika Zlamalová – Archiv Ivana M. Havla/produkce/sociální síť
 Hynek Zlatník – ANJ překlady

Dobrovolníci / stážisté

Kristýna Klimplová
 Tereza Podzemská
 Natálie Šimůnková

Služby

Správa budovy: Atkins and Langford Development, s. r. o.
 Audit: Deloitte Audit, s.r.o.
 Účetní služby: VGD, s. r. o.
 Webmaster: 2142 net, Jiří Šolc
 Úklid: UNIVERSAL úklidová služba
 Komisní prodej knih: KOSMAS, Academia

Poděkování těm, kteří nás podpořili:

finančním darem:

Fondation Zdenek et Michaela Bakala (strategický partner)
 Asiana s.r.o.
 Barta Jan
 Čacký Miroslav (P3Chem, s. r. o.)
 Doležil David
 Galerie Kodl, s.r.o.
 Havel Ivan M.
 Horak Silke
 Knapp Petr
 Kouřil Josef
 Kovařík Marek
 Letiště Praha, a. s.
 Moneta Money Bank, a.s.
 Muzeum romského národního obrození, z.s.
 Nadace The Sekyra Foundation
 Oščádal Zbyněk
 Palouš Martin
 Schwarzenberg Karel

Unilever ČR, s. r. o.
 Vaclav Havel Library Foundation (VHLF)
 Vysoká škola ekonomie a managementu, a. s. (VŠEM)
 Waldovi Jiří a Radana
 Klub přátel Knihovny VH – *Havel navždy*
 a mnoho dalších drobných dárců

finanční podporou formou grantu:

Evropská komise – EACEA
 Magistrát hl. m. Prahy
 Ministerstvo kultury ČR
 Ministerstvo zahraničních věcí ČR
 Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Česko-polské fórum
 Státní fond kultury ČR
 Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze
 Visegradský fond

Poděkování za poskytnutí archiválií Dokumentačnímu centru Knihovny VH

Jednotlivci

Josette Baer
 Elcin Bahceci
 Jay Ball
 Sally Bartůšková
 Martin Boštík
 Vladimír Bystrov
 Barbora Doležalová
 David Dušek
 p. Dvořáková
 Pavlína Eisenhamerová
 Sarah Farnsworth
 Přemysl Fialka
 Anna Freimanová
 Zdeněk Harvánek
 Milan Hauner
 Ivan M. Havel
 David Hrbek
 Pavel Hájek
 Andrzej Jagodzinski
 Alena Janková
 Alena Jirásková
 Rosamund Johnston
 Lenka Kabrhelová
 Pavel Kačírek
 Martin Kalaš

Petr Kalaš
Michael Kocáb
Karel Král
Jiří Kuděla
Ján Loerincz
Justin MacGregor
Ivo Mathé
p. Mlčák
Ondřej Němec
Vladimír Opatrný
Radvan Pácl
Dušan Pastirik
Miloslav Picmaus
Veronika Pikola Brázdilová
Anu Saluäär-Kall
Andrej Sannikov
Andrea Sedláčková
Vlasta Smoláková
Marie Smolej
Jiří a Olga Sozanští
Marie Steklíková
Michaela Sýkorová
Denisa Šedivá
Iva a Jana Štěpánkovy
Jiří Taussik
Prokop Toman
Arnaud Vervialle
Martin Vidlák
Josef Vinklát
Dagmar Vobecká
Kateřina Werman
Paul Wilson
Michael Žantovský

Institucím:

Institut umění – Divadelní ústav
Česká televize
Ústav pro studium totalitních režimů
Ústav paměti národa
Ústav pro soudobé dějiny AV ČR
Historický ústav AV ČR
Národní knihovna ČR
Libri prohibiti, Praha
Galerie hlavního města Prahy
Muzeum hlavního města Prahy
Správa Pražského hradu

Antikvariát 11, Praha
Městské divadlo Brno
Filozofická fakulta Univerzity J. E. Purkyně
v Ústí nad Labem
Regionální muzeum v Litomyšli
Encuentro Madrid

Poděkování těm, kteří s námi spolupracovali celoročně nebo při realizaci jednotlivých projektů:**Instituce:**

Archiv Kanceláře prezidenta republiky
Archiv Jana Patočky
Asistence, o. p. s.
Aspen Institute Prague
Babylon Revue
Bakala Foundation
Bison and Rose
Czech Press Photo
Česká centra
Česká televize
Československé dokumentační středisko
Český rozhlas
Činoherní klub
Člověk v tísni
Dejvické divadlo
Díky, že můžeme
DILIA
Divadelní fakulta AMU
Divadlo Archa
Divadlo Husa na provázku
Divadlo Na zábradlí
Divadlo v Dlouhé
DOX Centrum současného umění
Festival Americké jaro
Festival Stranou
Festival Tvůrčí Afrika
Francouzský institut v Praze
Google Cultural Institute
Hudební a taneční fakulta AMU
Iniciativa Evropské hodnoty
Institut pro evropskou politiku Europeum
Institut umění – Divadelní ústav
Jeden svět na školách – Člověk v tísni
Jihočeská univerzita

Městská část Praha 6
 Městská knihovna Praha
 Mezinárodní festival dokumentárních filmů
 Moravská zemská knihovna Brno
 Muzeum Kampa
 Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97
 Nadace FORUM 2000
 Nadace Hannse-Seidela Praha
 Nadace Charty 77
 Národní archiv
 Národní filmový archiv
 Nakladatelství Absynt
 Nakladatelství Argo
 Nakladatelství Kalich
 Nakladatelství Karolinum
 Nakladatelství Novela Bohemica
 Nakladatelství Portál
 Nakladatelství Pulchra
 Nakladatelství Radioservis
 Nakladatelství TORST
 Nakladatelství Větrné mlýny
 Národní divadlo v Praze
 Národní galerie v Praze
 Národní muzeum
 Národní technická knihovna Praha
 NEWTON Media
 Obec překladatelů
 Palác Lucerna
 Polský institut v Praze
 Post Bellum
 Prague Civil Society Centre, NF
 Pražský dům v Bruselu
 Rada Evropy Štrasburk
 Rádio Svobodná Evropa/Rádio svoboda
 Respekt
 reSITE
 Samizdatová knihovna Libri prohibiti
 Sdružení Ferdinanda Peroutky
 Senát PSP ČR
 Spolek Faketicky
 Spolek Sinopsis
 Spolek Litera
 Spolek Mladá politika
 Stálé zastoupení ČR při EU
 Střecha Lucerny
 Svět knihy

TOPAZ
 Univerzita Karlova Praha
 Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu
 Ústav pro česko-americké vztahy
 Ústav pro studium totalitních režimů
 Ústav pro českou literaturu AV ČR
 Ústav paměti národa (SR)
 Ústav pro soudobé dějiny AV ČR
 Václav Havel Library Foundation (USA)
 Villa Decius Krakow (PL)
 Velvyslanectví Belgie, Bulharska, Finska, Francie, Izraele, JAR,
 Litvy, Portugalska, Slovinska, Španělska, USA
 Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové
 Vysoká škola ekonomie a managementu (VŠEM)
 Werichova vila
 Zastupitelské úřady ČR
 Zastoupení Evropské komise v Praze
 Židovská obec Praha

Jednotlivci:

Lenka Deverová
 Magdalena Drsová
 Vilém Prečan

Zvláštní poděkování pak patří:

Michaele a Zdeňkovi Bakala
 Vladimíru Hanzelovi
 Dagmar Havlové
 Dagmar Havlové Ilkovičové
 Ivanu M. Havlovi
 Marku Juráčkovi
 Andreji Krobovi
 Karlu Schwarzenbergovi

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
LEDEN 2019

01

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
ÚNOR 2019

02

Knihy Miloš Havel a Jiří Zahradníč vybrané i dříve nepublikované knihy Václava Havela a dalších literárních autorů a esejí. Vydává a distribuuje Národní filmový archiv.

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
BŘEZEN 2019

03

foto © Oldřich Štěpán

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
DUBEN 2019

04

foto © Miloš Havel, Jiří Zahradníč, Bohumil Hrabal, Jiří Lipnic (1988)

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
KVĚTEN 2019

05

EVROPSKÉ DIALOGY
VÁCLAVA HAVLA 2019

Evropská unie mezi
včerejškem a zítřkem

„Vše nasvědčuje tomu, že se nemusíme bát snít o zdánlivě neomluvném, chceme-li, aby se zdánlivě nemotné stálo skutečností. Bez snění o lepší Evropě nikdy lepší Evropu nevybudujeme.“

VÁCLAV HAVEL, PROJEV V RÁDE EVROPA 10. KVĚTEN 1990

20. 5. 2019
DOKX, POUPĚTOVA 3, PRAHA

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
ČERVEN 2019

06

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
ZÁŘÍ 2019

09

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
ŘÍJEN 2019

10

ODE ZDI
KE ZDI

2. 10. 2019 / 12.30 – 20.00 Pražská klížovka / Praha 1

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
LISTOPAD 2019

11

„Žádám vás snažně, abyste nepodpořili ty, kteří vám slibují, že všechno vyřeší za vás. Takoví lidé chtějí, abyste jen mlčeli, poslouchali a drželi krok.“

Souhlasíte?
Pomozte nám inspirovat
své okolí i Vy!

WWW.HAVELNAVZDY.CZ

HAVEL
NAVZDY

KNIOHVNA
VÁCLAVA HAVLA
PROSINEC 2019

12

PF 2020

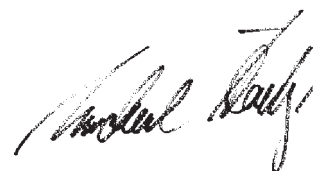
Slovo ředitele

Přestože od konce roku 2019 uběhlo necelých šest měsíců, zdá se to být dávná minulost. Přítomnost před nás postavila nové a nečekané zkoušky. Je proto možná dvojnásob vhodné ohlédnout se zpět za rokem 2019 jako dosud nejúspěšnějším v patnáctileté historii Knihovny Václava Havla. Díky úsilí celého týmu Knihovny, podpoře ze strany zakladatelů a správní rady i ze strany řady institucí a velkorysosti našich strategických sponzorů a dalších větších i menších podporovatelů, jsme překonali dosavadní výsledky prakticky u všech kvantitativních i kvalitativních parametrů naší činnosti. Zejména lze vyzvednout

- mimořádný úspěch obou našich mezinárodních konferencí (jarní Evropské dialogy Václava Havla a podzimní konference k Ceně Václava Havla za lidská práva) s prestižními řečníky, novými interaktivními prvky, početnějším obecnstvem v sálech i na sociálních sítích a silicím zaměřením na mladé diváky a posluchače) a satelitních Evropských dialogů v Bruselu;
- pevnou a populární dramaturgii akcí v klubu Knihovny s neustále rostoucí návštěvností
- cílevědomé úsilí o přenášení našich akcí do mimopražských oblastí v projektu Václav Havel tady a teď, účasti na knižních výstavách, festivalech a dalších kulturních a společenských akcích
- již pevně zakotvenou linii vzdělávacích programů v on-line sféře i přímém kontaktu, v roce 2019 dokumentovanou úspěšným seriálem Rok revoluce, desítkami besed na školách a workshopů pro pedagogy, projektem Knihovniček Václava Havla i rostoucím zájmem o studentskou soutěž o nejlepší esej věnovaný odkazu Václava Havla
- výraznou roli Knihovny při oslavách 30. výročí sametové revoluce (mezinárodní konference Českého rozhlasu ve spolupráci s Knihovnou, přímý rozhlasový přenos z Knihovny 17.11., účast v Kabinetu Havel na Náměstí Václava Havla, vystoupení ředitele KnVH v hlavním programu oslav na Václavském náměstí a mimořádně úspěšná rekonstrukce založení Občanského fóra v Činoherním klubu)
- stále rostoucí digitální šlápotu KnVH na sociálních sítích, začínající připomínat šlápotu sněžného muže

- cílevědomý a racionálně vedený ediční program soustředěný kolem odkazu Václava Havla, z něhož vymizely předem ztrátové, ač dokumentačně potřebné tituly, které se přesunuly do oblasti digitálních publikací
- úspěšné šíření odkazu Václava Havla v evropském politickém a kulturním povědomí prostřednictvím zapojení do Sítě domů a muzeí velkých Evropanů Evropského parlamentu, spoluúčasti Knihovny na udílení Ceny Václava Havla za lidská práva Parlamentním shromážděním Rady Evropy a jednorázových akcí, jako je putovní výstava Moc bezmocných v řadě velkých evropských měst
- úspěšně pokračující úsilí o udržení stávajících a získání nových sponzorů včetně zahájení projektu Havel navždy pro drobné podporovatele
- rostoucí efektivitu účasti v grantových soutěžích jak v rámci ČR, tak v rámci EU
- vytvoření podmínek pro start projektu internetového audiovizuálního kanálu Havel Channel díky podpoře Nadace manželů Komárkových. (V roce 2019 jsme ještě nemohli tušit, že se dosavadní práce na tomto projektu mnohonásobně zhodnotí při přechodu Knihovny na virtuální provoz vynucený pandemií COVID-19.)

Díky těmto výsledkům je Knihovna Václava Havla dnes atraktivní, pevně zakotvenou a respektovanou institucí, která pomáhá vytvořit z odkazu Václava Havla nedílnou a živou součást politického, společenského a kulturního života v ČR, v Evropě a ve světě.

Michael Žantovský
ředitel – statutární zástupce
19. června 2020

Dokumentační centrum

pečuje o specializovanou knihovnu s 6 161 katalogizovanými tituly, o rozsáhlý fotoarchiv a písemnosti, jejichž digitální zpracování dosáhlo 51 218 záznamů, a o veřejně přístupnou expozici a badatelnu. Přístup badatelů do digitálního archivu je po registraci zdarma.

Dokumentační centrum spravuje sbírku fyzických dokumentů, artefaktů, audiovizuálních materiálů a fotografií a průběžně své fondy doplňuje o digitalizované archiválie ze zápůjček a darů institucí a soukromých osob. Vedle toho vyvíjí vlastní badatelskou činnost, podílí se na přípravě programu Knihovny, na výstavách i knižní produkci.

V roce 2019 byly na stáži: Kristýna Klimplová, studentka Informačních studií a knihovnictví FF UK, a Tereza Podzemská – Střední škola knižní kultury, o. p. s.

Archiv

pokračoval v průběžné digitalizaci vybraných archivních dokumentů, v jejich popisu a katalogizaci. Zejména šlo o digitalizaci písemností a fotografií z archivu Ivana M. Havla, včetně jejich popisu v celkovém počtu 2 412 skenokopí ve vysokém rozlišení.

Započal nový tříletý projekt *Jiná Evropa / The Other Europe*. Knihovna Václava Havla získala od britského Imperial War Museum v roce 2018 obsahem i rozsahem mimořádnou audiovizuální akvizici sestávající ze šestidílného filmového dokumentu *The Other Europe* natočeného a uloženého vesměs na 16 mm filmu.

The Other Europe je šestidílný dokument, natáčený v letech 1987–88 v zemích střední a východní Evropy, zejména v Československu, Maďarsku, východním Německu, Polsku a Rumunsku. Pro britský Channel Four jej produkovala dnes již zaniklá společnost Panoptic, a autorem a průvodcem je francouzský politolog a publicista Jacques Rupnik, režie Tom Roberts, producent Nick Fraser. Československá televize odvysílala dokument na počátku 90. let.

Filmový dokument obsahuje autentické výpovědi významných představitelů domácí protikomunistické opozice i exilu, osobností kultury i běžných občanů o realitě života za železnou oponou v druhé polovině 80. let 20. století. Archivní hodnota materiálu je významná zejména proto, že není známa žádná obdobná audiovizuální práce, která téma zpracovává tak důkladně a v takové mezinárodní šíři.

Cílem je postupně zpracovat zhruba stovku rozhovorů a uložit je do veřejně přístupné databáze na stránce www.otherurope.com. K tomuto účelu získala Knihovna Václava Havla grant od Visegradského fondu a grant Evropa pro občany od Evropské komise. Partnery projektu jsou a na zpracování se podílí Národní Széchényiho knihovna Budapešť, Mezinárodní Centrum Solidarity Gdaňsk, Ústav paměti národa Bratislava a Gedenkstätte Bautzner Straße Dráždany.

Archiv v číslech

Ke konci roku 2019 dosáhl celkový počet zpracovaných událostí a dokumentů počtu 51 218, počet zpracovaných událostí ze života Václava Havla činil 15 301, počet zpracovaných textů Václava Havla 2 994, textů o Václavu Havlovi 14 722, bibliografických záznamů 24 263, zpracované korespondence 5 726, fotografií 2 035, video záznamů 277 a audio záznamů 557. Knižní katalog ke konci roku dosáhl celkového počtu 6 161 knih a periodik, z nichž přibližně čtvrtina obsahuje texty Václava Havla. Fyzicky je v knihovně uloženo 4 371 knihovních a časopiseckých svazků.

Dokumentační centrum zodpovědělo 250 samostatných dotazů při osobní návštěvě badatelů, nebo podaných elektronickou poštou, do digitálního archivu se registrovalo 698 nových badatelů.

Za přispění materiálů dostupných v archivu a knihovně Dokumentačního centra vznikly nové práce na Havlovská témata, které následně obohatily knihovní fond: Jedná se o bakalářskou práci Barbory Dvořákové „Co otevírá dveře zlu. Jazyk jako nástroj manipulace v dramatické tvorbě Václava Havla“ napsanou na Ústavu bohemistiky Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a diplomovou práci Jakuba Jíchy „Vývoj a proměny politického myšlení Václava Havla“ napsanou na Filozofické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Dokumenty, jejichž kvalita a rozlišení nebyly dostatečné a které má současně Dokumentační centrum k dispozici, byly postupně znovu digitalizovány. Pokud se počet některých vyjmenovaných položek oproti minulým letům snížil, jde o výsledek systematického odstraňování duplicit, které se v digitálním archivu přirozeně objevují. V této práci bude Dokumentační centrum průběžně pokračovat i v následujících letech.

Nové přírůstky

Nejvýznamnějšími přírůstky byla další část postupně zpracovávaného archivu Ivana M. Havla a rozsáhlý knižní dar (více než 400 svazků) sester Ivy a Jany Štěpánkových (viz níže).

Akvizicemi do archívního a knihovního fondu osobně přispěli: Josette Baer, Elcin Bahceci, Jay Ball, Sally Bartůšková, Martin Boštík, Vladimír Bystrov, Barbora Doležalová, David Dušek, p. Dvořáková, Pavlína Eisenhamerová, Sarah Farnsworth, Přemysl Fialka, Anna Freimanová, Zdeněk Harvánek, Milan Hauner, Ivan M. Havel, David Hrbek, Pavel Hájek, Andrzej Jagodzinski, Alena Janková, Alena Jirásková, Rosamund Johnston, Lenka Kabrhelová, Pavel Kačírek, Martin Kalaš, Petr Kalaš, Michael Kocáb, Karel Král, Jiří Kuděla, Ján Loerincz, Justin MacGregor, Ivo Mathé, p. Mičák, Ondřej Němec, Vladimír Opatrný, Radvan Pácl, Dušan Pastirik, Miloslav Picmaus, Veronika Pikola Brázdilová, Anu Saluäär-Kall, Andrej Sannikov, Andrea Sedláčková, Vlasta Smoláková, Marie Smolej, Jiří a Olga Sozanští, Marie Steklíková, Michaela Sýkorová, Denisa Šedivá, Iva a Jana Štěpánkovi, Jiří Taussik, Prokop Toman, Arnaud Vervialle, Martin Vidlák, Josef Vinklát, Dagmar Vobecká, Kateřina Werman, Paul Wilson, Michael Žantovský.

Z institucí to byly: Institut umění - Divadelní ústav, Česká televize, Ústav pro studium totalitních režimů, Ústav paměti národa, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Historický ústav AV ČR, Národní knihovna ČR, Libri prohibiti, Praha, Galerie hlavního města Prahy, Muzeum hlavního města Prahy, Správa Pražského

hradu, Antikvariát 11, Praha, Městské divadlo Brno, Filozofická fakulta Univerzity J. E. Purkyně, Ústí nad Labem, Regionální muzeum v Litomyšli, Encuentro Madrid.

Řadu knižních a časopiseckých publikací získalo Dokumentační centrum jako dar od nakladatelů či autorů při prezentacích knih během klubových večerů v Knihovně výměnou za publikace z vlastní produkce či jako dar za spolupráci na výstavních a jiných akcích.

Knihovna

Knihovna Archivu se nadále soustavně věnovala rozšiřování bibliografie díla Václava Havla. Počet stávajících záznamů dosáhl na konci roku čísla 24 263. Bibliografie je volně přístupná, s knižním katalogem provázaná a zachycuje v maximální možné míře texty publikované doma i v zahraničí.

Na konci roku 2019 přibylo do knižního katalogu celkem 679 nových záznamů publikací, z toho 639 knih a 40 periodik. Celkový nárůst svazků (tj. i duplikátů) dosáhl v roce 2019 čísla 693.

Bylo dokončeno rozřazení do nových signatur celého knižního fondu a započato značení novými signaturami také ve fondu periodik. Některé nové signatury byly doplněny a celý fond prošel kompletní revizí, byl nově uspořádán a byly z něj vyčleněny duplicitní exempláře a knihy, které tematicky nespádají do oblasti zájmu KnVH. Dále byl pořízen soupis těchto knih s návrhy na jejich pozdější postupné vyřazování, abychom získali prostor pro další doplňování fondu. Knižní regály byly nově přehledně označeny štítky vč. signatur. Mimo běžné nákupy domácí literatury získala Knihovna do svého fondu několik samizdatů, chybějící nebo v daném roce nově vydané zahraniční překlady děl Václava Havla (zejm. italské a anglické) a především rozsáhlý knižní dar českých exulantek, sester Štěpánkových, z pozůstalosti jejich rodičů, který obsahoval přes 400 svazků exilových vydání českých knih. Do fondu byly ze skladových zásob doplněny chybějící svazky z vlastní produkce KnVH a do databáze zařazeny nezpracované knihy s věnováním Václavu Havlovi nebo Kanceláři prezidenta republiky. Během revize fondu byly průběžně doplňovány a opravovány starší záznamy o knihovních jednotkách v databázi, pokud byly shledány neúplnými nebo nepřesnými.

Digitální katalog knih a periodik je volně dostupný bez předchozí registrace na internetových stránkách Dokumentačního centra. Knihy a periodika z knižního fondu byly badatelům poskytovány výhradně prezenční formou v badatelně. Badatelna

archivu a knihovny byla veřejnosti přístupná každé úterý od 9 do 17 hodin, po předchozí domluvě bylo pro zájemce otevřeno i mimo tuto dobu.

Fotoarchiv

V roce 2019 bylo zpracováno více než 300 fotografií, převážně z rodinného archivu Ivana M. Havla.

Dvě stě padesát fotografií z knihy *Mé vzpomínky* bylo opatřeno metadaty a importováno do digitální databáze.

Práce na celoživotním archivu fotografa Oldřicha Škáchy, který Knihovna v minulosti získala, byly soustředěny na digitalizaci a zejména popis negativů a uspořádání a popis 165 krabic (asi 12 000) zvětšenin fotografií Oldřicha Škáchy.

V archivu byla uložena fotodokumentace 33 akcí (930 fotografií), které Knihovna v roce 2019 pořádala.

Fotoarchiv připravil řadu projekcí fotografií k různým příležitostem doma i v zahraničí a spolupracoval na vyřizování řady badatelských dotazů a publikačních žádostí pro různá periodika a příležitostné publikace a na přípravě fotografií pro knižní produkci Knihovny, mj. pro publikaci *Kančí na daňčím* s podtitulem *Kuchařka Václava Havla*.

Archiv Pavla Juráčka

Archiv Pavla Juráčka vzniká od února 2014, kdy jeho syn Marek Juráček předal šest banánových krabic a kufr s psacím strojem z otcovy pozůstalosti do správy Knihovny Václava Havla. Postupně se třídí a digitalizují tisíce stran rukopisů, strojopisných složek, fotografií, dokumentů, osobní i úřední korespondence. Výsledkem této práce by mělo být nejen zmapování života a díla jedné z klíčových postav „nové vlny“ československého filmu šedesátých let 20. století, ale též zpřístupnění jeho literární tvorby ve svazcích knižní edice Dílo PJ.

Cílem Knihovny Václava Havla je uvést Pavla Juráčka do širšího kulturního povědomí a pomyslně navázat na hluboké přátelství mezi ním a Václavem Havlem, k němuž Havel krátce po Juráčkově smrti, v létě roku 1989, poznamenal: „Pavel byl můj kamarád, kterého jsem měl hrozně rád. Byl to jeden z nejcitlivějších lidí, a proto o něm nemůžu napsat víc.“

V roce 2019 se Archiv PJ rozrostl o 50 dobových rodinných fotografií (dar Juráčkovy syna Marka). Rozsáhlé rešerše materiálů z druhé poloviny sedmdesátých let a z let osmdesátých významně přispěly k přípravě koedičního titulu *Pavel Juráček – Deník 4. (1975–1989)*, který by měl vyjít ve spolupráci s nakladatelstvím TORST na sklonku roku 2020. V prosinci 2019

byl do sazby předán 7. svazek edice Dílo Pavla Juráčka *Případ pro začínajícího kata*, který obsahuje všechny Juráčkovy texty, jež s přípravou a realizací stejnojmenného snímku z roku 1969 souvisí: synopse, explikace, filmová povídka, dvě verze literárního scénáře. Pro úplnost je svazek doplněn obsáhlým výběrem z deníkových záznamů, dosud nepublikované korespondence a archivních dokumentů. Práce na výboru z korespondence Pavla Juráčka, dochované v mimořádné celistvosti, probíhaly průběžně celý rok.

Spolupráce na veřejných akcích a projektech

Dokumentační centrum věnovalo velkou část své činnosti vytváření zázemí pro klubové a ediční aktivity, iniciovalo některé akce a diskuse, přičemž z nich následně získávalo další archivní materiály a informace pro budoucí badatele.

na programu Knihovny

Dokumentační centrum spolupracovalo zejména na těchto akcích a klubových pořadech:

- Evropské dialogy Václava Havla a Cena Václava Havla za lidská práva 2019
- Muzejní noc 2019 – komponovaný večer sestavený z výukových lekcí Rok revoluce a doprovodné výstavy architektonických návrhů nové připomínky Václava Havla na pražském letišti
- Oslavy 17. listopadu – Obývák Václava Havla na Národní třídě a komponovaný den v Knihovně Václava Havla ve spolupráci s Českým rozhlasem a Českou televizí sestavený z veřejné diskuse, výukových lekcí „Rok revoluce“ a projevu Václava Havla k 20. výročí 17. listopadu 1989 a setkání Už je to tu zas v Činoherním klubu.
- Getting the Message Across – rešerše a fotoprojekce k diskusi o roli zahraničních médií během sametové revoluce
- Rok revoluce, vzdělávací lekce čerpající podklady z archivu
- Výběrem textů, citátů, fotografií a přípravou fotoprojekcí se Dokumentační centrum podílelo na mnoha dalších aktivitách instituce, například na večeru Václav Havel a film, Miloši, končíme aneb Humor v revoluci.

Pracovníci archivu se podíleli na prezentaci instituce pro pracovníky Národní technické knihovny. Seznámili je s fungováním a službami archivu, se strukturou a obsahem sbírek i s celkovou náplní všech oddělení Knihovny Václava Havla.

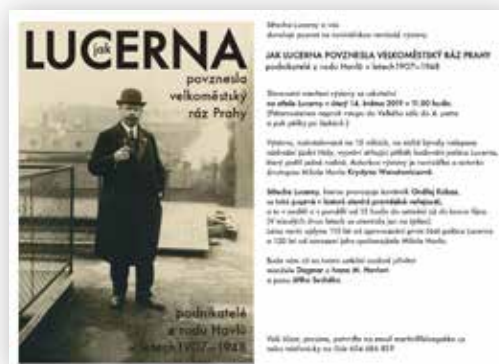
na přípravě knižních titulů vlastní produkce

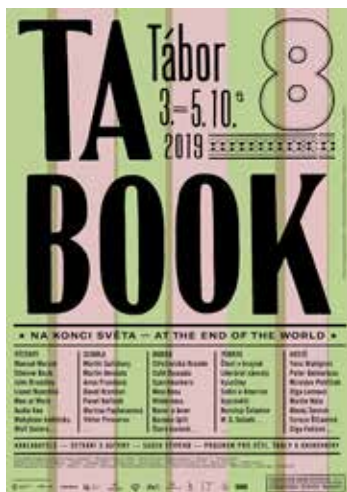
- Anna Freimanová, Tereza Johanidesová (eds.): *Má to smysl! Rozhovory s Václavem Havlem z let 1960–1989*
- Jan Bernard (ed.): *Václav Havel a film, scénáře, úvahy a analýzy z let 1957–1989*
- Michael Žantovský a kol.: *Kančí na daňčím. Kuchařka Václava Havla*
- Václav Havel: *Já nejsem smutný / Audience + Vernisáž*
- Václav Havel: *Chyt' zajíce, ať ho máš! / Zahradní slavnost*

na výstavách

S příspěvkem z archivního fondu Knihovny Václava Havla vznikly následující výstavy:

- Oldřich Škácha: Nejen Havel, Galerie Zlatý Had 7. 3. 2019
- Karafiáty a Samet, Umění a revoluce v Portugalsku a Československu 1968–1974–1989, Galerie hlavního města Prahy 30. 4.–29. 9. 2019
- VH – disident, prezident, občan, Svatováclavská ulice, Mělník 11. 11. 2019–10. 1. 2020
- Oldřich Škácha: 30 let od sametu, Galerie Pod Věží, Mladá Boleslav 14. 11.–31. 12. 2019
- Oldřich Škácha: The Times They Are a Changin a Ivo Šilhavý: Just A Perfect Day, dvě výstavy v Českém centru Milán, podzim-zima 2019
- Havel na Hrad, Příběh roku 1989, Národní archiv, Praha-Chodovec 5. 11.– 15. 12. 2019
- Responsabilidad como destino, Congreso de los Diputados Madrid 19. 11.–15. 12. 2019
- Výstava k výročí navázání diplomatických vztahů česko-španělských vztahů, Ministerstvo zahraničních věcí, ve spolupráci s Centrem iberoamerických studií UK a španělskou ambasádou, putovní výstava v Madridu a Praze během podzimu 2019
- Jak Lucerna povznesla velkoměstský ráz Prahy, podnikatelé z rodu Havlů 1907–1948, Střecha Lucerny, Praha, 3. 5. 2019
- Václav Havel – Cesta svobody, Slezské zemské muzeum – Památník Petra Bezruče, 11. 9. 2019–26. 1. 2020
- Havlova architektura, Vila Stiassni v Brně 8. 10.–15. 12. 2019
- Letem světem s Václavem Havlem, Letiště Praha 15. 11. 2019–31. 1. 2020
- Moc bezmocných, s italskými partnery
- 30 let svobody, Modlitebna na Vráži, Černošice, 13. 11. 2019

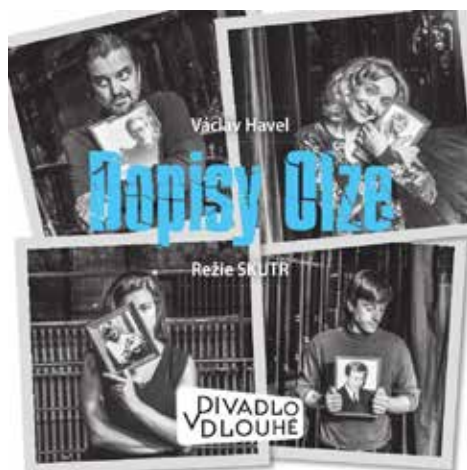
- 30 let svobody, Sbor Církve bratrské, Praha 5 – Smíchov, 20. 11.–31. 12. 2019
- Velkoformátové portréty Václava Havla pro veřejné připomínky v Pečkách, Táboře, Soběslavi, Třeboni a Sezimově Ústí
- Ve spolupráci s Odborem veřejné diplomacie byla v prostorách Ministerstva zahraničních věcí ČR zveřejněna digitální expozice Václav Havel v kostce, která je současně k dispozici Českým centrům ve světě.
- Výstava v restauraci Činoherního klubu k 30. výročí založení OF

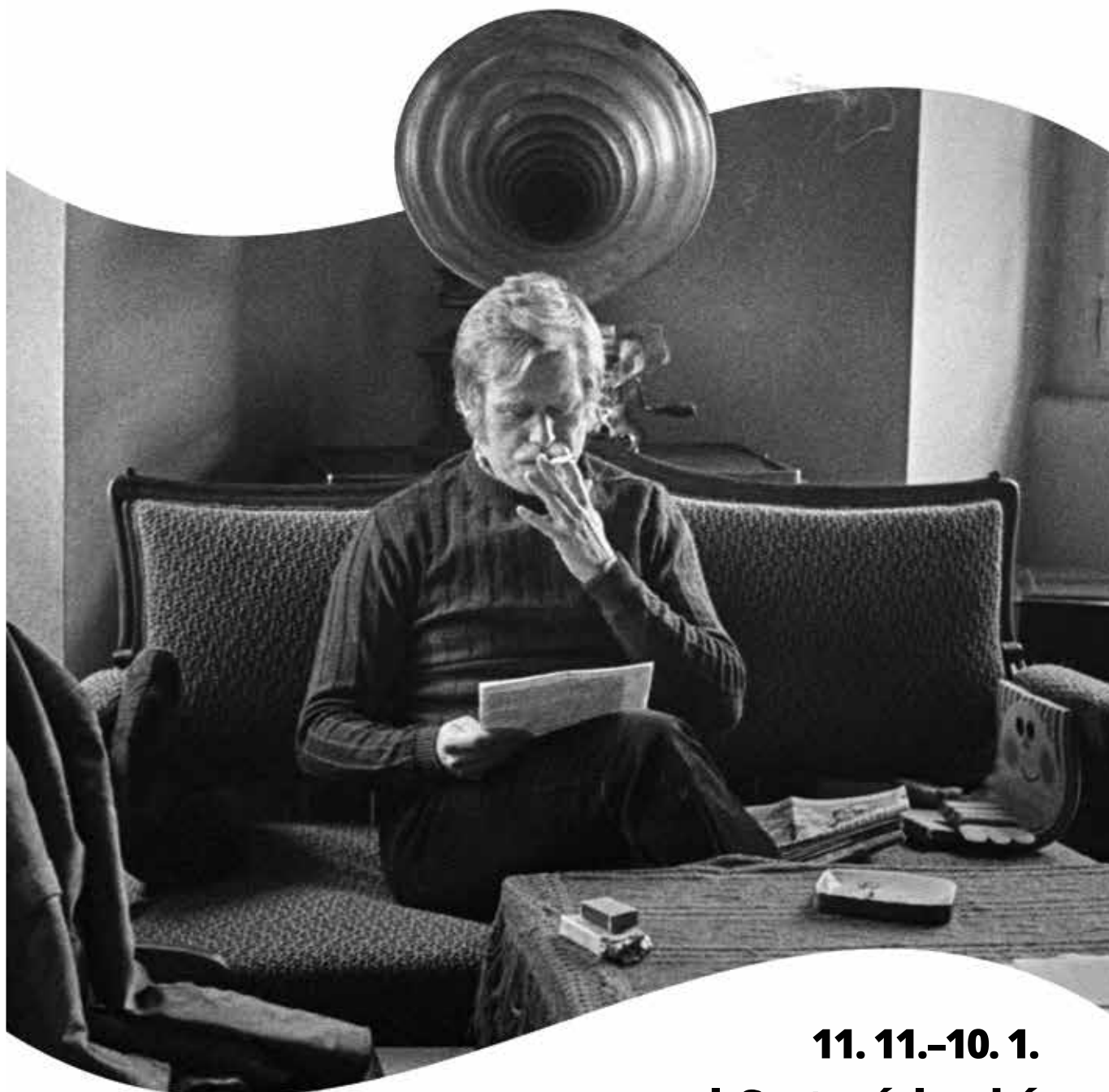
na prezentaci knižní produkce Knihovny VH

- Den Evropy 2019, Střelecký ostrov Praha, 9. 5. 2019
- Svět knihy, Výstaviště Praha, 9.–12. 5. 2019
- Evropské dialogy Václava Havla, DOX+ Praha, 20. 5. 2019
- Svět knihy, DEPO 2015 Plzeň, 21.–22. 9. 2019
- Tabook, spolkový dům Střelnice Tábor, 4.–5. 10. 2019
- Letní Knihex, Kasárna Karlín Praha, 8. 6. 2019
- Konference k poctě laureáta Ceny VH za lidská práva, Pražská křižovatka Praha, 2. 10. 2019
- Lásky prochází žaludkem, Farmářské trhy na Kulaťáku, Vítězné náměstí Praha, 16. 11. 2019
- Obývák Václava Havla, Korzo Národní, Národní třída Praha, 17. 11. 2019
- Už je to tu zas, Činoherní klub Praha, 17. 11. 2019
- Cikánský baron jsem já – křest knihy, Divadlo Apollo Praha, 4. 12. 2019
- Zimní Knihex, Studio Alta Praha, 14.–15. 12. 2019

na přípravě a realizaci divadelních představení a soutěže

- Konzultace a chystání podkladů při přípravě inscenací her VH a filmu o VH
- Dopisy Olze, Divadlo v Dlouhé Praha – různé podklady a konzultace
- Žebrácká opera, Městské divadlo Brno, podklady pro divadelní program
- Žebrácká opera MDP Praha – podklady pro program apod.
- DAMU ve spolupráci s VHFLF – Soutěž o nejlepší krátkou hru
- Konzultace a podklady pro přípravu inscenace *Žebrácké opery* VH amatérským divadlem Našelose v Sedlčanech

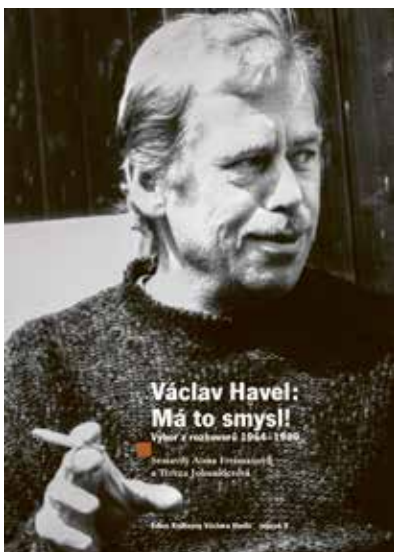
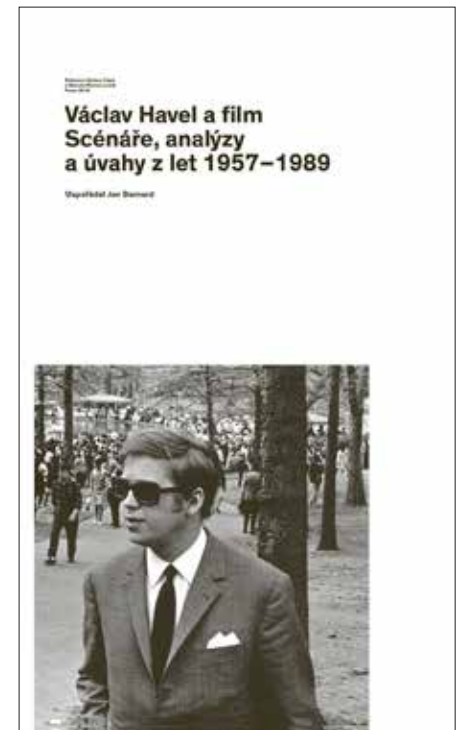
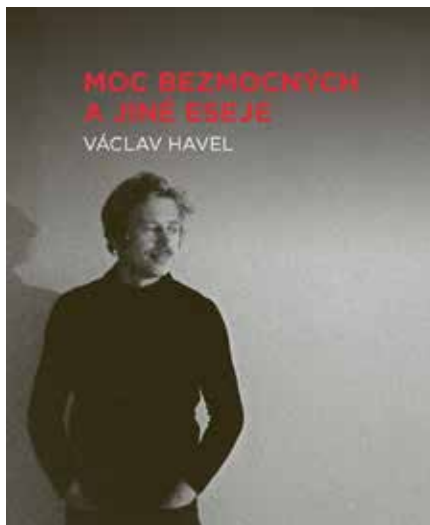
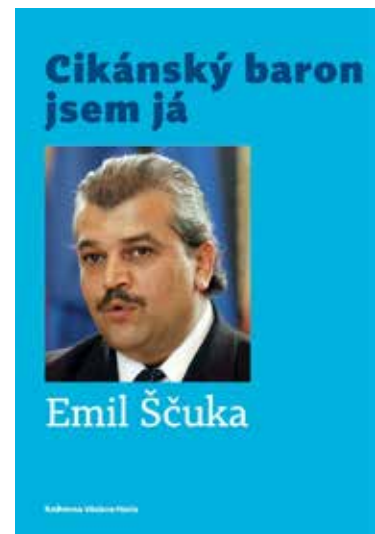
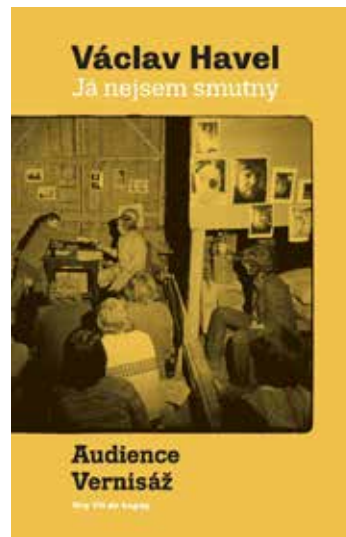

**11. 11.–10. 1.
ul. Svatováclavská**

VH – disident, prezident, občan

Exteriérová výstava fotografií
Oldřicha Škáchy uspořádaná
ve spolupráci s Knihovnou
Václava Havla.

Publikační činnost

Jádrem edičního plánu Knihovny je dílo a život Václava Havla, jeho rodiny a blízkých spolupracovníků a přátel. Pro přehlednost je plán členěn do šesti edičních řad: **Sešity Knihovny Václava Havla**, **Edice Knihovny Václava Havla**, **Studentská řada**, **Hovory v Lánech**, **Dílo Pavla Juráčka** a **Konference Knihovny Václava Havla**. Tituly, které není možné zakomponovat do některé z předcházejících řad a které i přesto jsou pro ediční činnost Knihovny Václava Havla významné, vycházejí volně, mimo edice.

Nejprodávanější tituly z produkce roku 2019

Michael Žantovský a kolektiv: *Kančí na daňčím. Kuchařka Václava Havla*

Anna Freimanová, Tereza Johanidesová (eds.): *Má to smysl! Rozhovory s Václavem Havlem z let 1960–1989*

Václav Havel, Anna Freimanová (ed.): *Moc bezmocných a jiné eseje (dotisk)*

z produkce minulých let

Zdeněk Lukeš: *Praha Václava Havla* (2016)

Pavel Hájek (ed.): *Hele, Havel!* (2016)

David Dušek (ed.): *Václav Havel: Zápisky obviněného* (2016)

vyprodané tituly

Václav M. Havel: *Mé vzpomínky. První úplné vydání* (2018)

Krystyna Wanatowiczová: *Miloš Havel – český filmový magnát* (2013, 2017)

Jan Hron (ed.): *Perzekuce Václava Havla. Dopisy a dokumenty z let 1968–1989* (2015)

Pavel Juráček: *Prostřednictvím kočky* (2014)

Filip Topol: *Fantazie G moll* (2014)

Martin C. Putna: *Spiritualita Václava Havla* (2009)

Ladislav Hejdánek: *Havel je uhlík* (2009)

Sešity Knihovny Václava Havla

Nepravidelný čtvrtletník *Sešity Knihovny* vychází od roku 2009. Svého druhu je laboratoř, experimentálním prostorem, prezentující badatelské výsledky Dokumentačního centra Knihovny (formou reprintu veřejnosti neznámých či nedostupných textů) a nově vzniklé „havlovské“ studie z oblasti kulturní a orální historie, určené studentům a širší veřejnosti.

Původně plánovaný výběr z novinových článků, nazvaný *Václav Havel v normalizačním tisku (1977–1989)*, byl z důvodu časového vytížení editora, moderátora Jakuba Železného, přesunut do edičního plánu na rok 2020 a s velkou pravděpodobností bude vydán jako e-kniha.

Edice Knihovny Václava Havla

„Vlajková“ edice Knihovny, založená v roce 2010, se soustředí na vydávání rozsáhlých studií klíčového významu pro porozumění života a díla Václava Havla.

V roce 2019 jsme z již existujících svazků dotiskli dva již delší dobu vyprodané – Anna Freimanová (ed.): *Síla věčnosti Olgy Havlové* a Jan Lukeš: *Právě proto, že jsem. Rozhovor s Ivanem M. Havlem* – a rozšířili o editorský titul Anny Freimanové a Terezy Johanidesové: *Má to smysl! Rozhovory s Václavem Havlem z let 1960–1989*:

„Je zajímavé, že téměř všechny rozpravy plynou v poklidné, přátelské atmosféře (výjimkou je hektický rok 1989) a že v nich zcela chybí konfrontační tón. Tazatel se většinou neprosazuje, otázky jsou přímé, jasné, spojené s aktuálním děním i s Havlovým osobním životem a uměleckou tvorbou. Pokud není třeba myslet na konspiraci, Václav Havel odpovídá také tak – otevřeně a spontánně. Nebojí se osobní roviny, ale udržuje si patřičný odstup. Novináři vnímají přirozenou Havlovu autoritu a respektují ho, nedochází k žádným pokusům o investigativní sondy nebo odhalení. Zajímavé je i to, že Václav Havel v tomto období vůbec nepřemýšlel o image, o tom, jak má na novináře, potažmo čtenáře zapůsobit, soustředil se především na precizní formulaci obsahu interview.

Tázaný byl sice vždy vstřícný, slušný a novináře respektoval, ale většinou měl situaci pevně v rukou on, a co chtěl, to „si řekl“. Velmi často lze i v novinových rozhovorech vysledovat myšlení „nahlas“, pro Václava Havla typické, jímž trvale hledá smysl života a vlastní existence i pravdu. Nikdy nemlží.

Malé střeoevropské Československo se v centru pozornosti světových médií objevuje jen výjimečně. Zájem o to, co se děje na hranicích východní Evropy, nebyl a není samozřejmostí. Václav Havel svou tvorbou a svým vzdorem proti diktatuře dokázal tento zájem vzbudit a na svou zemi, v níž totalitní režim šlapal po lidských právech a svobodách, hlasitě upozornit. Svět byl (a stále je) plný daleko zajímavějších historických vírů a událostí, a proto každá zmínka o Československu hrála v cestě za demokracií důležitou roli. Václavu Havlovi musíme poděkovat.“ (z úvodního slova Anny Freimanové)

Kniha, slavnostně uvedená na květnovém veletrhu Svět knihy, byla během tří měsíců vyprodána, a tak na sklonku prázdnin byl vydán její dotisk, z něhož se do prosince 2019 prodaly bezmála dvě třetiny.

Studentská řada

V této řadě vydává Knihovna od roku 2012 tematické výběry z díla Václava Havla, určené především studentům anebo těm, kteří se s jeho tvorbou (a životem) setkávají poprvé. Jednotlivé svazky doplňují eseje znalců Havlova díla a bohatý fotografický doprovod.

V roce 2019 se tato řada nerozšířila o žádný nový svazek, avšak její nejúspěšnější titul – výběr z esejů Václava Havla pořizovaných Annou Freimanovou: *Moc bezmocných a jiné eseje* – kterého se do konce roku 2018 prodalo 3000 výtisků – se dočkal již třetího dotisku.

Hovory v Lánech

V roce 2013 založená publikační řada přepisů rozhlasového cyklu rozhovorů s Václavem Havlem *Hovory z Lán* (1990–2000) byla v roce 2016 přetransformována z klasické tištěné podoby na elektronickou.

V roce 2019 byl připraven do sazby již 5. svazek edice: *Hovory v Lánech 1994*. S jeho vydáním se počítá na podzim roku 2020.

Dílo Pavla Juráčka

Edice byla založena na jaře 2014, krátce poté, co se Marek Juráček (syn Pavla Juráčka) rozhodl darovat Knihovně veškerou pozůstalost svého otce. Již první seznámení s dochovanými strojopisy a rukopisnými poznámkami odhalilo nezpochybnitelnou literární i kulturněhistorickou hodnotu pozůstalosti, se kterou je nutné nadále systematicky pracovat. Za tímto účelem došlo k vytvoření dílčího Archivu Pavla Juráčka a vznikl též rámcový plán na vydávání jeho díla.

V roce 2019 byl dán do tisku svazek Díla PJ s pořadovým číslem 7, přibližující vznik snad nejdiskutovanějšího Juráčkovy snímku, *Případ pro začínajícího kata*. Kniha byla slavnostně uvedena na Literárním festivalu v Ostravě v lednu 2020.

Výrazným způsobem pokročily též práce na přípravě výboru z korespondence Pavla Juráčka.

V neposlední řadě se Archiv PJ výraznou měrou podílel na přípravě vydání posledního, čtvrtého svazků *Deníku* Pavla Juráčka (blíže viz kapitola Nakladatelská spolupráce).

Konference Knihovny Václava Havla

Tato edice byla založena na podzim roku 2014 s cílem mapovat výstupy z vybraných konferencí, na jejichž přípravě a realizaci se Knihovna podílela, bez ohledu na to, zda v roli (spolu)organizátora či garanta. Oproti běžným konferenčním sborníkům je při přípravě těchto svazků věnována mimořádná péče též vizuálnímu řešení: Každý svazek doprovází dílo jednoho umělce, které s jeho tématem souvisí a souzní.

V roce 2019 v této edici nebyl vydán žádný svazek.

Hry VH do kapsy

Nejmladší ediční řada Knihovny, založená na sklonku roku 2019, si vetkla za cíl nabízet studentům, ale nejen jim, jedinečnou možnost mít vždy po ruce divadelní hry Václava Havla,

i když právě nemají přes rameno přehozený batoh nebo tašku. Na přelomu roku byly v této edici péčí Anny Freimanové připraveny k vydání tituly *Já nejsem smutný / Audience + Vernisáž* a *Chyt' zajíce, ať ho máš! / Zahradní slavnost*

Václav Havel, Anna Freimanová (ed.): *Já nejsem smutný / Audience + Vernisáž*

Tento svazek přináší aktovky *Audience* a *Vernisáž* s nejúspěšnější divadelní postavou Václava Havla, zakázaným spisovatelem Vaňkem v centru dění. Plachý, ale zásadový hrdina se v letech husákovské normalizace nechce podřídit diktátu policejního státu, snaží se nezradit své principy a žít podle svého svědomí.

V *Audience* se u jednoho stolu potkávají dva naprosto odlišné světy, nesmělý, mlčenlivý intelektuál a živočišný buran, pivovarský sládek –, aby svedli souboj s metodami tajné policie, který nemůže vyhrát ani jeden z nich. „*Já nejsem smutný*“, předsvědčuje Vaněk své okolí, přestože musí koulet sudy v pivovare, slídí za ním estébáci a jeho nadřízený do něj leje hektolitry piva, které mu nechutná...

Také *Vernisáž* je soubojem odlišných představ o životě. Manželský pár Michal a Věra pozvali svého dávného přítele Vaňka, aby mu předvedli svůj nový, snobsky upravený byt, přecpaný starožitným nábytkem a moderními kuchyňskými vymoženostmi. Jsou opravdu ve svém falešném ráji tak šťastní, jak chtějí předvést svému kamarádovi, spisovateli na černé listině, toho času pivovarskému dělníkovi?

Kromě šikovného formátu charakterizuje tuto edici Knihovny Václava Havla užitečná výbava – doplňkové texty, které přibližují historické, kulturní i osobní souvislosti vzniku her a přináší přehledný autorův životopis, výběrovou bibliografii a další užitečné informace o samotných hrách, autorovi i době.

Václav Havel, Anna Freimanová (ed.): *Chyt' zajíce, ať ho máš! / Zahradní slavnost*

Satirická komedie *Zahradní slavnost* patří k prvním českým absurdním hrám a v šedesátých letech byla v legendárním Divadle Na zábradlí vůbec první divadelní hrou Václava Havla uvedenou na jevišti.

Mladý milovník šachové hry, snaživý Hugo Pludek, se podobně jako český Honza vydává do světa, aby „něčím byl“. Rychle pochopí zákonitosti úspěchu, zorientuje ve světě frází a byrokratických mechanismů, pružně se přizpůsobuje všemu, co ho může dovést až na vrchol. Ale... je to ještě Hugo Pludek?

Kromě šikovného formátu charakterizuje tuto edici Knihovny Václava Havla užitečná výbava – doplňkové texty, které přibližují

historické, kulturní i osobní souvislosti vzniku her a přináší přehledný autorův životopis, výběrovou bibliografii a další užitečné informace o samotných hrách, autorovi i době.

Mimo edice

Práce publikované mimo edice se tematicky od běžné produkce Knihovny výrazně neliší. Hlavní rozdíl spočívá především v žánru (zvukové nahrávky, DVD) a vizuálním pojetí (grafická úprava, formát).

V roce 2019 Knihovna VH takto vypravila dva nové tituly a jeden dotisk:

V květnu v rámci mezinárodního veletrhu Svět knihy Praha byla slavnostně uvedena kniha Michaela Žantovského a jeho kolegů s názvem *Kančí na daňčím* a podtitulem *Kuchařka Václava Havla*. Tato kniha se stala suverénním bestsellerem publikačního programu Knihovny roku 2019, a proto byla na přelomu měsíce srpna a září dotištěna. (Pro úplnost je dlužno dodat, že veškerý zisk z jejího prodeje se autorský kolektiv rozhodl věnovat na rozvoj činnosti Knihovny VH.)

V září Knihovna vydala dotisk úspěšného průvodce Zdeňka Lukeše po stavbách spjatých s Václavem Havlem: *Praha Václava Havla*.

Na přelomu října a listopadu pak vyšla obsáhlá autobiografie významného romského občanského aktivisty Emila Ščuky *Cikánský baron jsem já*.

V průběhu roku 2019 postoupily práce také na titulech: *Kilián Nedory* (editorský výbor textů souvisejících s legendárním alter egem frontmana Psích vojáků Filipa Topola) a *Lucerna / Barrandov* (výpravná monografie o stavitelských aktivitách rodiny Havlů). Titul s pracovním názvem *Rozhovor s Oldřichem Škáchou* (poslední autorizovaný rozhovor doplněný reprezentativním výběrem snímků, stopující Škáchovu „cestu k fotografii“) byl odložen na později, neboť je možné, že se podaří jej začlenit do zamýšlené reprezentativní monografie OŠ.

Michael Žantovský a kolektiv: *Kančí na daňčím. Kuchařka Václava Havla*

Knih receptů spjatých s Václavem Havlem – ať už v roli spokojeného strážníka či po všech stránkách svébytného kuchaře. Václav Havel byl dramatik, esejista, disident, vězeň svědomí a prezident Československa a České republiky, jedna z velkých postav českých, evropských a světových dějin 20. století. Takto o něm hovoří encyklopedie, odborné studie a učební osnovy.

Málokde se ale uvádí, že Havel byl také po celý život nadšeným, hloubavým, tvůrčím a ve společnosti oblíbeným kuchařem. Přestože v této oblasti nedosáhl stejně významných výsledků jako v jiných, čas strávený v kuchyni dotvářel jeho život, obohacoval život jeho nejbližších a pomáhal vytvářet pevná pouta, spojující podobně smýšlející přátele v nelehkých dobách normalizace. Také z tohoto důvodu mu věnujeme tuto malou kuchařskou připomínku. Nechceme stavět Havlovi kuchařský pomník, ani ho dávat za příklad zdravého stravování, ale prostě jen potěšit ty, kterým seznámení s touto méně známou částí jeho života udělá radost.

Zdeněk Lukeš: *Praha Václava Havla. Průvodce po stavbách spojených s životem dramatika, disidenta a prezidenta*

Kniha *Praha Václava Havla. Průvodce po stavbách spojených s životem dramatika, disidenta a prezidenta* přibližuje stavby naší metropole, které jsou spojeny s osudy této mimořádné osobnosti. Průvodce v několika kapitolách představuje na snímcích Pavla Hrocha a dalších fotografů budovy vytvořené jeho dědečkem a otcem, jako byl palác Lucerna nebo barrandovské stavby, dále místa spojená s Havlovým dětstvím a mládím, érou úspěšného dramatika i disidentským obdobím. V letech, kdy byl Václav Havel prezidentem, osobitě přispěl k vlídnější tváři areálu Pražského hradu a nechybějí ani místa spojená s posledními léty jeho života. V mozaice míst nalezneme stavby nejrůznějšího poslání – od oblíbených hospůdek, kaváren a divadel přes byty disidentů, vyšetřovny StB a věznice až po nové hradní intervence. Na sedmdesát pražských staveb a prostranství je řazeno chronologicky, nechybějí životopisné údaje vázané k jednotlivým životním údobím, podrobné mapy ani slovníček architektů.

Emil Ščuka: *Cikánský baron jsem já*

Trojdílná kniha vzpomínek Dr. Emila Ščuky, který sehrál a i nadále sehrává důležitou roli v emancipačních procesech romské národnostní menšiny v České republice a při formování romského národa v mezinárodním kontextu, akcelerovaných po pádu komunismu ve střední a východní Evropě v „zázračném roce“ 1989. V prvním díle Bože, však je to cigaň Ščuka vypráví o svém dětství, školním vzdělání a zkušenostech, které po studiu práv učinil jako romský prokurátor v posledním desetiletí komunistické diktatury.

Druhý díl Jedna vlaštovka jaro nedělá se zabývá vznikem romského politického hnutí v Československu po sametové revoluci a zkušeností, kterou v jeho rámci činili v obnovené československé a posléze české demokracii jeho předáci.

Třetí díl *Cikánský baron jsem já* popisuje Ščukovo úsilí na mezinárodním poli. Tam se ovšem neřešila jen romská otázka v rámci Masarykem založené Československé republiky a dvou následnických států vzniklých v roce 1993 na jejím území, ale otázka širšího rozsahu. Úhelným problémem na přechodu z „krátkého“ 20. století do nové doby, jejíž rysy se okolo nás vynořují v prvních desetiletích 21. století, se stává existence romského národa jakožto svébytného celku, který sice nemá své území, na kterém by mohl vyhlásit svoji suverenitu a realizovat svůj národní program, ale přesto aspiruje na to být rovnocenným partnerem ostatním evropským národům v procesu evropské integrace a v tomto kontextu uskutečňovat dlouhodobé cíle svého „národního obrození“.

Nakladatelská spolupráce

V roce 2019 se Knihovna v této oblasti kromě vydávání životopisných knih o Václavu Havlovi zaměřila především na spolupráci při vydávání *Deníku* Pavla Juráčka (nakladatelství Torst). Spolupráce spočívala v poskytování archivních materiálů, v konzultaci s autory a zpracovávání dílčích rešerší pro čtvrtý, závěrečný svazek deníkových záznamů z let 1975–1988, který by měl vyjít v nakladatelství Torst na podzim roku 2020.

Svět Václava Havla

Program, souhrnně nazvaný Svět Václava Havla, tvoří pestrý vějíř domácích a zahraničních „havlovských“ akcí, které Knihovna pořádá či se na nich aktivně podílí. Jeho páteř i v roce 2019 tvořil pátý ročník Ceny Václava Havla za lidská práva spolu s projektem Evropské dialogy Václava Havla, účast na zahraničních a domácích akcích.

Evropské dialogy Václava Havla

Evropské dialogy Václava Havla jsou mezinárodním projektem, jenž si klade za cíl otevřít a vést diskusi o tématech určujících směřování současné Evropy s přihlédnutím k evropskému duchovnímu odkazu Václava Havla. Hlavním inspiračním zdrojem tohoto projektu je esej Václava Havla *Moc bezmocných*. Evropské dialogy Václava Havla více než jiné projekty obdobného zaměření nabízí „bezmocným“ prostor k vyjádření a tedy k posílení jejich pozice v rámci Evropy.

Projekt je plánován jako dlouhodobý a zahrnuje spolupráci s dalšími organizacemi v různých evropských městech. Jednotlivé akce probíhající formou konferencí, diskusí či setkání a jsou určeny především středoškolským a vysokoškolským studentům, stejně jako ostatním zájemcům o evropskou problematiku z řad odborné i široké veřejnosti.

20. 5. | Centrum současného umění DOX, Praha EU mezi včerejškem a zítřkem

V roce 15. výročí vstupu do EU a pouhé čtyři dny před důležitými volbami do Evropského parlamentu jsme se společně zamysleli nad bilancí České republiky v Evropské unii a Evropské unie v České republice i ve střední Evropě a zároveň jsme se zahleděli do budoucnosti, a to zejména očima mladých lidí, jejichž životy bude EU ovlivňovat.

Program

12.30–13.00 **Registrace**

13.00–13.15 **Zahájení**

Michael Žantovský (ředitel Knihovny Václava Havla)

Dana Kovaříková (vedoucí Zastoupení Evropské komise v České republice)

13.15–13.35 **Performance Bohdana Bláhovce na téma EU mezi včerejškem a zítřkem**

hudební doprovod Jakub Cermaque

13.35–14.50 **Panel I EU – věc lásky, nebo manželství z rozumu**

Ve svém projevu k Evropskému parlamentu Václav Havel už v roce 1994 řekl, že po prostudování Maastrichtské smlouvy a ostatních dokumentů, na nichž je Evropská unie založena, byl osloven jeho rozum nikoliv jeho srdce. Před vstupem do Evropské unie vládl v nemalé části populace euforie z „návratu na Západ“.

V referendu v roce 2003 hlasovalo 77% lidí pro vstup do EU. Lze 15 let poté říci, že srdce občanů hoří pro EU? Jak dnes prožíváme evropskou identitu? Nejedná se pouze o svazek z rozumu oproštěný od emocí? Kde lze hledat pozitivní „charisma“ EU, především pro mladé lidi?

Hosté: Věra Jourová (Evropská komise), Lenka Zlámalová (Echo24), Martin Povejšil (Ministerstvo zahraničních věcí ČR) a Pavel Rychetský (Ústavní soud ČR)

Moderoval: Jiří Hošek (Seznam TV)

15.10–16.25 **Panel II Střední Evropa v Evropské unii a Evropská unie ve střední Evropě**

V některých ohledech prožívá v posledních letech střední Evropa krizi evropské identity.

Objevují se i snahy obrátit dosavadní kormidlo

prozápadního směřování směrem na východ.

Čím je tato krize způsobena a jaké jsou její projevy v jednotlivých zemích regionu? A jak Evropskou unii vnímají mladí aktivní lidé, kteří se zapojují do občanského života a snaží se proti takovému směřování bojovat? Mohou blížíci se evropské volby signalizovat bod pozitivního obratu?

Hosté: Jan Spiewak (Wolne Miasto Warszawa association), Karolína Farská (Iniciativa Za slušné Slovensko), Karoly Nagy (Youth organisation of party Momentum) a Václav Němec (filozof, pedagog)
Moderoval: Michael Žantovský (Knihovna Václava Havla)

16.45–18.00 **Panel III Mileniálové a budoucnost EU**

Pro mladé lidi je Evropská unie samozřejmě součástí života. Jak ji vidí a jak by si představovali její budoucnost? Jak vnímají blížíci se evropské volby? Jsou automaticky pro-evropští? Co mohou dělat pro to, aby ostatní země nenásledovaly příklad Velké Británie? Jaké konkrétní kroky a doporučení mladí lidé pro EU a pro své vrstevníky mají?

Hosté: Kovy (Youtuber), Jaroslav Miller (Univerzita Palackého v Olomouci), Barbora Kollárová (finalistka esejistické soutěže Knihovny Václava Havla) a Vojtěch Dyk (zpěvák)

Moderovala: Zuzana Tvarůžková (Česká televize)

18.00–18.15 **Závěrečné slovo**

Tomáš Petříček (ministr zahraničních věcí ČR)

18.15–20.00 **Večerní program**

Pivo, buřty, tolerance (hudební program: The Odd Gifts)

Konference *EU mezi včerejškem a zítřkem* se konala ve spolupráci s Evropskou komisí – zastoupením v České republice; Kanceláří Evropského parlamentu v ČR; DOX+ Centrem současného umění a Ministerstvem zahraničních věcí ČR.

20. 11. | Dům evropských dějin, Brusel Evropa 1989–2019: Jak se udržet na cestě směrem k jednotné a svobodné Evropě?

Program

17.45	Registrace
18.00	Zahájení

Jakub Dürr, vedoucí Stálého zastoupení ČR při EU
Pavel Klucký, Velvyslanec České republiky v Bruselu.

Úvodní slovo

Michael Žantovský, moderátor diskusí, ředitel
Knihovny Václava Havla

18.15

Panel I

Hosté: Marek Belka, Michal Šimečka, Jamie Fly

19.15

Panel II

Hosté: Frans Timmermans, Alexandr Vondra, Nathalie Loiseau

Konference *Evropa 1989–2019: Jak se udržet na cestě směrem k jednotné a svobodné Evropě?* se konala ve spolupráci se Stálým zastoupením ČR při EU, Velvyslanectvím ČR v Belgii, Českým centrem Brusel, Knihovnou Václava Havla a Domem evropských dějin.

Cena VH za lidská práva

Cena je udělována v upomínku na Václava Havla, dramatika, bojovníka proti totalitě, vůdce sametové revoluce 1989, česko-slovenského a českého prezidenta i symbolu ostražitosti vůči jakékoli zvláštní moci. Nominováni na ni mohou být jednotlivci, nevládní organizace či instituce usilující o dodržování lidských práv. Laureáti Ceny Václava Havla za lidská práva obdrží kromě diplomu a plakety též odměnu ve výši šedesát tisíc euro.

O laureátovi Ceny Václava Havla za lidská práva rozhoduje sedmičlenná komise v čele s prezidentem Parlamentního shromáždění nebo jím pověřenou osobou. Tři z porotců jmenuje úřad Parlamentního shromáždění, další tři pak Knihovna Václava Havla spolu s Nadačí Charty 77, přičemž nikdo z nich nesmí být v dané době součástí Parlamentního shromáždění. Tato komise veškeré přijaté návrhy posoudí, vybere tři finalisty, kteří jsou oznámeni veřejnosti měsíc před vyhlášením laureáta, které se koná v rámci prvního podzimního plenárního zasedání Parlamentního shromáždění Rady Evropy. Na vyhlášení laureáta ceny jsou do Štrasburku pozváni všichni tři finalisté, kteří se poté přesouvají do Prahy, kde se koná mezinárodní konference na počest laureáta. Šest nezávislých členů komise je vybráno na období dvou let, přičemž zasednout v porotě mohou dvakrát.

Nominace na sedmý ročník Ceny byla otevřena od první půle ledna do konce května 2019. Odborná sedmičlenná komise z doručených nominací nejprve 27. srpna 2019 vybrala a oznámila trojici finalistů:

Ilham TOHTI (Čína)

veřejně známý ujgurský intelektuál z Číny. Přes 20 let se angažuje v rozvíjení dialogu a porozumění mezi Ujgury a Číňany. V roce 2014 byl odsouzen na doživotí.

Buzurgmehr YOROV (Tádžikistán)

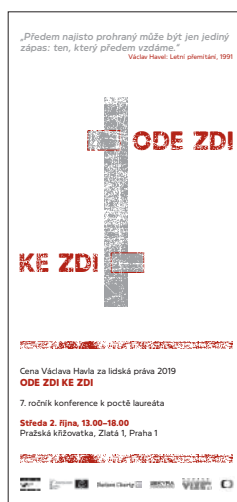
právník v oblasti lidských práv, který téměř 20 let zastupuje osoby pronásledované pro jejich politické přesvědčení a aktivismus. Je hlasitým oponentem vlády a veřejně odsoudil vládu a státní orgány za zneužívání lidských práv. V roce 2015 byl odsouzen na 28 let vězení.

Youth Initiative for Human Rights (Mládežnická iniciativa za lidská práva)

YIHR byla založena v roce 2003. Propaguje usmíření prostřednictvím navazování vztahů mezi mladými lidmi na Balkáně, kteří pocházejí z různých etnických skupin, oblastí a zemí. YIHR se snaží rozšířit účast mladých na procesu přeměny justičního systému a budovat vazby, které zamezí dalšímu etnickému konfliktu, jež tolik let devastoval tento region.

Laureáty pro rok 2019 se stali ujgurský intelektuál Ilham Tohti a mládežnická iniciativa YIHR. „Současné udělení ceny dlouholetému ujgurskému obhájci lidských práv a skupině mladých aktivistů bojujících za porozumění a smíření na západním Balkáně názorně ilustruje univerzální charakter lidských práv bez ohledu na geografii, náboženství, kulturu, věk či politické uspořádání,“ shrnul význam udělení letošní Ceny VH za lidská práva Michael Žantovský, člen poroty a ředitel Knihovny Václava Havla.

Na počest laureátů uspořádala Knihovna Václava Havla konferenci nazvanou Ode zdi ke zdi, která se uskutečnila ve středu 2. října 2019 v prostorách Pražské křižovatky, s následujícím mottem: Devátého listopadu před třiceti lety padla Berlínská zeď a s ní i poslední zbytky komunistického přízraku, který svíral střední a východní Evropu. Zdálo se, že tato historická změna byla předzvěstí období otevřenosti, tolerance a vzájemného respektu mezi různými lidmi, zeměmi a kulturami. Avšak o třicet let později je metafora zdi v nejednom smyslu opět aktuální. Tolerance ustupuje předsudkům, nedůvěře a polarizaci jak mezi politickými protivníky, tak různými životními styly a sociálními skupinami. Je napadána otevřenost vůči druhým, ať už se jedná o migranty, menšiny nebo jiná náboženská přesvědčení. Respekt je často nahrazován vulgárními výpady, šířením poplašných zpráv a fake news.

Enver Can, člen Ilham Tohti Initiative

Jamshad Yorov, bratr Buzurgmehra Yorovova

Ivan Djuric – Programový ředitel YIHR Srbsko

Základní lidské svobody, ať už je to svoboda projevu, názoru nebo svoboda volby, již nejsou považovány za samozřejmé ani v některých západních zemích a přímo odpírány jsou stovkám milionů lidí v Asii, na Středním východě, v Africe nebo Latinské Americe.

Pro ty z nás, kteří věří ve samotnou podstatu lidských práv nastal čas parafrázovat slavnou výzvu Ronalda Reagana Michailu Gorbačovovi: „Strhněte tyto zdi!“

Program

- 13.00 **ZAHÁJENÍ**
Michael Žantovský (ředitel Knihovny Václava Havla)
- 13.10–13.30 **ÚVODNÍ SLOVO**
Yik Mo Wong, lidskoprávní aktivista, svolavatel hnutí Civil Human Rights Front (Hongkong)
- 13.30–14.45 **PANEL I: Diskuse s finalisty Ceny Václava Havla za lidská práva**
Hosté: Enver Can, člen Ilham Tohti Initiative, zástupce Ilhama Tohtiho (Čína) – ujugurský vědec a profesor ekonomiky, od roku 2014 ve vězení, odsouzen na doživotí, Jamshad Yorov, bratr Buzurgmehra Yorovova (Tádžikistán) – právník a obhájce lidských práv, vězněn od roku 2015, odsouzen na 28 let, Youth Initiative for Human Rights (země západního Balkánu): Ivan Djuric – Programový ředitel YIHR Srbsko
Moderoval: Michael Žantovský, Knihovna Václava Havla (ČR)
- 15.00–16.15 **PANEL II: Zdi staré a nové**
Hosté: Daniel Brössler – novinář (Německo), Mátyás Eörsi – politik a právník (Maďarsko), Bernard Guetta – novinář (Francie), Martin Milan Šimečka – spisovatel a novinář (Slovensko)
Moderovala: Kateřina Šafaříková – novinářka, týdeník Respekt (ČR)
Zdá se, že na východě vzniká nová železná opona. Nestabilní, avšak otevřenou situací, která vznikla po ruské okupaci Krymu a podpoře ozbrojenému povstání na východní Ukrajině, nahradila situace, která je mnohem stabilnější, avšak nezměnitelná. I některé evropské instituce patrně upřednostňují stabilitu před změnou, čehož důkazem je opětovné udělení hlasovacího práva Rusku Radou Evropy. Za stávající situace je ohrožena bezpečnost, životní úroveň a základní lidská práva stovek tisíc

lidí. Nárůst netolerance vedl v mnoha evropských zemích ke znovunastolení politického násilí a zločinů z nenávisli. Stále častější antisemitské útoky ve Francii, vražda slovenského investigativního novináře Kuciaka a jeho snoubenky, vražda starostů Gdaňsku a Kasselu a dokonce i drobné, avšak znepokojující incidenty v naší vlastní zemi nelze dále vnímat jako osamocené události, ale jako širší součást těchto tendencí. Co mohou politici udělat, aby to zastavili, a co může udělat občanská společnost?

16.30–17.45 **PANEL III: Neviditelné zdi**

Hosté: Ljudmila Savčuková – novinářka a aktivistka (Ruská federace), Patrik Oksanen – novinář a redaktor (Švédsko), Lenka Bradáčová – vrchní státní zástupkyně v Praze (ČR), Bob Kartous – analytik, mluvčí skupiny českých elfů (ČR)

Moderovala: Tereza Engelová – novinářka a moderátorka (ČR)

Při vytváření mentálního obrazu světa jsem čím dál více závisl na digitálních médiích, kde vyhledáváme informace, podklady a potvrzení mezi stejně smýšlejícími lidmi. Právo na svobodný přístup k informacím je jedním z nejzásadnějších moderních lidských práv. Toto právo je však podříváno, pokud tyto informace stále více nahrazuje propaganda, fake news a zmanipulované či přímo podvržené důkazy. K podřívání dochází však i tehdy, když omezení plynoucí z politické korektnosti oklešťují otevřenou veřejnou debatu, která má sloužit k získání znalostí a porozumění. Jak může společnost předcházet nebo alespoň zmírnit škody způsobené výrobci lží, propagandisty a trollingem, aniž by obětovala zásady svobodného projevu?

17.45–18.00 **ZÁVĚREČNÉ SLOVO**

Karel Schwarzenberg – politik, diplomat, ochránce lidských práv (ČR)

18.30 **ZRNÍ – HAVLOVY DĚTI HAVLOVI**

Koncert kapely Zrní v rámci projektu www.havlovy-deti.cz, který vznikl ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla u příležitosti 30. výročí pádu komunismu.

Závěrečné slovo na konferenci pronesl Karel Schwarzenberg.

Plakát ke koncertu kapely ZRNÍ, který uzavřel konferenci k Ceně Václava Havla za lidská práva.

Záblesky svobody
aneb Konec 80. let ve snímcích Miloše Fikejze
25/04 — 22/05/2019
Galerie Lucerna / Palác Lucerna / Praha 1

„Myslím, že umění nikdy nevzniká z touhy dělat takové a takové umění..., myslím, že umění vůbec nevzniká z touhy dělat umění, ale vždycky jen a jen z touhy [...] „polapit“ jaksi kus sebe, zptítomnit, ozvládnit a omyšlnit kus jakési skutečnosti, kterou jsme pozatí - díky vlastní vyšimutosti - zptítomnovat.“ — Václav Havel: O umění (tak vůbec), Pramen 7, 1988 —

Vystavu k uctění památky Miloše Fikejze (1959-2019), filmového publicisty, encyklopedisty a fotografa, pořádá Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Galeríí Lucerna. www.uctehavel.cz

Knihovna Václava Havla v zahraničí

- 26.–31.3. Konference bohemistů, prezentace KnVH (Káhira/Egypt)
- 4.–5. 4. Konference k 30. výročí pádu komunismu (Varšava/Polsko)
- 14.–15. 5. Konference k výročí pádu komunismu ve východní Evropě (Bukurešť/Rumunsko)
- 16.–20. 5. Dan David Prize pro Michaela Ignatieffa (Tel Aviv/Izrael)
8. 6. GLOBSEC (Bratislava/Slovensko)
- 12.–13. 6. Výstava o VH – České centrum (Milán/Itálie)
- 5.–8. 9. Kennedy Summer School (Dublin/Irsko)
- 29.–30. 9. Rada Evropy – Udělení Ceny VH za lidská práva za rok 2019 (Štrasburk/Francie)
10. 10. Moc bezmocných – dálkový výslech s Václavem Havlem – výstava (Řím/Itálie)
18. 10. Víc než slova – Frankfurtský knižní veletrh (Frankfurt/Německo)
- 21.–25. 10. Přednášky o VH – literární festival (Krakov, Polsko)
1. 11. Bohemicum Dresdence – konference (Drážďany, Německo)
1. 11. Bohemicum Dresdence (konference, Drážďany, Německo)
- 5.–9. 11. Literární debaty – výročí sametové revoluce (Darmstadt, Hamburk/Německo, Basilej/Švýcarsko)
- 7.–9. 11. Oslavy výročí pádu Berlínské zdi (Berlín/Německo)
- 20.–22. 11. Evropské dialogy VH + setkání EP Network of European Political Houses and Foundations of Great Europeans (Brusel/Belgie)

Výstavy

24. 4. – 22. 5. | Galerie Lucerna Záblesky svobody aneb Konec 80. let ve fotografiích Miloše Fikejze

Reportážní snímky z festivalu v Lipnici z roku 1988, na kterém po dlouhých devatenácti letech poprvé veřejně vystoupil Václav Havel. Portréty režimem ostrakizovaných umělců (Ivan Klíma, Vlasta Chramostová nebo Pavel Juráček). Fotodokumentace rozhovoru s Václavem Havlem pro „podzemní“ Lidové noviny či akce „Pískoviště“ pořádané recesistickou Společností za veselejší současnost. Atmosféra konce listopadu 1989 v pražských ulicích. Stávka divadelníků. Stopování plakátu „Havel na hrad“, dnes bezmála ikonického, který byl vytvořen právě z fotografie Miloše Fikejze. Výstavu k uctění památky Miloše Fikejze (1959–2019), filmového publicisty, encyklopedisty a fotografa, pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Galeríí Lucerna.

Depozitář

Za dobu svého trvání Knihovna Václava Havla připravila a uspořádala desítky výstav. Část z nich – přibližující nejen život a dílo Václava Havla, ale též nejrůznější kulturní, historické a společenské fenomény českých zemí 2. poloviny 20. století – se stala součástí jejího archivu. Na sklonku srpna roku 2019 jsme je prostřednictvím digitálního depozitáře (přístupného z hlavní stránky Knihovny www.vaclavhavel.cz) nabídli dalším vzdělávacím a kulturním institucím k bezplatnému využití. Zájem o tuto službu byl mimořádný:

S chtitěm po svobodě

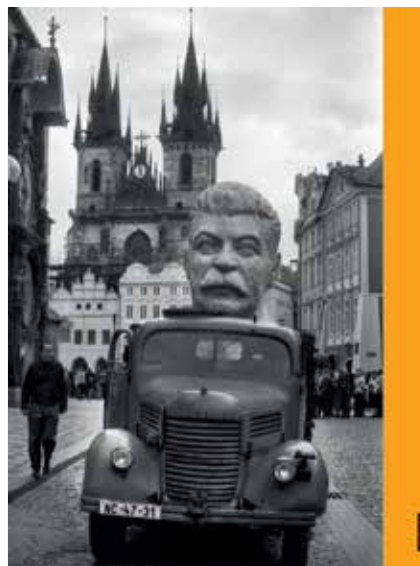
Fotografie Pavla Hrocha zachycují převratnou dobu listopadových událostí a nejen jich, období transformace, počátku devadesátých let, kdy se v Československu dělo to, co bylo před tím nemožné a nepředstavitelné, dobu radosti, karnevalového veselí, dobu vizí, přání a velké a možná i trochu naivní víry v budoucnost.

- 3. – 30. 9. 2019 foyer Knihovny Petra Bezruče v Opavě
- 30. 10. – 30. 11. 2019 Zámek Kinských, Valašské Meziříčí
- 10. 2019 Knihovna Vysoké Mýto
- 10. – 17. 11. 2019 Pětašedesátka, Úvaly Záblesky svobody aneb konec 80. let ve snímcích Miloše Fikejze
- 3. 9. – 26. 10. 2019 Galerie Hřivnáč, Opava
- 9. 2019 Dům Štěpánka Netolického, Třeboň
- 1. – 30. 11. 2019 MKSH, Hostovice
- 1. – 29. 11. 2019 Městské kulturní středisko, Dobruška
- 1. – 30. 11. 2019 SSJS, Tábor
- 4. 11. 2019 – 10. 1. 2020 Městská knihovna, Ústí nad Orlicí
- 14. – 19. 11. 2019 SŠŽTS, Šumperk

Hele, Havel!

Výstava vytvořená z výběru fotografií, které do Knihovny Václava Havla doputovaly během první poloviny roku 2016 v rámci veřejné výzvy *Hele, Havel!*, obracející se ke všem, kteří kdy VH zahlédli a měli v tu chvíli u sebe fotoaparát či někoho blízkého, kdo jej mohl zvěčnit.

- 1. – 30. 10. 2019 Základní škola, Velvary
- 1. 11. – 31. 12. 2019 Městská knihovna Písek
- 1. – 30. 11. 2019 Gymnázium a Střední odborná škola ekonomická, Sedlčany
- 1. 11. 2019 – 31. 12. 2020 České centrum v Sofii, Bulharsko
- 11. 11. 2019 – 30. 6. 2020 Gymnázium, základní škola a mateřská škola Hello, Ostrava
- 15. – 30. 11. 2019 Nadační fond ZUŠ Alfréda Radoka, Valašské Meziříčí
- 17. 11. 2019 TJ Sokol, Brozany

Samizdat a Edice Expedice

Výstava věnovaná nejen knižní edici, kterou v roce 1975 založil se svými přáteli Václav Havel. Její návštěvník se atraktivním a přístupným způsobem seznámí s výrobou zakázaných knih v době normalizace v ČSSR a s jejich pašováním do zahraničí. Seznámí se s lidmi, kteří se o tajný provoz tehdejších nakladatelství „v podzemí“ zasloužili a s nebezpečím, které jim hrozilo.

- 21. 10. – 31. 12. 2019 Městská knihovna, Žamberk
- 1. 11. – 2. 12. 2019 ZŠ, ZUŠ a MŠ Frýdlant, Frýdlant
- 1. – 30. 11. 2019 SSJS, Tábor

Havel v kostce

Koláž z textů, dokumentů a fotografií zachycující Václava Havla jako dítě z bohaté podnikatelské rodiny, přemýšlivého teenagera, kulíkáka, divadelníka, vězně svědomí, posledního československého a prvního českého prezidenta, občana, obhájce lidských práv a jednu z klíčových postav historie 2. poloviny 20. století.

- 1. – 30. 11. 2019 Místní knihovna v Černilově
- 15. 11. 2019 – 1. 2. 2020 1st International School of Ostrava, mezinárodní gymnázium
- 17. 11. 2019 TJ Sokol, Brozany

Antikódy

Výstava sestavená z nejzajímavějších vizuálních básní, které Václav Havel vytvářel především v první polovině 60. let. Hravých, vtipných, výstižných stejně jako mrazivých.

- 1. – 30. 11. 2019 Gymnázium a Střední odborná škola ekonomická, Sedlčany
- 1. – 29. 11. 2019 Základní umělecká škola, Teplice
- 1. – 30. 11. 2019 Střední průmyslová škola na Proseku, Praha
- 1. 11. 2019 – 29. 2. 2020 OA a SOSŽE v Žatci
- 11. 2019 Gymnázium Jana Palacha, Mělník

Měli jsme underground a máme prd

Výstava připomíná symbolickou roli, jakou hrál Václav Havel v literární tvorbě undergroundu 70. a 80. let. Výtvarně pojaté texty Ivana Martina Jirouse, Fandy Pánka, Egona Bondyho, Vratislava Brabence a Jaroslava Hutky dokreslují fotografie Bohdana Holomíčka.

- 1. – 30. 11. 2019 Střední průmyslová škola na Proseku, Praha
- 11. 2019 Gymnázium a SOŠPg Jeronýmova, Liberec

Já prostě nemůžu žít jinak!

Výstava koláží z dobových dokumentů a fotografií, uspořádaná k 30. výročí procesu s Výborem na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS).

1. 11. – 2. 12. 2019 Knihovna Pečky

11. – 29. 11. 2019 Střední škola letecké a výpočetní techniky, Odolena Voda

11. – 30. 11. 2019 ZŠ a MŠ Velký Újezd

Platón na Kampě – LOTR na Hrádečku

Dokumentární výstava přibližující *Kampademii* coby jedinečné intelektuální společenství, působící mimo oficiální vysokoškolské struktury především v 70. a 80. letech 20. století.

11. 11. – 8. 12. 2019 Galerie svatého Havla, Mladá Boleslav

Domácí akce

21. 1. | Václav Havel: Zítřka to spustíme

V sezóně 100. výročí vzniku republiky jsme uvedli scénické čtení z dílny přední české scény – Divadla F. X. Šaldy v Liberci.

Historická meditace o pěti dějstvích z roku 1988. Je 27. října 1918. Alois Rašín už ví, že ráno bude třeba vyhlásit samostatnost. Ale jak se taková věc dělá?

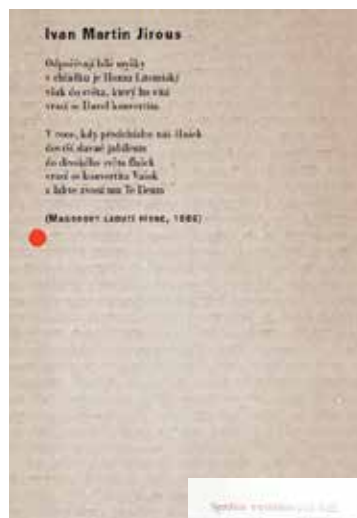
Tak trochu jiná hra Václava Havla – ani drama, ani reportáž, ani groteska a nejen historická meditace. Ode všeho něco.

Režie: Šimon Dominik; dramaturgie: Martin Urban; výtvarná spolupráce: Karel Čapek a Tereza Vašíčková; hrají: Martin Polách, Štěpánka Prýmková, Přemysl Houška, Petr Hanák, Ladislav Dušek, Jan Jedlinský a Michaela Foitová

30. 1. | Jan Šolc: Žít v Liberci

Uvedení knihy paměti Jana Šolce, někdejšího spolupracovníka a poradce Václava Havla, mluvčího Občanského fóra i poslance Federálního shromáždění, který v Liberci žije od roku 1945. Coby pedagoga, mentora i partnera v diskusích ho dobře zná mladá generace.

Ve své vzpomínkové knize se Šolc pozastavuje nad zásadními milníky československé historie. Věnuje se odsunu Němců, době československého stalinismu, popisuje nátlaky vojenské kontrarozvědky, perzekuce, jejichž obětí se stal po roce 1968, i obrovské změny po listopadu 1989. Vzpomíná také na Václava Havla. „Dva roky před jeho smrtí jsem od něho slyšel povzdech, zda to vůbec stálo za to, demokracii vracet. Byl ubitý, otrávený, unavený. Nikdo neví, co to je, být prezidentem po 42 letech nesvobody,“ řekl o příteli Šolc.

Jan Bernard a Anna Freimanová uvedli v Knihovně Václava Havla knihu *Václav Havel a film*.

Knihovna se podílela na výstavě *Karafiáty a samet. Umění a revoluce v Portugalsku a Československu 1968–1974–1989*.

Vydání knižních pamětí libereckého filozofa, literáta a politického aktivisty Jana Šolce spolu s ním oslavili jeho přátelé, spolupracovníci, studenti. Mezi pozvanými hosty byl Jan Kačer, Martin Vidlák, Libor Prudký, Michael Kocáb či Petr Pithart. Uváděl Jáchym Topol.

19. 2. | Václav Havel a film. Scénáře, analýzy a úvahy z let 1957–1989

Slavnostní uvedení knihy. Soubor prací Václava Havla nabízí čtenáři mj. i badatelské objevy, jako např. dosud nepublikované scénáře a texty pro film či o filmu. Jeho editorem je profesor FAMU Jan Bernard a společně ho vydala Knihovna Václava Havla a Národní filmový archiv.

Pamětníci, kameraman Ivan Šlapeta a Dagmar a Ivan Havlovi, vzpomínali na dramatikovy filmařské a herecké pokusy například v Juráčkově filmu *Každý mladý muž* a v disidentské videoinscenaci *Ať žije Fronda!*

Z našeho archivu jsme promítli v premiéře krátký film *Osudná noc*, pro který napsal Václav Havel scénář (1988) podle pamětí Vasila Biľaka a který natočil Andrej Krob s Divadlem na tahu.

30. 4. | Karafiáty a samet

Setkání s portugalskými hosty, kteří jako mladí studenti přijeli podpořit demokratizaci Československa v prosinci 1989. V diskusi společně s aktivisty, studenty z období sametové revoluce, vzpomínali na shromáždění na Národní třídě, kde Portugalci předali shromážděným lidem 50 000 růží. Zvláštní připomínka patřila Václavu Havlovi, s nímž se Portugalci během svého pobytu potkali, a jejichž prostřednictvím Havel pozval portugalského prezidenta Mária Soarese na svou inauguraci.

Diskuse se zúčastnili Álvaro Bezeza, Diogo Cabrita, António Tavares, José Campelo, José Viegas, Paulo Barros Vale, za českou stranu Monika Pajerová a Martin Mejstřík.

Večer moderoval Jakub Železný.

Diskuse byla uspořádána při příležitosti otevření výstavy *Karafiáty a samet. Umění a revoluce v Portugalsku a Československu 1968–1974–1989* v Městské knihovně.

Večera se zúčastnil velvyslanec České republiky v Portugalsku Petr Šelepa.

Připravila Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Galeríí hlavního města Prahy.

10.–11. 5. | Knihovna VH na veletrhu Svět knihy

Stánek s knižní produkcí Knihovny Václava Havla a doprovodný program v podobě křtů nových knižních titulů.

Pátek 10. května 2019

10.00 Profesní forum / Václav Havel: Má to smysl!

Slavnostní uvedení knihy rozhovorů Václava Havla s novinářky z celého světa z let 1964–1989, za účasti editorek Anny Freimanové a Terezy Johanidesové. V rámci akce zazněly též ukázky z jednoaktovky *Prase aneb Václav Havel's Hunt for a Pig* z roku 1987.

Sobota 11. května 2019

11.00 „Vaříme s knihou“ ve foyer / Kančí na daňčím aneb Kuchařka Václava Havla

Uvedení knihy receptů spjatých s Václavem Havlem – ať už v roli spokojeného strážníka či po všech stránkách svébytného kuchaře. Titul představil Michael Žantovský.

15.00 Literární sál / Václav Havel a film

Křest souborného vydání filmových recenzí, úvah a scénářů Václava Havla z let 1957–1989. Hosté: autor Jan Bernard a editorka Anna Freimanová. Akce se konala ve spolupráci s Národním filmovým archivem.

15. 5. | Americké jaro v Knihovně Václava Havla: Philip Roth – velký americký vypravěč

22. května uplynul rok od smrti Philipa Rotha (*1933), jednoho z nejvýznamnějších poválečných amerických spisovatelů. Nejen o jeho životě a rozsáhlém díle, ale také o jeho blízkém vztahu k Československu hovořili Hana Ulmanová, odbornice na moderní americkou literaturu, Jiří Hanuš, překladatel dvanácti Rothových románů, spisovatel Ivan Klíma, který se s Philipem Rothem stýkal už v první polovině sedmdesátých let, a režisérka Irena Pavlásková, režisérka jeho novely *Pražské orgie*.

Moderoval překladatel Jan Zelenka.

Večer pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s festivalem Americké jaro.

22. 5. | Republika na nás čeká aneb Kde domov můj

Představení studentů a absolventů ZUŠ Na Popelce v Praze 5 vzniklo jako školní inscenace v rámci projektu Knihovny Václava Havla k 100. výročí vzniku naší republiky a inspirovalo se hrou Václava Havla *Zítřka to spustíme*.

Scénář a režie: L. Tretiagová, hudební spolupráce: M. Drdová, pohybová spolupráce: D. Králík, D. Ryska, L. Tretiagová a kolektiv Hráli, tančili a zpívali: A. Tretiagová, D. Králík, V. Gajdoš, A. Hodková, O. Zavřel, M. Kučera, J. Kozáková, R. Žižková,

Michael Žantovský a Emma Smetana představili na veletrhu Svět knihy titul *Kančí na daňčím*.

V. Budinská, O. Stanzin, V. Bárta, K. Klibková, B. Vondráčková, M. Mihalčíková, T. Solarová, J. Podhorská, E. Vorlová, A. Solar, E. Pušová, C. Hodek

8. 6. | Pražská muzejní noc

Připravili jsme výběr z exkluzivního, dosud nepublikovaného rozhovoru někdejší polské opoziční aktivistky, pozdější absolventky pražské FAMU a režisérky Krystiny Krauze s Václavem Havlem, natočeného jen několik dní po jeho propuštění z vězení v květnu 1989.

Především pro žáky a studenty jsme připravili krátké youtuberské lekce k vybraným událostem roku 1989 a kromě stále výstavy Havel v kostce jsme nabídli i návrhy pro novou připomínku Václava Havla na pražském letišti.

17. 6. | Václav Havel: Audience

Legendární „vaňkovka“ v originálním provedení Divadla na tahu. Hráli Karel Beseda a Radek Bár, režie Andrej Krob, hudební doprovod Obří broskev.

Doba je podivná, vše je naruby. Zakázaný spisovatel Ferdinand Vaněk si vydělává na živobytí v pivovaru koulením sudů. Jeho nadřazený sládek si neumí poradit s ošemetným úkolem „shora“... Pivní souboj principů a jasných životních postojů s léty propracovaným systémem, jak principy obcházet a přežívat bez zbytečných zásad a názorů odhaluje zrudný systém, který křiví charaktery a potlačuje svobodu jednotlivce.

Divadelní jednoaktovka *Audience* (1975) byla původně napsána pro pobavení autorových přátel na Hrádečku. Navzdory tomu byla záhy hrána v mnoha zahraničních divadlech.

5. 9. | V různosti je síla! Václav Havel... nebo někdo jiný?

Debata o protikomunistické opozici roku 1989.

Z odstupu třiceti let snad vypadá československá protikomunistická opozice v roce 1989 jako názorový monolit v čele s Václavem Havlem a Chartou 77. Ve skutečnosti se aktivní občané dávno před listopadem sdružovali v desítkách občanských iniciativ. Propojené, jindy izolované skupinky a také nejrozdílnější „osamělí běžci“ přes rizika policejních postihů vyvíjeli bohatou kulturní činnost, vydávali množství samizdatových časopisů a knižních edic, organizovali petiční vystoupení, happeningy, a posléze i demonstrace, které v listopadu otřásaly režimem.

V různých prostředích lze vysledovat různé strategie potýkání se s mocí i odlišnou míru radikality, od chartistů a undergroundu přes reformní komunisty, církve, či ekologická hnutí až po

studentské prostředí, kde bylo možné nějaký vzdor zaznamenat až na poslední chvíli.

Kdo měl v opozici největší vliv? Jaké metody opoziční činnosti se dnes zdají být nejpřínosnější? Byla spolupráce mezi opozičními skupinami jen harmonická? Anebo docházelo mezi disidenty a nastupující generací k názorovým či generačním střetům? A měl Václav Havel a veteráni Charty 77 konkurenci?

S těmi, kteří byli u toho, s Monikou MacDonagh-Pajerovou, Petrem Placákem, Alexandrem Vondrou, Danielem Kroupou a Lubošem Dobrovským, hovořil Jáchym Topol.

12. 9. | ABCZ aneb H jako Havel

Česko-anglický ilustrovaný abecedář Česka nejen pro děti *ABCZ aneb H jako Havel* skládá hravou interaktivní formou českou kulturní identitu. Každé písmeno abecedy je zastoupeno klíčovými hesly a doplněno ilustracemi. Abecedář získal cenu nejkrásnější česká učebnice roku 2018. Byl poprvé představen českému publiku za přítomnosti autorky a ilustrátorů. Publikaci uvedl Erik Tabery.

Autorka Denisa Šedivá pracovala v neziskovém sektoru i státní správě, zejména na projektech v oblasti kultury a národnostních menšin. Posledních sedm let žila po boku svého manžela, velvyslance při NATO Jiřího Šedivého, v Bruselu. Ocenění nejkrásnější česká kniha získala v kategorii učebnic i její první kniha *My a jóga aneb klidná cesta k mateřství* (2013).

Adam Macháček a Sébastien Bohner jsou grafičtí designéři, spolu s Petrem Bosákem a Robertem Jansou spolupracují ve studiu 20YY Designers. Zabývají se především navrhováním publikací, výstav, vizuálních identit a také ilustracemi.

1. 10. | Audience

Tragikomedie Václava Havla nejen o pivu, lidských slabínách a totalitě v podání Divadelního studia Viktorka z Holešova.

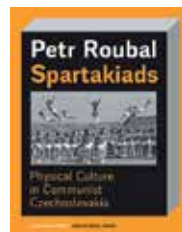
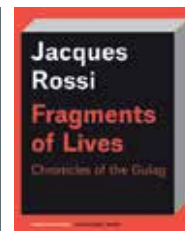
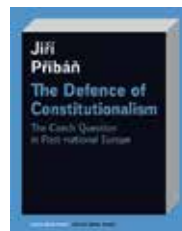
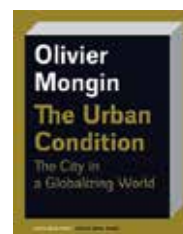
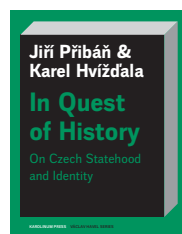
Jana Soprová v Divadelních novinách o inscenaci napsala: „*Roman Juráň jako Sládek a Jakub Leška jako Vaněk přivedli v režii Konráda Popela na scénu bodrého moravského sládky a subtilního intelektuála, kteří vnesli do dobře známých postav dosud nevídané barvy. Byl posílen erotický moment Sládkovy touhy, kdy si mezi popíjením piva sní nad rozkošným portrétem Bohdalky svůj sen. Vaněk zase rafinovaně rozehrával své rozpaky i rozlévání piva do nejrůznějších nádob, které byly k dispozici.*“

24. 10. | Václav Havel Edition naživo

Představení překladové edice a diskuse s jejími autory Václav Havel Edition (Edice Václava Havla) navazuje na intelektuální odkaz myslitele, dramatika, disidenta a prezidenta, jehož

Karolinum
PRESS

VÁCLAV HAVEL SERIES

KAROLINUM.CZ

jméno nese. Jejím úlohou je prezentovat různorodé pohledy předních osobností na svět střední Evropy z hledisek současné filosofie, sociologie, politiky, umění, kultury, architektury či nejnovějších obecných dějin.

Hosté: Miroslav Petříček, Karel Hvizďala, Matěj Spurný a další. Debatu vedl rozhlasový a televizní moderátor Jakub Železný. Hudební doprovod Jiří Stivín.

Pořádala Knihovna Václava Havla a Nakladatelství Karolinum.

31. 10. | Havel v Americe

Autorky knihy *Havel v Americe* Lenka Kabrhelová a Rosamund Johnston diskutovaly s Petrem Pithartem a dalšími hosty o intelektuálním a politickém odkazu Václava Havla ve Spojených státech. Kniha přináší svědectví politiků Billa Clintona, Madeleine Albright, historika Timothyho Snydera či zpěvačky Suzanne Vega, kteří se s českým prezidentem osobně znali. Jak roli Václava Havla vnímají? V čem je pro ně Havlovo smýšlení inspirativní? A mohou jeho myšlenky oslovit dnešní rozdělenou společnost? Po panelové diskusi následoval křest knihy, která vychází z projektu Havel Conversations.

Debatu moderoval novinář Českého rozhlasu Jan Bumba.

Ve spolupráci s nakladatelstvím Host a s Václav Havel Library Foundation v New Yorku.

11. 11. | Evropa bez železné opony: 30 let svobody

Konference, organizovaná Českým rozhlasem Plus, přivedla do Prahy významné aktéry revolucí roku 1989 a také sociology, politology a historiky, kteří sledují vývoj liberální demokracie ve střední Evropě a západním světě.

Bývalý polský prezident a laureát Nobelovy ceny míru Lech Wałęsa, bývalý český premiér a prezident Václav Klaus, bývalá diplomatka a kandidátka na slovenskou prezidentku Magda Vášáryová, americký politolog, autor knihy *Lid versus demokracie* Yascha Mounk, blízký spolupracovník Václava Havla, diplomat Michael Žantovský, profesor Jiří Příbáň z Cardiffské univerzity, spoluzakladatel strany Fidesz Tamás Deutsch, historik, šéfredaktor deníku *Gazeta Wyborcza* Adam Michnik a další účastníci se ve svých příspěvcích zabývali souvislostmi událostí roku 1989, následujícími 30 lety v zemích střední Evropy a stavem demokracie na počátku 21. století.

Partneři konference: Národní muzeum (v jeho Nové budově se konference konala), Univerzita Karlova (v auditoriu zasedli především studenti českých vysokých škol), Hlavní město Praha, Akademie věd České republiky, Knihovna Václava Havla, velvyslanectví USA v Praze a Rádio Svobodná Evropa.

Vážení přátelé,
dovolujeme si Vás pozvat na revoluční večer

UŽ JE TO TU ZAS

Kde: Činoherní klub, Ve Smečkách 26, Praha 1
Kdy: 17. listopad 2019 od 21.00

Studentským pochodem v pátek sedmáctého listopadu 1989 začala sametová revoluce. Večer v neděli devatenáctého listopadu 1989 se v Činoherním klubu zrodilo Občanské fórum, které dovedlo revoluci k vítězství a otevřelo novou, demokratickou kapitolu českých dějin. Po dni plném oslav, pochodů a vzpomínání se večer v neděli sedmáctého listopadu 2019 sejdeme v Činoherním klubu s dobovými melodiemi, vzpomínkami pamětníků osudového večera v Činoherním klubu i konfrontací se syrovou realitou dneška v podání účastníků akcí občanské společnosti k tomuto výročí. Poutavost zaručená, výsledek nejistý.

V průběhu večera vystoupí mj. **Martin Palouš**, **Edward Lucas**, **Timothy Garton Ash**, **Alexandr Vondra**, **Michael Žantovský** – zástupce spolku *Milión chviliek pro demokraciu*, *Korza Národní*, *Festivalu svobody* a *státních občanských iniciativ*.

Hudební doprovod zajistí občanská diskotéka *Jihlo Černého* a burcojící songy *Vladimíra Merty*.

Srdečně zvou Knihovna Václava Havla a spolupořadatel večera Činoherní klub.

Vzhledem k předpokládanému zájmu se registrujte zde: <https://bit.ly/33ioW3U>

Knihovna Václava Havla
Ostrovní 13, Praha 1, 110 00
www.vaclavhavel.cz

17. 11. Obývací Václava Havla na Národní

I v roce 2019 jsme v rámci oslav výročí sametové revoluce otevřeli prostor k posezení, veřejnému čtení, zakoupení knih, poslechu textů Václava Havla jako součást akce Korzo Národní, během které se Národní třída opět proměnila v pěší zónu plnou pouličního umění, koncertů a dalšího kulturního programu.

Harmonogram

- 12:00 zahájení: Michael Žantovský
- 12:30 Eva Josefíková
- 13:00 Kovy
- 13:30 Bára Hrzánová
- 14:00 Dana Němcová
- 14:30 Michael Žantovský & Karel Schwarzenberg
- 15:00 Dagmar Havlová
- 15:30 Michael Kocáb
- 16:00 Tomáš Etzler
- 16:30 Václav Marhoul
- 17:30 Dan Přebáň
- 18:00 Lenka Klicperová & Markéta Kutilová
- 18:30 Posezení u knih a gramofonu, promítání fotografií
- 20:00 Přímý přenos Ceny Paměti národa (Post Bellum)

17. 11. Už je to tu zas

Studentským pochodem v pátek sedmnáctého listopadu 1989 začala sametová revoluce. Večer v neděli devatenáctého listopadu 1989 se v Činoherním klubu zrodilo Občanské fórum, které dovedlo revoluci k vítězství a otevřelo novou, demokratickou kapitolu českých dějin. Po dni plném oslav, pochodů a vzpomínání se večer v neděli sedmnáctého listopadu 2019 sešlo v Činoherním klubu na dvě stovky hostů, kteří se nechali unést vzpomínkami pamětníků osudového večera v Činoherním klubu stejně jako syrovou realitou dneška v podání účastníků akcí občanské společnosti k tomuto výročí.

V průběhu večera mimo jiné vystoupili Martin Palouš, Edward Lucas, Timothy Garton Ash, Alexandr Vondra, Michael Žantovský, zástupce spolku Milion chviliek pro demokracii, Korza Národní, Festivalu svobody a dalších občanských iniciativ.

Hudební doprovod: občanská diskotéka Jiřího Černého a burcující songy Vladimíra Mertly.

20. 11. | Václav Havel: Žebrácká opera / hra o morálce a manipulaci

Diskuse o nové rozhlasové nahrávce (premiéra ve vysílání Českého rozhlasu 16. listopadu).

Václav Havel svoji verzi Žebrácké opery napsal v roce 1972 na

objednávku Činoherního klubu, ale poprvé byla nakonec uvedena až Divadlem na tahu v režii Andreje Kroba v roce 1975 v Horních Počernicích. V roce 1991 ji zfilmoval Jiří Menzel.

Nové CD představili herci Jiří Dvořák, Dana Černá a Klára Sedláčková-Oltová, režisér Lukáš Hlavica a dramaturgyně Renata Venclová.

Moderoval Robert Tamchyna.

Připravila Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Radioservis.

On-line programy

www.havlovy-deti.cz

Společný koncertní projekt Knihovny Václava Havla a kapely Zrní, která jej na samém začátku charakterizovala následujícími slovy: „V osmdesátymdevátým nám všem v kapele bylo mezi šesti, sedmi lety, a tak jsme sami nebyli schopný pochopit, co se to vlastně děje. Náš svět byl zatím maličkej, složen z oddělených situací a věcí. Končil okrajem našeho města, se satelitama na chalupách a u babiček, někde tam v dálce. Ale naši rodiče tu tehdejší změnu prožívali silně a svoji euforii na nás přenášeli. Snažili se nám vysvětlit, že skončilo něco zlého, co trvalo strašně dlouho – že začíná svoboda.

Nevěděli jsme, co svoboda a nesvoboda znamenají, ale radost jsme měli velkou, s nima. Václav Havel tu dobu pro nás ztělesňoval, a proto jsme ho měli rádi. Jako člověka statečného a přitom skromného, usměvavého a zároveň bojovníka. Pyšně jsme nosili na svetrku placku OF a prstama dělali věčko.

No a teď, když už na svět hledíme z o pár centimetrů větší výšky a dohlédnem o trochu dál, když vnímáme šílený zprávy ze zemí, kde se svobodně nežije, jak snadný je o svobodu přijít a těžký získat ji zpátky a jak snadný je zapomenout, cejtíme, jak zásadní je žít ve svobodě a ten zlomovej rok si připomínat. Bejt za to vděčný. Oceňovat odhodlání a sílu lidí, kteří tehdy o svobodu bojovali, děkovat jim a hlasitě se za ně stavět.

A tak tohle výročí s klukama oslavíme komorníma koncertama pro Václava Havla. V jeho bytě, ve vězení, ve kterým seděl, u chalupy, kam jezdil. Zahrajeme mu a postavíme se tím za něj a za hodnoty, který šířil a za který bojoval.

Jsme Havlovy děti a hrdě se k tomu těmahle koncertama hlásíme.“

www.vaclavhavel.cz/cs/vzdelavani/depozitar

Digitální depozitář výstav, které Knihovna VH nabízí kulturním a vzdělávacím institucím k bezplatnému využití od srpna 2019. Blíže viz kapitola Dokumentační centrum, s. 16.

www.denikrevoluce.cz

Unikátní kronika posledních měsíců roku 1989 sestavená tehdejším tajemníkem Václava Havla, Vladimírem Hanzelem, z vlastních vzpomínek, fotografií, dokumentů a audiozáznamů. „V životě jsem měl mnoho povolání. Byl jsem řidičem tramvají, prodavačem ve stánku Národního muzea, programátorem, uklízečem, matematikem analytikem, hudebním publicistou a kritikem. Nikdy mne ani ve snu nenapadlo, že bych někdy mohl být i tajemníkem prezidenta republiky. Ale zvláštním řízením osudu k tomu došlo. Nejprve jsem byl tajemníkem disidenta, a když se disident změnil v prezidenta, stal jsem se doslova přes noc tajemníkem prezidenta. A byl jsem jím potom dlouhých třináct let. V této pozici jsem prožil mnoho přelomových i zcela banálních situací, ocitl jsem se znenadání přímo v epicentru velkých politických i společenských změn v naší zemi. Během uplynulých pětadvaceti let jsem podal určitá dílčí svědectví, zveřejnil drobné vzpomínky. Nyní jsem byl požádán Knihovnou Václava Havla, abych použil své vzpomínky a materiály (obrazové i zvukové), které by připomněly tehdejší převratné dění, tedy události týkající se především Václava Havla. Pokusím se o to.“ Vladimír Hanzel

www.havelnavzdy.cz

Dárcovský portál Knihovny Václava Havla, slavnostně spuštěný 5. října 2019

Za patnáct let své existence si Knihovna Václava Havla vydobyla své místo v širším společenském povědomí. Stala se klíčovou křižovatkou, v níž se bez předsudků střetávají nejrůznější názory, kde besedy střídají diskuse, autorská čtení, koncerty, divadelní představení nebo happeningy. Stala se místem, kde je možné se den co den setkat se zajímavými lidmi z celého světa stejně jako prostřednictvím jejích webových stránek www.vaclavhavel.cz sledovat záznamy z večerních akcí, půjčovat si výstavy, bádát v digitálním archivu, či se vzdělávat prostřednictvím audiovizuálních miniseriálů.

„Domnívám se, že se nám daří naplňovat vizi Václava Havla, jenž při založení Knihovny prohlásil, že má smysl jedině jako živoucí organismus, který zaujímá své nepřehlédnutelné místo v celku veřejného a politického života,“ shrnuje ředitel Knihovny Michael Žantovský, a dodává: „Vnímáme to jako závazek a inspiraci do budoucna. Rádi bychom využili záznamů ze stovek našich akcí ve vlastním kanálu internetové televize, rozšířili publikační program, připravili další e-learningové série, začali pořádat workshopy pro učitele... To vše si však vyžádá nemalé finanční prostředky. Proto jsme se rozhodli obrátit na naše návštěvníky a příznivce s prosbou o podporu.“

Název dárcovského portálu – www.havelnavzdy.cz – odkazuje nejen k jednomu z hlavních poslání Knihovny, jímž je péče o odkaz prvního polistopadového prezidenta, ale též podtrhuje skutečnost, že myšlenky Václava Havla o univerzálním významu lidských práv, demokracii nebo občanské společnosti jsou stále aktuální. Možná, že víc než kdy dříve.

www.provolani19.cz

Občanský apel zveřejněný formou on-line petice (kterou do konce roku podepsalo více než 3000 lidí), burcující českou společnost: „Česká republika se nesmí stát místem, kde svévolní politici, cyničtí prospěcháři, zákulisní kmotrové a obchodníci s chudobou vládou „dolním deseti milionům“, tedy lidem, kteří svou prací, tvůrčími schopnostmi a péčí o své rodiny a blízké vytvářejí všechny společenské a hospodářské hodnoty. Chceme být republikou pro všech deset milionů, která nezapomíná na nikoho.“

KLUB KNIHOVNY VÁCLAVA HAVLA

Klub Václava Havla je jednou ze stěžejních aktivit Knihovny pro veřejnost a součástí Světa Václava Havla. Jeho prostřednictvím se v prostorách Knihovny pořádají akce určené především studentům, zájemcům o literaturu, divadlo, soudobou historii, politickou diskusi a obecnější společenská témata.

LIDSKÁ PRÁVA DOMA A V ZAHRANIČÍ

5. 3. | Děkujeme. Česká republiko, za podporu Tibetu

Prezident Centrální Tibetské Administrativy a politický nástupce Jeho Svátosti Dalajlámy vyjádřil svoji vděčnost České republice, všem jejím institucím a jednotlivcům, kteří podporovali Tibet a přispěli tak k řešení tibetské otázky.

Večer se uskutečnil v angličtině.

Program:

Proslov Sikyonga Dr.Lobsang Sangaye, Prezidenta Centrální Tibetské Administrativy, přítele České republiky

Tibetský tanec v provedení souboru Cholsum Shapdro Austria

Organizátor: Tibetská asociace ČR

Partneři: Knihovna Václava Havla, Festival Jeden svět, Člověk v tísni a Forum 2000.

14. 3. | Andrej Sannikov: Můj příběh

Setkání s Andrejem Sannikovem a představení jeho knihy.

Andrej Sannikov je politický a sociální aktivista, koordinátor sociálního programu „Evropské Bělorusko“ a iniciativy Chartyja 97. V roce 2010 kandidoval v prezidentských volbách v Bělorusku. Po zfalšovaných volbách byl uvězněn, na svobodu se dostal na nátlak EU až po šestnácti měsících a byl donucen Bělorusko opustit.

Jeho autobiografie se soustředí především na jeho odpor proti Alexandru Lukašenkovi. Časopis *Foreign Policy* označil jeho knihu za mix *Jednoho dne Ivana Děnisoviče* Alexandra Solženicyna a *The Case for Democracy* Nathana Šaranského.

Knihu z ruštiny přeložila Magda Bělková.

Debatovali Andrej Sannikov, Jáchym Topol, René Levinský a Michal Hrubý. Na saxofon zahrál Vratislav Brabenec.

Z běloruštiny tlumočila Kryscina Šyjanok.

19. 3. | Čtení z ruky

Slavnostní uvedení knihy *Žij tam, kde jsou písňe. Jak ruská Romka dobyla Ameriku* za osobní účasti autorky Oksany Marafiotiové.

Vypravěčka memoáru *Žij tam, kde jsou písňe* je dědičkou dvou starobylých kultur – po matce arménské a po otci romské. Dětství strávené na šňůrách estrádního romského divadla jejího dědečka po Sovětském svazu osmdesátých let se zcela vymykalo konvencím reálného socialismu, ale ani jako dcera přistěhovalců do Spojených států, hledajících obživu na poli tradičních věšteckých služeb a milostné magie, zrovna nezapadala. Svou tragikomickou knihu o hledání a přijetí vlastní identity, bořící zažitě stereotypy a nabízející pohled pod povrch dvou pronásledovaných a relativně uzavřených národů, představila sama autorka Oksana Marafiotiová.

Večerem, který proběhl ve spolupráci s Velvyslanectvím USA v Praze, provázela Karolína Ryvolová.

21. 3. | Dáváme hlas ponižovaným – útlak kvůli svobodě svědomí

Panelová diskuse zaměřená na situaci lidských práv v Číně, Rusku a Latinské Americe, doplněná o konkrétní příklady jednotlivců či skupin, které jsou utiskovány pro svobodu svědomí. Je možné si pro naši situaci vzít z těchto příkladů ponaučení? Máme v naší zemi svobodu svědomí, nebo se o ni máme bát? Jak naši svobodu svědomí ovlivňují média a mocní naší doby?

Připomínka české pomoci Tibetu.

Hosté diskuse:

Tomáš Petříček (ministr zahraničních věcí)

Ondřej Klimeš (Orientální ústav Akademie věd ČR)

Valerio Mendoza (venezuelský novinář a dokumentarista)

Pavel Pokorný (člen synodní rady Českobratrské církve evangelické)

Ondřej Soukup (novinář, Hospodářské noviny)

Moderovala Lucie Vopálenská (Český rozhlas Plus)

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Komisí pro lidská práva Českobratrské církve evangelické.

20. 6. | Objevujeme Bělorusko

V posledních 10–15 letech se Bělorusko vzpírá stereotypům a stává se líní kreativity a inovací s rostoucím sektorem IT, kypící uměleckou a kulturní sférou a stále více novátorskými nezávislými médii a občanskou společností. Tato stránka této země je velmi vzdálená od zpráv o „poslední diktatuře v Evropě“, na které jsme si už přivykli. Panel nabídl pohled na nové a vzrušující Bělorusko.

Hosté diskuse:

Janina Karalevič-Kartel, běloruská aktivistka, Artiom Kontsevoi, zakladatel www.dev.by, rozcestníku IT pro celé Bělorusko, Anna Loktionova, kulturní manažerka, spoluzakladatelka festivalu DOTYK, ředitelka prostoru Canteen_XYZ v Minsku.

Moderovala Marina Puzdrova, výkonná ředitelka Civic Belarus.

Diskuse se uskutečnila v angličtině

OBČANSKÁ SPOLEČNOST

10. 1. | Debata s Respektem: Vrtění Českým rozhlasem

Diskuse redaktorů Respektu a jejich hostů na aktuální téma.

Je veřejnoprávní médium v ohrožení? A proč se rozbořily vlny na Vltavě? Jak budou vypadat média veřejné služby v Česku v dalších letech?

O těchto i dalších otázkách debatovali Petr Fischer, bývalý šéfredaktor ČRo Vltava, Martin Groman, předseda Společnosti Ferdinanda Peroutky, a bývalý šéfredaktor ČRo 2, novinářka Iva-na Svobodová a Miroslav Dittrich, člen Rady Českého rozhlasu. Moderoval Ondřej Kundra.

15. 1. | Café Republika: Čekání na Palacha

Osobní oběť Jana Palacha v lednu 1969 se stala jedním z nejsilnějších symbolů odporu proti okupaci Československa a nastupující normalizaci. Každoroční uctění jeho památky pak bylo chápáno jako politický čin a v lednu 1989 přerostlo v několik

dní trvající protesty, které byly největším projevem občanského odporu proti totalitnímu režimu od počátku 70. let. Jejich brutální potlačení a zásahy policie vedly k dalším protestům, které předznamenaly zásadní změny po 17. listopadu 1989.

I v loňském roce se zvedla velká vlna občanského odporu. Jsou současné protesty a demonstrace, a zejména jejich důvody, srovnatelné s tzv. Palachovým týdnem? Jak česká a slovenská společnost vyjadřuje svůj nesouhlas s dnešním stavem společnosti? Jaká je současná motivace a očekávání? A jaká je odezva ze strany vládnoucí politické garnitury?

Hosté: Daniel Kroupa, politik, filozof a pedagog, Šárka Kružíková, překladatelka a aktivistka, iniciativa Proč – proto!, Mikuláš Minář, spoluzakladatel iniciativy Milion chviliek pro demokracii, Juraj Šeliga, spoluzakladatel iniciativy Za slušné Slovensko. Moderovala Bára Štěpánová, herečka a moderátorka, jedna z nejmladších signatářek Charty 77 a aktivní účastnice Palachova týdne roku 1989.

Debatní cyklus Café Republika (Bára Štěpánová, Šárka Kružíková, Daniel Kroupa, Mikuláš Minář a Juraj Šeliga)

17. 1. | Nadia Urbinati: Znetvořená demokracie

Současné demokracie zakoušejí řadu krizových momentů, od poklesu volební účasti, úpadku politického stranictví až po vzestup pravicového populismu. Otázkou však zůstává, co tyto jednotlivé fenomény vypovídají o stavu demokracie jako celku. Je to, co prožíváme, postupným úpadkem demokracie, nebo její transformací? A pokud se jedná o transformaci, jaké jsou její rysy a jaké výzvy s sebou přináší?

Debatu s autorkou, renomovanou italskou a americkou politickou teoretičkou Nadiou Urbinati z Kolumbijské univerzity v New Yorku, vedl překladatel knihy Jan Bíba z FF UK.

Přednáška a diskuse proběhla v anglickém jazyce.

Z uvedení knihy Znetvořená demokracie Nadi Urbinati z Kolumbijské univerzity.

1. 4. | Chudoba a dluhy v Česku – mantinely sociální politiky

Řešení chudoby a sociálního vyloučení v Česku se opět vzdaluje. V roce 2018 se rozpadla záchranná síť chudinských dávek a severočeská a severomoravská města zavalila tsunami vyhlašování tzv. bezdoplatkových zón. Parlament prosadil „nová“ pravidla pro oddlužování, kvůli kterým je insolvence nedostupná pro stovky tisíc lidí s mnohačetnými exekucemi. Vyšlo najevo, že v šedé ekonomice je v Česku přes 600 tisíc lidí. Vláda zároveň vzdala přípravu zákona o sociálním bydlení a chce podporovat výstavbu sociálních domů s ostrahou, jakýchsi státních ubytoven, a bez rozmyslu zasahovat do dávek na podporu bydlení, které jsou hlavním pilířem bytové politiky v Česku a záchrannou sítí pro více než dvě stě tisíc domácností v Česku...

V debatě o současné sociální politice jsme hovořili o dopadech těchto událostí a rozhodnutí již teď vidíme v terénu, a jaké očekáváme v budoucnu. O tom, jaká rozhodnutí a opatření by naopak měla vláda přijímat, aby se situace v sociálním vyloučení zlepšovala.

Diskuze se zúčastnili: Martin Šimáček, IPSI, ředitel; Alena Zieglerová, IPSI, expertka na zaměstnanost; Jaroslav Valůch, IPSI, expert na bezpečnost. Zvláštní host: Martin Nekola, Centrum pro sociální a ekonomické strategie, Katedra veřejné a sociální politiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Večer připravila Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Institutem pro sociální inkluzi.

4. 4. | Lenka Marečková: Ať žije společnost

Uvedení knihy *Ať žije společnost*, souboru tří sbírek básní Lenky Marečkové.

Autorka, signatářka Charty 77, byla, za kritiku tehdejšího politického zřízení a poměrů v zemi vyjádřenou v básních, jako dvacetiletá v osmdesátých letech stíhána, odsouzena a uvězněna.

V doslovu ke knize autorka, dnes právnička, napsala: „*Demokracie, někdy zužovaná na pouhé mechanismy a nástroje, je ohrožena jak vzrůstajícími problémy a krizemi a s nimi souvisejícím voláním po bezpečí (silném národu, silném vůdci), tak i vyprázdňením svého obsahu. Pokud jsme dřívější režim označovali jako totalitní, dnes můžeme pozorovat, že co bylo tehdy zaseto, vyklíčilo a bují i nyní, způsobem, který jsme tehdy netušili a ani nemohli předvídat. Dnes už mne za verše nikdo nezavře. Přesto si nemyslím, že dnešní nespravedlnosti jsou menší. Jsou jenom jiné. A co dnes má cenu? Kdysi stačilo křičet...Podívejme se na to, kde leží kořeny našich nesnází. Na změny, které by měly smysl. Na to, z čeho je třeba vystoupit, co proměnit. Pojďme hledat příčiny tohoto stavu, východiska, funkční alternativy, společně. Je čas vystoupit z kruhu.*“

Uváděl Jáchym Topol. Večerem provázel editor knihy Martin Machovec.

Hudba a zpěv: Dáša Vokatá a Oldřich Kaiser

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Kalich.

7. 5. | Občanská (ne)poslušnost napříč generacemi

Jakou podobu může mít participace a občanská angažovanost? Jak jsou na tom Češi a Češky s účastí na úsilí něco prosazovat? Je aktivní občanství u nás běžnou součástí života, či je vnímané jako něco podezřelého?

O angažovanosti ve veřejném prostoru jako součásti aktivního občanství hovořili disidentka a mluvčí Charty 77 Dana Němcová, ředitel Člověka v tísní Šimon Pánek, ředitel Skautského institutu Miloš Říha a mluvčí české pobočky hnutí středoškolských studentů za klima Fridays for Future Petr Doubavský.

Diskusi moderoval Martin Churavý.

Během besedy byl promítnut výběr fotografií z demonstrací a happeningů v ČR i v zahraničí pořizovaných fotografem Petrem (Zewlakk) Vrabcem.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Výborem dobré vůle – Nadace Olgy Havlové.

24. 5. | Konference Sto studentských (r)evolucí

Třicet let. Přesně tolik letos uplyne od sametové revoluce. Zatímco „velké dějiny“ roku 1989 jsou již historiky víceméně zpracovány, porevoluční životy těch, kdo listopadové události rozpoutali, jsou známy jen zřídka. Právě oni stojí v centru orálně historického projektu Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR *Vysokoškolské studenty roku 1989 v časosběrné perspektivě. Životopisná vyprávění po dvaceti letech*.

Co dnes dělají? Co si myslí o světě kolem sebe? A sehrála v tom nějakou roli osobní zkušenost ze sametové revoluce? Tyto a další otázky se pokusili zodpovědět (nejen) autoři připravované knihy *Sto studentských (r)evolucí* (Academia, listopad 2019), která navazuje na velmi úspěšnou knihu *Sto studentských revolucí* (Nakladatelství Lidové noviny 1999 a Karolinum 2019).

Program

1. PANEL Rám výzkumu

V prvním bloku se vystupující zaměřili na širší kontexty výzkumu vysokoškolských studentů: ve vztahu k jejich předchůdcům a formám jejich sebeprezentací, k normativnímu rámci, k časosběrné povaze orální historie a z toho plynoucích otázek v souvislosti s proměnami tazatelského týmu.

- 9.00 Zahájení: *Miroslav Vaněk*
- 9.10 *Pavel Mücke*: O dějinách a paměti studentů (a studentek) z časů „velkých“ událostí českých soudobých dějin
- 9.20 *Pavel Urbášek*: Vysoké školy v době mezi přestavbou a revolucí
- 9.40 *Miroslav Vaněk*: Proč studenti a proč napodruhé? Časosběrnost a orální historie

Funguje v českém prostředí vzdělávání k občanství? Odpovědi hledali hosté setkání, které připravila Knihovna ve spolupráci s institutem TOPAZ.

- 9.55 *Petra Schindler-Wisten: Jak naskočit do rozjetého vlaku? Tazatelské reflexe a metodologické aspekty výzkumu*
- 10.10–10.30 diskuse, moderovala Jana Wohlmuth Markupová

2. PANEL Sametová revoluce jako symbolické centrum

Ve druhém bloku se referující pokusili pojmenovat různé spektrum významů, které sametová revoluce (se)hrála či stále hraje v životech jejích aktérů, a to ve třech rovinách: ve vztahu k sobě samým a případně další veřejné činnosti, v nazírání vlastního porevolučního mládí a mladé dospělosti v devadesátých letech a ve vztahu k sobě navzájem a ke generacím svých dětí a rodičů.

- 10.45 *Jana Wohlmuth Markupová: Variace revoluce*
- 11.05 *Veronika Pehe: Zlatá devadesátá?*
- 11.25 *Miroslav Vaněk: Generace*
- 11.45–12.15 diskuse, moderovala Petra Schindler-Wisten

3. PANEL Diskuse s účastníky studentské stávky z listopadu 1989

Závěrečný blok (13.30–15.30) tvořila diskuse s účastníky studentské stávky z listopadu 1989, v níž Miroslav Vaněk hovořil se Zdenou Kolečkovou (Ústí nad Labem), Tomášem Ctiborem (Praha) a Martinem Štainerem (Olomouc).

Konferenci pořádal Ústav pro soudobé dějiny AV ČR ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla, Fakultou humanitních studií UK a pracovištěm Orální historie – soudobé dějiny FHS UK.

28. 5. | Občanské vzdělávání

Stále více a více organizací upozorňuje na to, že vzdělávání k občanství je systémovým problémem, který má hluboké dopady na chování české společnosti. Bohužel velká část lidí nerozumí systému, ve kterém žijí. Nedůvěra a skepse pak mají přímý vliv na volební výsledky, i na to, jak moc se necháme ovlivnit fake news nebo populistickými kampaněmi.

Hosté:

Aleš Dvořák, pedagog, bývalý pracovník Oddělení základního vzdělávání MŠMT

Eva Lukášová, Jeden svět na školách, Člověk v tísni

Jaroslav Poláček, TOPAZ

Alena Resl, Konrad Adenauer Stiftung

Kateřina Semotamová, ZŠ Botanická, Brno

Radim Štěrba, Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

Diskusi moderoval Jiří Kozák, ředitel CEVRO.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s institutem TOPAZ.

12. 6. | Střední třída na křižovatce

Komentovaná prezentace a debata nad exkluzivním sociologickým výzkumem institutu TOPAZ, jenž byl realizován s podporou Konrad Adenauer Stiftung a Wilfried Martens Centre for European Studies.

Průzkum byl zaměřen na střední třídu – zkoumal, jak ovlivnila květnové volby a zda je vůbec možné bavit se o střední třídě jako jedné homogenní skupině obyvatel.

Výsledky výzkumu mohou osvětlit postoje střední třídy k EU a její vliv na evropské otázky, mj. v kontextu právě proběhlých voleb do Evropského parlamentu, a napoví, jak vést dále komunikaci o evropských otázkách.

Hosté: Tomáš Dvořák, politický sociolog, FSV UK, Jakub Charvát, politolog a expert na volební marketing, Markéta Pekarová Adamová, poslankyně PS PČR, Eoin Drea, vedoucí výzkumný pracovník Martens Centre, a Jaroslav Poláček, analytik institutu TOPAZ.

Debatou provázel Petr Honzejek, novinář a komentátor Hospodářských novin.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s institutem TOPAZ.

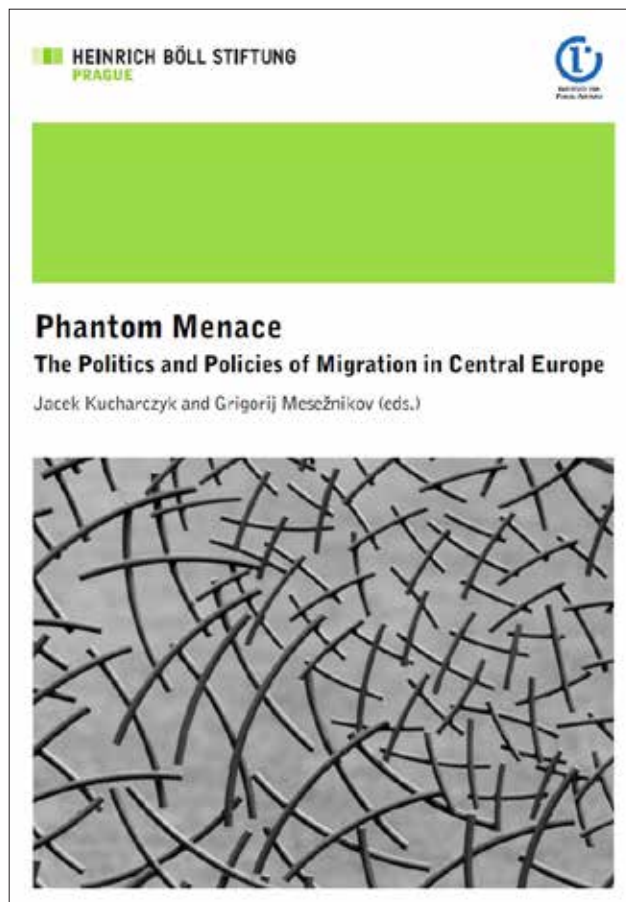
13. 6. | Obraz migrace a integrace v polarizované společnosti – kde nyní stojíme?

Veřejná debata a představení publikace *Phantom Menace: The Politics and Policies of Migration in Central Europe* (2018), vydané Nadací Heinricha Bölla.

Od roku 2015, kdy vyvrcholila uprchlická krize, se migrace stala klíčovým předmětem společenského zájmu a politických diskusí. Stala se tématem, které hluboce rozděluje společnost, vyvolává v mnoha lidech strach, ovlivňuje politické dění a volební kampaně i výsledky, a které také výrazně otřásl jednotou Evropské unie. V posledních dvou letech nicméně počet žadatelů o azyl v EU klesl téměř na úroveň před krizí a téma tak pomalu ustupuje do pozadí. Nedostatek pracovní síly a malá nezaměstnanost však v České republice vedou k rychle vzrůstajícímu počtu zahraničních pracovníků, jejichž integrace přináší nové výzvy pro naši společnost.

Jak se tyto změny projevují v současné diskusi o migraci? Jaký obraz o ní nám nyní média poskytují, co to pro naši společnost znamená a jak to ovlivňuje migrační a integrační politiku naší země? Jak téma figurovalo v kampani před volbami do Evropského parlamentu, které se konají na konci května?

O těchto a dalších otázkách diskutovali Radha Sarma Hegde – vědkyně z oblasti médií, kultury a komunikace z NYU, Grigorij Mesežnikov – ředitel slovenské organizace Institut pro veřejné

otázky a editor publikace *Phantom Menace: The Politics and Policies of Migration in Central Europe*, která byla v rámci debaty představena, Eva Valentová ze Sdružení pro integraci a migraci, která je autorkou jedné z kapitol, a Adéla Jurečková z Člověka v tísní, jež představila jejich současný výzkum mediálního obrazu migrace v ČR.

Diskusi moderovala Daniela Vrbová z ČRo Plus, která byla dlouholetou redaktorkou pořadu *Zaostřeno* na cizince.

Debata byla pořádána Konsorciem nevládních organizací pracujících s migranty v ČR ve spolupráci s pražskou kanceláří Heinrich-Böll-Stiftung.

24. 6. | Jak zpovídat politiky?

Ve veřejném prostoru je stále obtížnější prokázat pravdu. Jaký podíl na tom mají média samotná, jaký konzumenti médií a politici? Jak pracovat s falešnými zprávami a dezinformacemi? Co dělat, když jsou podložená fakta označována za účelovou kampaň? Jak z politiků dostat to, co si opravdu myslí?

Debaty se účastnili přední čeští moderátoři, kteří tváří v tvář politikům tyto situace zažívají pravidelně: Světlana Witovská, Jindřich Šídlo a Emma Smetana.

Moderoval Jakub Čaloun, předseda spolku Mladá Politika, a Jan Švenda, místopředseda spolku Mladá Politika.

16. 9. | Tváře etiky

Lidská slušnost – handicap, nebo výhoda? Aneb mohu přežít s etickými zásadami a morálním přístupem v této společnosti? Diskuse s Markem Orko Váchou. Setkání se uskutečnilo ve spolupráci s ICF ČR, českou pobočkou Mezinárodní federace koučů a mělo dva záměry: představit člověka, který je vnímán jako představitel etického chování a jednání a současně člověka, který má v oblasti etiky schopnost sdílet s posluchači své znalosti a zkušenosti.

Jak vnímá dnešní společnost etiku, mravnost a morálku, jak může profese kouče být nápomocna k šíření etických, mravních a morálních hodnot a postojů.

Marek Vácha je římskokatolický kněz, teolog, přírodovědec, pedagog a spisovatel. Na akademické půdě působí ve funkci přednosty Ústavu etiky a humanitních studií 3. lékařské fakulty UK, kde je i předsedou akademického senátu. Ve skautu získal přezdívku Orko ze zkratky Orlí oko, kterou používá ve svém jménu.

ICF – International Coach Federation (Mezinárodní federace koučů) je největší profesní organizace koučů, sdružuje přes třicet tisíc profesionálních koučů téměř ze všech zemí světa.

17. 9. | Mediální výchova v Česku

Podle průzkumu STEM/MARK má čtvrtina české populace nízkou mediální gramotnost a polovina pouze střední. Dvě třetiny dotázaných přitom tvrdí, že se v médiích vyznají dobře. Kvůli nízké mediální gramotnosti se v České republice daří dezinformačním serverům i různým populistickým hnutím. Značná část lidí má problém s rozeznáváním dezinformací, manipulací a orientací ve velkém množství informací. V českých školách se mediální výchova neučí jako samostatný předmět, ale jen jako průřezová témata, nejčastěji v Českém jazyce a Občanské nauce, a na probrání jednoho z velmi důležitých témat není dostatek času. Podle několika průzkumů je problémem i nedostatečné množství materiálů, pomůcek a školení pro učitele.

S našimi hosty jsme debatovali o tom, jak zlepšit mediální výchovu v Česku, jak jsou připraveni současní učitelé a jak se připravují učitelé budoucí. Jakou úlohu hrají v tomto oboru formální a neformální projekty a jaká je snaha české vlády prosadit změny ve vzdělávání.

Hosté: Adam Balling – student Pedagogické fakulty UK a zároveň již učitel, Michal Kaderka – učitel a tvůrce materiálu pro mediální výchovu, novinář Jindřich Šídlo a další

Spolupřádala Knihovna Václava Havla s projektem Faketicky.

O tom, jak zlepšit mediální výchovu v Česku, diskutovali naši hosté: Adam Balling, Michal Kaderka a Jindřich Šídlo.

14. 10. | Festival demokracie v KnVH

DEMOKRACIE A PRAVDA

Hodnoty jsou tím, co motivuje a podle čeho se orientuje naše chování a rozhodování vzhledem k budoucnosti. Pokud dnes mluvíme o krizi či rozkladu hodnot, chápeme, že spolu s hodnotami je ohrožena integrita člověka, kvalita mezilidských vztahů i dosažená civilizační úroveň. Víme však, co vlastně hodnoty jsou a odkud se berou?

Panelisté: teolog a sociolog Tomáš Halík, filozofové Miroslav Petříček a Václav Němec, moderátorka: Veronika Sedláčková

Debata se konala ve spolupráci s Nadačním fondem WebDialog.

7. 11. | Jako v nebi, jenže jinak

Samotáři nežijí jen na Šumavě. Aleš Palán, autor bestselleru *Raději zešlet v divočině*, popisuje setkání s dalšími solitéry žijícími stranou civilizace. Rok a půl za nimi jezdil do odlehlých oblastí od Chodska po Bílé Karpaty, od Jizerských hor po Beskydy.

V knize *Jako v nebi, jenže jinak* najdeme rozhovor se ženou, která na horské samotě pár kilometrů od slovenských hranic žije v podstatě celý život. Setkáme se s mužem, který před dvaceti lety koupil staré vojenské auto a v něm se od té doby

O reflexi českého třicetiletí se v Knihovně Václava Havla pokusili Jáchym Topol, Petr Placák, Petr Hlaváček a Jakub Patočka.

skrývá mezi jihočeskými rybníky. Nahlédneme i do poustevny jediného současného poustevníka, františkána bratra Anděla. Setkání s českými a moravskými samotáři přineslo vyhraněné postoje, neopakovatelné životní příběhy a notnou dávku přírodní mystiky.

Hostem večera byla fotografka Johana Pošová, autorka snímků v knize.

Večer uvedla Denisa Novotná.

17. 11. | Třicet let svobody – Živé vysílání ČRo z Knihovny Václava Havla

U příležitosti 30. výročí sametové revoluce z Knihovny Václava Havla vysílal v přímém přenosu za účasti publika Český rozhlas Dvojka speciální vydání publicistického pořadu *Jak to vidí*. Hosté Zity Senkové se zamysleli nad tím, jaký je étos a smysl listopadu 1989, jak se proměnila česká společnost a politika, jak se jí podařilo vyrovnat se s dědictvím předchozího režimu nebo co pro nás znamená svoboda a demokracie.

Hosté: Jan Kubáček, Jan Švejnar a Michael Žantovský

Pořádala Knihovna Václava Havla a Český rozhlas Dvojka.

20. 11. | Evropa 1989–2019: Jak udržet cestu ke sjednocené a svobodné Evropě?

Třicet let po pádu Berlínské zdi a od sametové revoluce konference shrnula a analyzovala dosavadní přeměnu Evropy. Sen o „sjednocené a svobodné“ Evropě patrně mizí, a to navzdory historickému rozšíření NATO a Evropské unie. Kromě nátlakových akcí Ruska, kterými chce zabránit svým sousedům, aby si zvolili svou vizi, vyvstávají nové výzvy vyplývající z vnitřního vývoje EU včetně Brexitu.

Hosté: komisařka Věra Jourová, komisař Frans Timmermans, bývalý polský premiér a nyní poslanec EP Marek Belka, poslanec EP Alexandr Vondra, Nathalie Loiseau a Michal Šimečka, ředitel Rádia Svobodná Evropa/Svoboda Jamie Fly.

Diskusi vedl Michael Žantovský, ředitel Knihovny Václava Havla. Spolupořádali Knihovna Václava Havla, Velvyslanectví ČR v Belgii, Stálé zastoupení ČR v EU a České centrum Brusel.

21. 11. | Reflexe českého třicetiletí 1989–2019

Uplynulo třicet let od pádu komunismu a sovětsko-ruské hegemonie ve střední Evropě, a tudíž i od obnovení státní svrchovanosti a demokracie v Československu, respektive v České republice. Aktuálně jsme však (nejen) ve středoevropském regionu svědky nejistoty ohledně fungování liberální demokracie, procesu evropské integrace a vývoje západní civilizace, ačkoliv dialogický, reflexivní a sebekritický Západ je stále ještě

docela slušnou civilizací. Také z těchto důvodů vznikla publikace *Nesamozřejmý národ? Reflexe českého třicetiletí 1989–2019*, která se pokouší o kritické ohledání naší aktuální situace a identifikaci důležitých vývojových tendencí.

Diskutovali spoluautoři publikace: historik a filozof Petr Hlaváček, novinář Jakub Patočka a historik Petr Placák.

Moderoval Jáchym Topol.

26. 11. | Miloši, končíme aneb humor v revoluci

Pokud něco českému národu nelze upřít, je to nejspíš smysl pro humor a nadsázku. Zřejmě nenajdeme mnoho situací, ze kterých bychom si nebyli schopni udělat legraci, a mnoho literárních děl či pouhé zanoření se do vod internetu to jen potvrzuje.

Jak moc účinná je obrana humorem? Proč humor pomáhá v těžkých chvílích? Máme opravdu specifický smysl pro humor? A bylo tomu tak vždycky?

Pozvání přijali hosté s originálním smyslem pro humor – Jiří Dědeček, písničkář, textař a básník, Radkin Honzák, psychiatr, publicista a pedagog, Petr Koura, historik a politolog, Bára Štěpánová, herečka a spoluzakladatelka Společnosti za veselejší současnost.

Večerem provázela moderátorka a herečka Ester Janečková.

27. 11. | Andrej Bán: Slon na Zemplíně

Rok 2018 kompletně změnil tvář slovenské společnosti. Vražda novináře Jána Kuciaka a jeho snoubenky Martiny Kušnírové hluboce zasáhla celou společnost a na povrch vyplavila vzájemné kontakty mafie s politickými špičkami. Andrej Bán byl při tom, stejně jako při všech dalších důležitých událostech, které se na Slovensku udály za posledních třicet let.

Slovenský fotograf a reportér, zejména z oblastí válečných konfliktů, Andrej Bán, zná Slovensko jako vlastní dlaň. Tři dekády brázdí jeho prašné i asfaltové cesty a přitom poznává lidi a jejich příběhy. V jeho textech je výrazně znát pozorné oko fotografa, v jeho fotografiích zase postřeh výborného vypravěče.

Kniha reportáží *Slon na Zemplíně* (Absynt 2018, česky 11/2019 v překladu Miroslava Zelinského) je intimním svědectvím o krajině a lidech, žijících své životy daleko za horizontem všeobecné pozornosti. Je to klikatá cesta z východu na západ, od Čiernej nad Tisou po Bratislavu, ale také dlouhá pouť v čase, od Jánošíka, přes Tisa, až po Ndranghetu a „naše lidi“. Vedle muže, který se rozhodl žít v souladu s přírodou nedaleko vesnice Sečovce, stojí příběh podvedených farmářů a agromafie a vyprávění o Romovi, umučeném policií, jehož příběh se dotýká slovenské tragédie arizace židovského majetku.

Kniha reportáží Slon na Zemplíně je intimním svědectvím o krajině a lidech, žijících své životy daleko za horizontem všeobecné pozornosti.

O aktuální roli občanské společnosti hovořili biskup Václav Malý a Paulina Tabery z Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR.

Slon na Zemplíně je pestrou freskou příběhů ze země, která nám je nejbližší a známe ji ze všech nejméně.

Večerem provázel Jan Urban.

Akce se konala ve spolupráci s nakladatelstvím Absynt u příležitosti vydání českého překladu.

28. 11. | Za 30 let na pracáku:

Kdo uspěje?

Chtěli jsme být kosmonauty, popeláři, učitelkami – čím budou chtít být naše děti nebo vnoučata? Jak bude vypadat pracovní trh za deset let, za dvacet či třicet let? Budeme mít více volného času? Jaké profese uspějí a mají se manuální a stereotypní práce bát o své přežití?

Odpovědi jsme hledali s odborníky z různých oborů a diskutovali jsme nejen o nových technologiích, které mění i tak tradiční obory, jako je zdravotnictví, filozofie či média. Zajímalo nás, jak se na povolání budoucnosti připravit. Budou pracovní příležitosti dostupné všem? A jak na rychle na proměňující se dobu reaguje české školství?

Pozvání přijali:

Václav Moravec, novinář, moderátor a vysokoškolský pedagog, který ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a ČVUT pracuje na zavádění umělé inteligence do novinářské praxe

Anna Hogenová, přední česká filozofka a fenomenoložka

Mikuláš Křen ze společnosti VR_MUSASHI, která se věnuje novým technologiím ve zdravotnictví jako léčbě autismu pomocí virtuální reality.

Moderovala Aneta Štokrová.

Ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla připravil spolek Faketicky.

2. 12. | Občanská společnost v ohrožení? Její aktuální role 30 let poté

Rok 1989 býval z hlediska střední Evropy vnímán jako „rok zázraků“, kdy se svoboda a demokracie postupně etablovaly v zemích rozpadajícího se východního bloku. S nově nabytou svobodou přicházely i do té doby netušené možnosti a někdejší disidentská uskupení stála u zrodu formující se občanské společnosti. Co doopravdy zbylo z onoho zázraku po 30 letech reálné zkušenosti s liberálně demokratickým vládnutím?

O aktuální roli občanské společnosti a o jejím postavení hovořili člen správní rady Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové biskup Václav Malý a výkonný ředitel Nadace OSF Robert Basch. V průběhu besedy představila Paulina Tabery, vedoucí Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, klíčové poznatky z výzkumu názorů české veřejnosti na

listopadovou revoluci a na změny politického a ekonomického systému.

Debatu moderoval Martin Churavý.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Výborem dobré vůle – Nadací Olgy Havlové.

2. 12. | Rozhovory přes rozbouřené doby

Jak a v čem se proměnil prostor svobody v naší zemi v uplynulých třiceti letech? V jakém stavu se nachází svoboda jak společenská, tak osobní?

Kniha dvanácti rozhovorů s významnými osobnostmi veřejného života předkládá reflexi „prostoru svobody“ v současné české společnosti. Všichni účastníci rozhovorů mají blízký vztah k procesu demokratizace našeho státu, někteří se na něm přímo podíleli.

Disident a politik Luboš Dobrovský, bývalý studentský aktivista a spoluzakladatel humanitární organizace Člověk v tísni Šimon Pánek, disident a politik Petr Pithart, ústavní právník Jan Kyselela, historik Igor Lukeš, novinář a spisovatel Aleš Palán, politický komentátor Jiří Pehe, spisovatel Mark Slouka, historik Timothy Snyder, dokumentaristka Olga Sommerová, přírodovědec a římskokatolický kněz Marek Orko Vácha a překladatel a publicista Michael Žantovský.

Rozhovory s předmluvou nakladatele Aleše Lederera vznikly u příležitosti třicátého výročí sametové revoluce a založení nakladatelství PROSTOR, které se stalo přímým nástupcem samizdatové edice Prostor a stejnojmenné revue, vycházející od roku 1982.

Autory rozhovorů jsou novináři Eva Bobůrková, Jiří Leschtina, Petr Placák a Petr Vizina. Kniha vyšla s bohatým fotografickým doprovodem.

Večerem provázela Denisa Novotná.

5. 12. | Tvář naší země

V roce 2019 obdržela Knihovna Václava Havla celkem 60 studentských esejů z 21 škol a 10 krajů ČR. Téma 11. ročníku bylo „Tvář naší země aneb Jak vnímáte tvář země, v níž žijete? Je Česko zemský ráj to na pohled?“

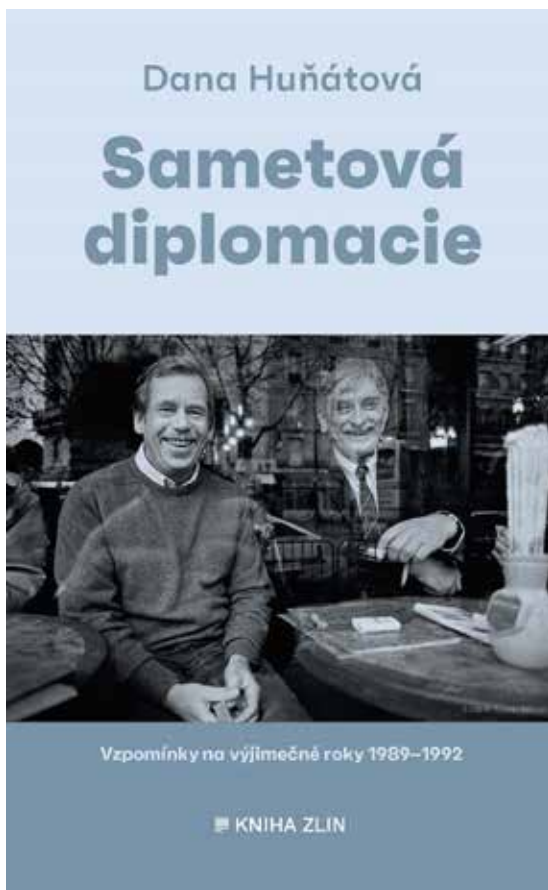
Poslední ročník esejistické soutěže pro studenty středních škol reagoval na aktuální výzvy v oblasti ekologie a klimatu. Při psaní eseje se studenti mohli inspirovat projevy Václava Havla na toto téma.

Nejllepší práce vybírala pětičlenná porota, v níž v roce 2019 zasedli:

- spisovatelka Petra Dvořáková
- básník a hudebník Jonáš Hájek

Eliška Peřichová, studentka Gymnázia Jana Keplera, zvítězila v 11. ročníku esejistické soutěže Knihovny Václava Havla.

- kritička a editorka se zaměřením na architekturu a urbanismus Karolína Jirkalová
- novinář z týdeníku Respekt Ondřej Kundra
- geobotanik Jan Albert Šturma

Přehled oceněných

1. místo Eliška PEŘICHOVÁ, Gymnázium Jana Keplera, Praha
2. místo Samuel ŠMÍD, Gymnázium Jana Keplera, Praha
3. místo Runa KOBLIHOVÁ, Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži

Dále porota udělila tři čestná uznání

Klára Hellerová, Gymnázium Jana Keplera, Praha
 Alžběta Volhejnová, Gymnázium Jana Keplera, Praha
 David Zeman, Gymnázium Brno, Křenová

6. 12. | Co přichází z Moskvy?

Kam směřuje ruská politika? Jaký je stav občanské společnosti? Existuje prostor pro nezávislá média? Má opozice šanci oslovit své voliče? A kam zmizel kabát senátora Smoljaka?

Debatu senátorů Davida Smoljaka a Marka Hilšera, kteří nedávno navštívili ruskou vládní i opoziční scénu, doplnil svými zkušenostmi z regionu novinář Alexandr Mitrofanov.

11. 12. | Dana Huňátová: Sametová diplomacie

Dana Huňátová působila od 11. 12. 1989 coby vedoucí kabinetu nově jmenovaného ministra zahraničí Jiřího Dienstbiera. Ve vzpomínkové knize s příznačným názvem *Sametová diplomacie* popisuje nejen zákulisí československé diplomacie od prosince 1989 do voleb v červnu 1992, ale naznačuje také kořeny některých politických rozporů.

Úvodní slovo ke knize napsal někdejší ministr zahraničí Jaroslav Šedivý, který se stal kmotrem knihy, závěrečné slovo je pak z pera Madeleine Albrightové, která si Jiřího Dienstbiera a Václava Havla velmi vážila.

Večerem provedla redaktorka knihy Irena Tatíčková, ukázky přečetl spisovatel Marek Toman.

Hudební doprovod kapela Tata Bojs.

17. 12. | T. G. Masaryk: Hilsneriáda. Texty z let 1898–1900

„Já se znásilňovat nedám nikým a lžím a nepochopeným heslům neustoupím. Že se nesmí samostatně myslet a vědecky pracovat? Moje kritika procesu polenského je stejnou vědeckou prací jako jiné mé práce vědecké. Inteligence jsou lidé, kteří myslí, kdo myslí, má také povinnost proti každému bezpráví a proti pověře důsledně vystupovat a pracovat! Nelhat! – to by bylo prvním zákonem moderního kodexu mravního, nelhat nejen lidem, nýbrž nelhat sobě samému. Zapomínáme, že kdo lže jinému, lže sobě, obelhává sebe ve své fantazii, povolováním nižších pudů, citů, neoprávněných, nepromyšlených, slepých, neprocítěných.“ (Masaryk 1899–1900)

24. díl Spisů TGM zahrnuje ve dvou svazcích Masarykovy tištěné práce z let 1898–1900, zaměřené především na témata sociologická, osvětová a politická. Řada více než třiceti prací v tomto rámci dokumentuje autorovo vystoupení proti rituální pověře a antisemitismu a jeho statečný polemický postoj v rámci tzv. hilsneriády. Jeho úběžníkem byla otázka vzdělávání davu, vztahu mezi žurnalistikou, inteligencí a charakterem národního celku, potřeba orientace veřejnosti, každého „jen poněkud myslícího člověka“, snaha o proměnu českého veřejného prostoru. Presentaci uvedli Marie Bahenská a Jan Zouhar, promluvil vedoucí redaktor Spisů TGM Jiří Brabec a editor publikace Luboš Merhaut. V rámci programu zazněly ukázky z Masarykových textů, které přečetl Petr Nárožný.

Akce se konala ve spolupráci s vydavateli Spisů TGM: Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR a Ústavem T. G. Masaryka.

19. 12. | Mladí Češi v nadnárodních institucích

Jaká je to zkušenost pracovat pro Evropskou centrální banku, NATO či Evropskou komisi, jak jsou Česká republika a její představitelé v těchto institucích vnímáni a hraje národnost v těchto organizacích ještě vůbec nějakou roli? Bavili jsme se také o reálném fungování a častých mýtech spojených s nadnárodními institucemi, a našich panelistů se ptali také na jejich vnímání globální role těchto organizací, a to ve světle nedávných událostí jako například stažení amerických jednotek ze Sýrie, obnovení kvantitativního uvolňování ECB či brexitu.

Hosté:

Jakub Červenka, který pracuje na stres-testech v Evropské centrální bance

Vojtěch Hons, stážista z DG NEAR v Evropské komisi

Linda Kunertová z Economic Policies Unit v Evropském parlamentu

Tomáš Opat z Policy Planning Unit v NATO

O vizi budoucí Evropy diskutovali Jaroslav Šonka, Bernd Posselt a Milan Horáček.

20. 12. | Cikánský baron jsem já

Večer s Emilem Ščukou, bezpochyby jedním z nejvýraznějších romských představitelů současnosti, u příležitosti vydání jeho autobiografie. Spolu s ním vystoupil Martin Palouš, který jej v listopadových dnech roku 1989 přivedl do Občanského fóra a později s ním jako náměstek ministra zahraničí vyjednával o možné spolupráci mezi českým státem a mezinárodním romským hnutím, které se dodnes pokouší získat pro Romy statut evropského národa.

V rámci večera vystoupil houslista Vojta Lavička se svým bandem.

Debaty na aktuální téma - MY, EVROPA, SVĚT

22. 1. | Bernd Posselt: Příběh Evropy

V květnu 2019 se konaly volby do Evropského parlamentu. Vzhledem k současné politické situaci v Evropě se lze domnívat, že právě tyto volby určily budoucí směřování Evropské unie.

Bývalý dlouholetý poslanec Evropského parlamentu (a současný kandidát do něj) a předseda Sudetoněmeckého krajanského sdružení Bernd Posselt se ve své nové knize *Příběh Evropy* vrací ke kořenům Evropy a jejím vůdčím osobnostem, včetně Václava Havla. Současně předkládá svou vizi budoucí Evropy – rozvíjí možné cesty k tomu, jak mohou Evropané překonat současnou roztržitost a stát se společenstvím, které dokáže odolat nárokům současného globalizovaného světa.

Rozhovor Bernda Posselta s Milanem Horáčkem (rovněž dlouholetým evropským politikem) moderoval Jaroslav Šonka.

23. 1. | Edward Luce: Soumrak západního liberalismu

Uvedení knihy a následná diskuse s odborníkem na mezinárodní vztahy Michaelem Romancovem z Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Hegemonie Západu postupně oslabuje, zatímco jiné kulturní a civilizační okruhy významně posilují. Do jaké míry doopravdy souvisel ekonomický a geopolitický vzestup západní civilizace s rozvojem individuální svobody a rovnoprávnou účastí občanů na politické moci? Dlouho panovalo nepodložené přesvědčení, že Západ za své úspěchy vděčí především hodnotám, které většina jeho obyvatel samozřejmě chápe a sdílí. A že vítězné tažení demokracie a svobody už nemůže nic ohrozit. Hlavní komentátor washingtonské pobočky Financial Times Edward

Luce svým textem dokládá, že realita nám ukazuje něco docela jiného.

Knihu *Soumrak západního liberalismu* vydalo nakladatelství Argo jako první titul nové edice Crossover.

Knihu představil a následnou debatu vedl redaktor Oldřich Vágner.

28. 1. | Ujgursko pod čínskou vládou:

Převýchovné tábory a digitální diktatura 21. století

Ujgurská autonomní oblast Sin-ťiang je podobně jako Tibet známá jako jedno z ohnisek etnických nepokojů v Číně. Oázy lemuující poušť Taklamakan a stepní oblasti v Džúngarské pánvi byly připojeny k Číně až v 18. století. Donedávna v Sin-ťiangu převažovala muslimská etnika, především Ujguři. Čínští komunisté oblast ovládli v roce 1949 a od počátku reformem před 40 lety je Sin-ťiang do čínského státu integrován stále těsněji. Pro nerostné bohatství a úrodnou půdu v pouštních oázách je Sin-ťiang dosidlován čínskými kolonizátory. Represe domácího obyvatelstva vede k neustálému napětí v provincii, které eskalovalo nepokoji v Urumči v roce 2009 a sérií násilných incidentů a teroristických útoků. Od nástupu Si Ťin-pchinga k moci v roce 2012 se situace v Sin-ťiangu pro Ujgury rapidně zhoršuje.

Komunistická strana Číny se v duchu nové normalizace vrací k totalitním prvkům leninského státního řízení. V roce 2014 proto začala vláda pod záminkou tzv. „Lidové války proti teroru“ realizovat rozsáhlou kampaň k zostření kontroly nad ujgurskou společností a k potlačení náboženské a etnické identity Ujgurů. V roce 2016 byl proto do pozice místního komunistického předseda dosazen Čchen Čchüan-kuo, který má bohaté zkušenosti s předešlým zaváděním vlády pevné ruky v Tibetu. V Sin-ťiangu vytvořil Čchen policejní stát využívající nejmodernější technologie ke kontrole „závadného“ obyvatelstva.

Alarmující je zřízení „politických převýchovných táborů“, v nichž je podle některých odhadů zadržováno až více než jeden milion Ujgurů a dalších muslimů, tedy přibližně 10% celkové populace domácích etnik. Lidé často mizí beze stopy přes noc, v detencích jsou drženi bez možnosti komunikace a není jasné, zda se někdy vrátí. Čím dál striktnějším omezením je podroben i náboženský a kulturní život Ujgurů a dalších muslimských etnik, což má zničující dopad na jejich identitu.

Čeští a slovenští akademici proto iniciovali otevřenou výzvu vládním České republiky, Slovenska a ČLR za uzavření převýchovných táborů pro Ujgury a další menšiny a za dodržování mezinárodně uznávaných lidských práv v Číně. Po uzavření sběru podpisů na konci ledna 2019 byla výzva doručena adresátům.

Náboženský a kulturní život Ujgurů a dalších muslimských etnik byl tématem naší besedy.

Afrika očima Pavly Jazairiové

O tématu hovořili Ondřej Klimeš, sinolog a ujurista z Orientálního ústavu AV ČR a iniciátor výzvy, Filip Jirouš, sinolog věnující se tématu v rámci projektu Sinopsis, a Martin Hála, ředitel projektu Sinopsis a iniciátor výzvy.

Moderovala Kateřina Procházková.

29. 1. | Francouzská nejistota

Hnutí Žlutých vest od listopadu 2018 protestuje proti rostoucím cenám pohonných hmot a bydlení. Kdo přesně jsou protestující lidé a o co konkrétně jim jde? Ustojí prezident Emmanuel Macron „tlak ulice“? A co tyto události vypovídají o stavu francouzské společnosti?

O těchto a dalších otázkách diskutovali řečníci obeznámení se situací v současné Francii: Kateřina Lukešová, Lenka Zlámalová, Petr Janyška a Petr Fleischmann.

Debatu moderoval Michael Žantovský.

4. 2. | Pavla Jazairiová: Jiná Afrika

Jiná Afrika novinářky Pavly Jazairiové, rozšířená verze úspěšné knihy, je věnovaná severní a západní Africe – Mali, Senegal, Alžírsku, Tunisku. Afrika je v mnoha ohledech místem bídy, beznaděje, úpadku. Z toho se rodí touha mnoha Afričanů odejít do Evropy a začít nový život. Pohled Jazairiové, zbavený iluzí a folklorního nánosu, je bolestný, ale cenný snahou lacině nemoralizovat, nýbrž hledat vysvětlení. Součástí knihy jsou zasvěcené glosy velvyslankyně Evropské unie v Namibii Jany Hybáškové. Pavla Jazairiová se nedávno vrátila z Etiopie a má tedy zcela aktuální pohled na celé téma, které rezonuje v její knize.

S Pavlou Jazairiovou hovořil afrikanista Vojtěch Šarše z Univerzity Karlovy a specialista na islám a afrikanista Luboš Kropáček. Večer moderoval ombudsman Českého rozhlasu Milan Pokorný.

12. 2. | Debata s Respektem: Jak bojovat proti nenávisti na sítích? A jde to vůbec?

Jestli se v budoucnu budou shromažďovat znaky dnešní společnosti, zmínky o sociálních sítích a nenávisti na tomto seznamu bohužel nebudou chybět. To potvrzuje i nedávný případ, ve kterém české soudy na začátku letošního roku potrestaly dva obžalované v případě nesnášenlivých příspěvků, které odsouzení vepsali pod fotografii novorozeného chlapce narozeného v roce 2017 v Třinci české matce a kurdskému otci. Příspěvatelé dítěti přáli smrt s odkazem na jinou barvu pleti. Podobných případů mají povolání orgány na stole stovky, některé další navíc nejsou ani oznámeny.

Existuje ve virtuálním prostoru spravedlnost? Jak často jsou viníci nenávistných příspěvků vypátráni a následně potrestáni?

A jaká pravidla vlastně má diskuse na sociálních sítích?

Hosté: Nora Fridrichová, novinářka, Česká televize, Lukáš Houdek, Hate Free, Klára Kalibová, ředitelka společnosti In lustia, a Ondřej Šťastný, mluvčí Unie státních zástupců.

S hosty v Knihovně Václava Havla debatovala redaktorka týdeníku Respekt Andrea Procházková.

21. 2. | Novináři v ohrožení

Před rokem tragicky zahynul slovenský novinář Ján Kuciak. Talentovaný reportér byl zavražděn i se svou partnerkou Martinou Kušnírovou 21. února 2018. Investigativní novinář pracoval pro server Aktuality.sk a psal o údajném napojení italské mafie na slovenské vládní špičky. Zločin otřásl Slovenskem, vyvolal největší demonstrace v zemi od pádu komunismu a následně vedl k odstoupení ministra vnitra Roberta Kaliňáka, premiéra Roberta Fica a k odchodu policejního prezidenta Tibora Gašpara.

V roce 2018 zemřelo ve světě 80 novinářů. Dalších 348 jich je uvězněných a 60 držených v zajetí.

Je role novináře čím dál náročnější? Proč klesá důvěra v novináře? Co může novinář dělat pro lepší pověst žurnalistické profese ve veřejném prostoru?

Diskutovali slovenský novinář a Kuciakův exkolega ze serveru Aktuality.sk Michal Badín, investigativní novinář ze zpravodajského serveru Seznamzpravy.cz Jiří Kubík a Pavla Holcová, novinářka, zakladatelka Českého centra pro investigativní žurnalistiku, která s Jánem Kuciakem dlouhodobě spolupracovala.

Diskusi moderovala novinářka a dokumentaristka Šárka Kabátová.

27. 2. | Večery s reportéry: Poláci a Češi 30 let poté

Rok 1989 byl pro středoevropské země novou startovní čarou a zároveň výzvou vyrovnat se s mnoha vnitřními problémy. Třicet let po pádu komunismu polští a čeští novináři a osobnosti veřejného života diskutovali o proměnách v našich zemích.

Reportéři Marek Szymaniak a Saša Uhlová vydali v minulém roce velmi podobné knihy: *Urobieni (Zpracování)* a *Hrdinové kapitalistické práce*. Popisují v nich nevýhodné pracovní smlouvy, práci na černo, vydírání ze strany zaměstnavatelů, nedodržování a obcházení zákonů... Pokud byla před rokem 1989 komunistickým slibem i výhružkou centrálně plánovaná „práce pro všechny“, dnes se situace obrátila a dobrovolně děláme „všechno pro práci“. Kam jsme to tedy dopracovali?

Moderoval Petr Vízina

Novináři v ohrožení (vystoupili Šárka Kabátová, Pavla Holcová, Michal Badín a Jiří Kubík)

Madeleine Albrightová během diskuse se studenty v aule Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

Výroční debatní cyklus vznikl ve spolupráci Knihovny Václava Havla a Polského institutu v Praze.

Akce se konala za podpory Česko-polského fóra Ministerstva zahraničních věcí ČR.

11. 3. | S Madeleine Albrightovou o demokratech a diktátorech

S Madeleine Albrightovou hovořil ředitel Knihovny Václava Havla Michael Žantovský. Po skončení diskuse Madeleine Albrightová podepisovala svou nejnovější knihu *Fašismus* (Argo, 2018), která se zabývá cestou k moci někdejších i dnešních autoritářských vůdců.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy a nakladatelstvím Argo.

Partnerem setkání s Madeleine Albrightovou byl Magistrát hl. m. Prahy.

12. 3. | Debata s Respektem: 15 let Evropy, 20 let NATO. Česko slaví a přemýšlí co dál

Diskuse redaktorů Respektu a jejich hostů na aktuální téma.

Česko před dvaceti lety vstoupilo do NATO a před patnácti do EU. Završila se tím naše cesta do svobodného světa, nebo tím teprve začala? Nestojíme dnes opět na křižovatce, kdy se o svobodu bojuje?

Hosté: Lubomír Zaorálek, bývalý ministr zahraničních věcí, analytička Irena Kalhousová, Daniel Koštoval, bývalý náměstek ministra obrany, a politický geograf Michael Romancov.

Nejen tyto otázky kladl svým hostům Ondřej Kundra.

25. 3. | Brexit a Evropa za pět minut dvanáct

Krátký čas před stanoveným datem odchodu Spojeného království z Evropské unie nedokáže nikdo s jistotou říct, zda k brexitu skutečně dojde a pokud ano, zda právě v tento den, zda se bude jednat o odchod řídicí se vzájemnou dohodou či zda půjde o brexit „tvrdý“ nebo dokonce „divoký“.

Následky brexitu budou záviset na tom, která z těchto eventuality nastane, ale bezprecedentní míra nejistoty pár týdnů před rozhodným datem svědčí o selhání politických i diplomatických nástrojů v tak důležité otázce pro budoucnost Evropy i Spojeného království. Pouhé čtyři dny před plánovaným datem odchodu jsme se zkusili zamyslet nad tím, jak bude vypadat „den poté“ v Londýně, v Bruselu i v Praze.

Hosté: Jakub Karfík, ředitel Odboru států severní a východní Evropy, MZV, Tomáš Prouza, bývalý státní tajemník pro EU, Alexandr Vondra, ředitel Centra transatlantických vztahů

CEVRO Institutu, a Martin Povejšil, náměstek pro řízení sekce bezpečnostní a multilaterální, MZV
Diskusi moderoval Michael Žantovský.

26. 3. | Co investigativní žurnalistika dokáže a co ne

Každoroční setkání s nositeli prestižní Ceny Ferdinanda Peroutky v Knihovně Václava Havla. Tentokrát pozvání přijali letošní laureáti Ondřej Kundra z týdeníku Respekt a Jaroslav Kmenta z magazínu Reportér.

Řeč byla o investigativní žurnalistice v Česku, a to jak v současnosti, tak v minulých letech. Mění se role a možnosti pátrací žurnalistiky? Zlepšují se podmínky pro rozkrývání faktů, které se snaží politici nebo státní úředníci spíše tajit? A jak se změnila možnosti tohoto typu psaní poté, co většinu velkých českých vydavatelství koupili čeští oligarchové a byznysmeni? Je lepší psát pro malý nezávislý projekt, nebo být krytý velkým vydavatelstvím?

V diskusi vystoupil Jaroslav Spurný z týdeníku Respekt a Ondřej Neumann z portálu Hlídací pes.

Večer moderoval předseda Společnosti Ferdinanda Peroutky Martin Groman.

28. 3. | Bronislav Ostřanský: O současném islámu

Uvedení publikace *Současný islám: Tendence a dynamika* a debata s jejím autorem, arabistou a islamologem Bronislavem Ostřanským.

V málokteré evropské zemi se s islámem pojí tak výrazný odpor jako v České republice. Proč je tomu tak? Jaké jsou podoby současného islámu? A máme se islámu a islamistů jenom děsit?

Namísto korigování pestré škály nepravd a polopravd o islámu a muslimech, které se již staly neodmyslitelnou výbavou většiny zdejších veřejných polemik na toto téma, nabízí autor pokus o realistickou „diagnózu“. Apokalyptickým vizím o „střetu civilizací“ se pokouší čelit věcným pohledem na problematiku, jejíž zpracování dosud v přístupné formě v češtině chybí – a které zahrnuje řadu klíčových faktorů spoluutvářejících dění v podstatné části dnešního světa, od „eroze autorit“ a výzev „informačního věku“ až po boj o srdce věřících, jehož se účastní různě profilovaní vykladači islámu.

Debatu moderovala Petra Královcová.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Academia.

Petra Královcová se ptala Bronislava Ostřanského na současný islám.

Diskuse o minulém, současném a budoucím Rusku.

Debatu u příležitosti výročí dvaceti let České republiky v NATO (hosté: Petr Kolář, Petr Pavel a Michael Žantovský).

9. 4. | Debata s Respektem: Příběh ruské geopolitiky

Jak se ruská myšlenka zmocnila více než šestiny světa. Debata o minulém, současném a budoucím Rusku, byla spojena s uvedením knihy Jaroslava Kurfürsta *Příběh ruské geopolitiky*.

Hosté: Jaroslav Kurfürst, diplomat a autor knihy, Ondřej Soukup, novinář, Daniela Kolenovská, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, a Jan Šír, Katedra ruských a východoevropských studií FSV UK.

Debatu moderoval Ondřej Kundra.

16. 4. | Večery s reportéry: Poláci a Češi 30 let poté / změna

Odeť bude všechno jinak! Překotný přechod ke kapitalismu a pluralismu, odstartovaný v roce 1989, zasáhl do běžného života každé rodiny i představ o směřování státu. Filozof a publicista Dariusz Karłowicz a komentátor a bývalý ředitel ČRo Vltava Petr Fischer diskutovali o tom, jak se změnila polská a česká společnost. O střetu starého a nového světa, hledání vzorů a vlastních cest do budoucnosti. Lepší zítřky jsme budovali před rokem 1989, jaké budujeme teď?

Rok 1989 byl pro středoevropské země novou startovní čarou a zároveň výzvou vyrovnat se s mnoha vnitřními problémy. Třicet let po pádu komunismu polští a čeští novináři a osobnosti veřejného života diskutovali o proměnách v našich zemích. Výroční debatní cyklus vznikl ve spolupráci Knihovny Václava Havla a Polského institutu v Praze.

Za podpory Česko-polského fóra Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Debatu se uskutečnila v českém a polském jazyce, simultánní tlumočení z/do obou jazyků bylo zajištěno.

23. 4. | 20 let v NATO, stálo to za to?

Vstup České republiky, Polska a Maďarska do NATO před 20 lety provázelo hřmění motorů aliančních tryskových letadel, která se připravovala k operaci Spojenecká síla v bývalé Jugoslávii. Konec tohoto období symbolizuje rozhodnutí Aliance o přijetí Severní Makedonie jako výraz pokračující stabilizace jihovýchodní Evropy. Co vedlo k rozšíření a jaký mělo význam pro naši, evropskou a světovou bezpečnost? Jakým současným rizikům a hrozbám musí Aliance čelit a co pro to musí udělat?

Hosté: Petr Pavel, armádní generál a bývalý předseda vojenského výboru NATO, a diplomat a konzultant Petr Kolář.

Moderoval Michael Žantovský.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s institutem TOPAZ.

23. 5. | Kam kráčíš, Visegráde?

Jaké myšlenky, nálady a vize kolují mezi zeměmi Visegrádu? Existuje něco jako visegrádské unikum, existuje jedinečné vnímání tohoto prostoru? Jaké otázky dnes spojují Čechy, Slováky, Poláky a Maďary a co je rozděluje? Tyto a mnohé další otázky byly tématem veřejné diskuse mezi předními intelektuály ze zemí Visegrádské čtyřky, kterou moderoval Michael Žantovský. Hosté: šéfredaktor magazínu Visegrad/Insight a ředitel Nadace Res Publica Wojciech Przybylski, ředitel Institutu Roberta Schumana Gábor Berczeli a bývalý poslanec a sociolog Ivan Gabal.

Debata se uskutečnila v angličtině bez tlumočení.

Diskuse byla součástí projektu OurFuture: Visegrad 2025, jehož cílem je podpořit domácí i mezinárodní diskusi o možných scénářích vývoje zemí V4. Akce byla pořádána ve spolupráci se Strategic Policy Institute (Bratislava) a Centrem pro bezpečnostní analýzy a prevenci (Praha). Projekt byl realizován díky finanční podpoře Mezinárodního Visegrádského fondu.

27. 5. | Americké jaro v Knihovně Václava Havla: NATO – jak to tenkrát bylo

Návrat do hektických dnů dospívání mladé České republiky. Setkání přímých aktérů a svědků, uspořádané v roce oslav 20. výročí přijetí České republiky do NATO. Tehdejší zástupci ČR v USA podhalí zákulisí příprav vstupu jako významné události v dějinách naší země.

Hosté debaty: Petr Bísek, vydavatel Amerických listů v letech 1990–2010, Luboš Dobrovský, novinář, disident a někdejší velvyslanec v Rusku, Julie Stejskalová, zpravodajka ČTK v USA v letech 1996–1998, a Alexandr Vondra, velvyslanec ČR v USA v letech 1997–2001.

Debatu moderoval Jaroslav Pomp, novinář a politický komentátor.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s festivalem Americké jaro.

30. 5. | Timothy Snyder: Cesta k nesvobodě

Debata o nové knize amerického historika.

Liberální demokracie není absolutním vítězem studené války a ohlášený konec dějin se nekoná. Vladimír Putin se opevnil ve své mocenské pozici a fašistické představy o potřebě pevné ruky začínají ve světě opět rezonovat.

Rusko vede kybernetickou válku v Evropě a Spojených státech, využívá svých nových spojenců mezi nacionalisty, radikály a oligarchy, aby snižovalo důvěryhodnost demokratických institucí. Výsledkem současného trendu jsou brexit, Donald Trump,

RESPEKT

všeobecný vzestup populismu a čím dál patrnější zranitelnost západní společnosti.

Na základě velkoryse pojatého výzkumu a prostřednictvím událostí poslední doby v Rusku, na Ukrajině, v USA i v Evropě ukazuje Snyder podstatu hrozícího nebezpečí. Pomáhá porozumět, proč jsou tradiční politické ctnosti prospěšné a kterou z nabízených možností bychom si měli zvolit: rovnost, nebo oligarchii, individualitu, nebo totalitu, pravdu, nebo lež. Ohromující svědectví o vzestupu autoritářství jde hlouběji než novinové titulky a nabízí nám cestu ven ze všeobecné nejistoty.

O knize *Cesta k nesvobodě* Timothyho Snydera, kterou vydalo nakladatelství Paseka a nakl. Prostor, debatovali historici David Svoboda a Petr Hlaváček, pedagog a politik Alexandr Vondra a překladatel knihy Martin Pokorný.

Moderoval ředitel Knihovny Václava Havla Michael Žantovský.

3. 6. | Americké jaro v Knihovně Václava Havla: Američané v Praze – Co je nového?

Interaktivní panelová diskuse se třemi významnými americkými novináři žijícími v České republice. Kromě ztracené krásy devadesátých let se diskutovalo o tom, jak americká média vnímají Českou republiku, co zajímá americké čtenáře, jak tito američtí novináři vidí současnou českou kulturu a politiku, jak Češi vnímají americkou komunitu a jak se za posledních třicet let změnil tento vztah.

Diskusi moderovala česká reportérka Veronika Bednářová. Do diskuse se zapojili: Jeremy Druker, výkonný ředitel a šéfredaktor Transitions Online, Elizabeth Haas, spisovatelka a redaktorka, autorka na serveru expats.cz, a Evan Rail, nezávislý dopisovatel New York Times a dalších listů v oboru cestování a gastronomie.

Program se uskutečnil v angličtině.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s organizací Americké jaro.

11. 6. | Debata s Respektem: Podporuje stát dostatečně rodiče malých dětí?

V souvislosti s aktuálně debatovaným zvýšením rodičovského příspěvku se znovu otevřela otázka, jak – a zda dostatečně – český stát podporuje rodiče. Tedy zejména matky, protože péče o děti je v Česku stále především ženskou záležitostí. Proč je stále málo míst ve školkách? Proč zaměstnavatelé nabízejí málo částečných úvazků?

Hosté: Filip Pertold, ekonom CERGE-EI, Šárka Homfray, právnička Českomoravské konfederace odborových svazů, Pavlína

Kalousová, předsedkyně organizace Byznys pro společnost
Debatu moderovala Silvie Lauder.

10. 9. | Debata s Respektem: Česká ústava. Stává se z ní cár papíru?

Mění se Česko na poloprezidentský systém?

Hosté: ústavní právníci Marek Antoš a Jan Wintr, Miluše Kindlová, odborná asistentka na Katedře ustavního práva v Praze, a ředitel Knihovny Václava Havla Michael Žantovský
Diskusi moderoval Ondřej Kundra.

19. 9. | Konspirační teorie: Tajemství a moc v americké kultuře

Touto akcí bylo zahájeno závěrečné setkání Akce COST – Komparativní analýza konspiračních teorií. Projekt, který se zaměřuje na syntézu a rozvoj evropského výzkumu konspiračních teorií, probíhá od května 2016. Zapojilo se do něj přes 150 vědců ze 40 zemí, působících ve více jak 10 různých oborech. Po oficiálním přivítání od prof. Petera Knighta (Univerzita Manchester), který diskusi vedl, a prof. Kateřiny Králové (UK Praha) přednesl prof. Mark Fenster (Univerzita Florida), autor knihy *Konspirační teorie: Tajemství a moc v americké kultuře* (2008, 2. vyd.) a jeden z nejvýznamnějších představitelů oboru, úvodní řeč na téma „Konspirace a transparentnost při přebytku informací“.

Debatu vedl prof. Michael Butter (Univerzita Tübingen), druhý vedoucí Akce COST. Po přednášce následovalo oficiální uvedení knižní série „Konspirační teorie“ nakladatelství Routledge a redaktorů Michaela Buttera a Petera Knighta, ve které budou v příštích letech vycházet texty členů sítě i dalších vědců z oboru.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Fakultou sociálních věd UK. Akce proběhla v anglickém jazyce bez tlumočení.

23. 9. | Žurnalistika a demokracie v době polarizace

Diskuse s Markem Thompsonem, výkonným ředitelem New York Times.

Žurnalistika i demokracie se nacházejí v procesu přechodu – a mnozí by řekli, že v krizi. Většina profesionálních zpravodajských agentur čelí stoupající nadvládě digitálních platforem a bojuje o ekonomické přežití a obnovení důvěry čtenářů, zatímco v mnoha zemích sledujeme nárůst populismu a sílící polarizaci, která ohrožuje samotné základy demokracie. Jak na tyto výzvy reagují novináři a mediální organizace a co mohou udělat, aby bylo možné překlenout společenské rozdíly,

Setkání s Markem Thompsonem, výkonným ředitelem New York Times.

Večer o politické situaci v Súdánu, ale rovněž o soudánské historii a kultuře.

kterých často využívají populisté? Jak mohou čelit přívalu dezinformací a fake news a přitom chránit svobodu projevu? Kde je místo a budoucnost tradičních žurnalistických norem, například objektivity, nestrannosti a vyváženosti, v domněle postfaktické době a při stále rostoucí polarizaci mediálního prostoru? Hosté diskuse:

Mark Thompson, výkonný ředitel New York Times a bývalý generální ředitel BBC, Emma Smetana, novinářka, moderátorka DVTV, Jiří Hošek, novinář, komentátor TV Seznam, Michael Žantovský, ředitel Knihovny Václava Havla.

Moderoval Václav Štětka, mediální odborník, Univerzita Loughborough

Uspořádáno ve spolupráci s nadací Sekyra Foundation a Centrem pro studium filosofie, etiky a náboženství.

Akce se uskutečnila v anglickém jazyce bez překladu.

23. 9. | Jak vyhrát volby aneb síla politického marketingu

Jak se staví politická kampaň? Jak moc ovlivňuje kampaň reálné činy politiků a ve výsledku zákony? Jaký vliv má politický marketing a facebook? Je Marek Prchal všemocný? V debatě jsme diskutovali o tom, jak se politické kampaně změnily za posledních deset let, jak moc jsou politické strany postaveny na marketingu a mnoho dalšího. Naši hosté nám také sdělili své zkušenosti z praxe, a jak by se volič měl orientovat v dnešním prostředí.

Pozvání přijali: Anna Shavit, Štěpán Štrébl a Martin Buchtík
Moderovali Jakub Čaloun, předseda spolku Mladá Politika, a Jan Švenda, místopředseda spolku Mladá Politika.

Večer připravil spolek Mladá politika ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla.

30. 9. | Disidentem v Súdánu

Ještě před několika měsíci byl Abubakr Abdelmagid v súdánském vězení pro své politické názory. Propuštěn byl na základě amnestie politických vězňů, návrat do vlasti je však pro něj stále nereálný. Abubakr Abdelmagid je přesvědčený o tom, že každý má nárok na svobodu náboženství a příslušnost k náboženství nesmí být zákonem vynucována. Proto se již před více než třiceti lety stal aktivním v demokratické opozici.

Abubakr hovořil o politické situaci v Súdánu, ale rovněž o súdánské historii a kultuře.

Debatu moderoval Petr Sobalík.

4. 10. | Silent Women

„Silent Women“ – mlčící ženy v éře kulturních proměn a informační války.

Fórum Silent Women se snaží o vznik platformy pro ty ženy, které hledají odpovědi na otázky dnešní moderní doby. Doby, kdy jsou všechny dosavadní hodnotové koncepty opětovně podrobovány zkoumání a pochybám. Fórum chce podpořit ženy v jejich snaze najít vlastní hlas i slovník. Ne pomocí radikálních experimentů, ale klidnou, věcnou diskusí o roli žen v této turbulentní době, kdy jsou dávné konflikty mezi pohlavími zneužívány a instrumentalizovány v hybridní válce a v propagandě. Chce vést věcnou diskusi, hledat cesty a klidnou formou celospolečenského dialogu přispívat k řešení úkolů, které před námi na prahu nového století stojí. Téma žen se nesmí stát bitevním polem kulturní války.

Fórum Silent Women sdružuje ženy, které hledají odpovědi na otázky moderní doby.

PANEL I: Zneužívání sociálně citlivých témat v hybridní válce a propagandě

Hosté: Danuše Nerudová – rektorka Mendelovy univerzity v Brně, Alexandra Alvarová – autorka knihy *Průmysl lži* a odbornice na hybridní válku, CEW21, Jakub Janda – vedoucí programu Kremlin Watch a ředitel think-tanku Evropské hodnoty, David Klimeš – novinář, Aktuálně.cz, Adriana Černá – mediální expertka, Člověk v tísni

PANEL II: „Ukradená slova“ jako nástroj informační války

Hosté: Magda Vášáryová – bývalá diplomatka, předsedkyně Živeny, Diana Kinnert – německá politoložka, podnikatelka, poradkyně A. Merkelové, autorka knihy *Die Zukunft sehe ich schwarz*, Jana Ciglerová – novinářka, odbornice na téma emancipace žen, Jan Jandourek – sociolog, novinář a esejista, David Smoljak – senátor ČR, scenárista a režisér

PANEL III: Ženy jako „Wind of change“

Hosté: Magda Vášáryová, Margaret Hales – prezidentka European union of women (EUW), Albana Vokshi – poslankyně albánského parlamentu, Jana Ustohalová – novinářka, DeníkN, Erica M. Umbricht – prezidentka švýcarské sekce EUW, odbornice na bezpečnostní politiku

Diskuse moderovaly Jana Spekhorstová a Lucie Tungul.

Pořad vznikl díky finanční podpoře Nadace Hannse Seidela.

8. 10. | Debata s Respektem: Volební drama v Rakousku, Maďarsku a Polsku

Diskuse redaktorů týdeníku Respekt a jejich hostů na aktuální téma.

Čekalo se, že mladá hvězda rakouské politiky Sebastian Kurz volby vyhraje, jeho triumf však komplikuje složité povolební vyjednávání a hledání koaličního partnera. O dalším směřování se zanedlouho rozhodne také v Polsku, kde se favorit voleb, šéf

Cyklus Večery s reportéry připravuje Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Polským institutem Praha.

strany Právo a spravedlnosti Jaroslav Kaczyński, netají plánem přetvořit zemi po maďarském vzoru. A právě v Maďarsku můžou mít nadcházející komunální volby zásadní význam - opozice se v boji o radnice sjednotila proti vládnoucímu Fideszu. O tom, jak trojice voleb překreslí střední Evropu, debatovali vedoucí Katedry německých a rakouských studií Institutu mezinárodních studií FSV UK Zuzana Lizcová a ředitel Výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky Vít Dostál. Moderovala Silvie Lauder.

9. 10. | Večery s reportéry: Poláci a Češi 30 let poté / My a oni

Žijeme ve svobodných a bohatých zemích, přesto se příkopky napříč společnostmi neustále prohlubují. Sociální soudržnost, kompromis ve jménu společného zájmu nebo umění naslouchat druhým mizí. Rozdružujeme se na malé (sociální) bubliny, které se utvrzují o své vlastní pravdě a hledají vnějšího nepřitele. Problém celého západního světa se naplno projevuje i v Česku a Polsku a ovlivňuje veřejnou debatu, politiku i naše životy.

Diskusi sociologů Michała Łuczewského a Daniela Prokopa moderoval Petr Vizina.

Rok 1989 byl pro středoevropské země novou startovní čarou a zároveň výzvou vyrovnat se s mnoha vnitřními problémy. Třicet let po pádu komunismu polští a čeští novináři a osobnosti veřejného života diskutují o proměnách v našich zemích.

Výroční debatní cyklus vznikl ve spolupráci Knihovny Václava Havla a Polského institutu v Praze. Za podpory Česko-polského fóra Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Debata se konala v polštině a češtině.

16. 10. | Tchaj-wan bez záhad

Tato akce představila Tchaj-wan jako demokratickou zemi ve složité geopolitické situaci a významného investičního partnera České republiky. Vyjasnila stávající postavení Tchaj-wanu v mezinárodních vztazích včetně jeho postoje k „Principu jedné Číny“. Dalšími tématy byly vztahy k pevninským územím, spolupráce s jinými zeměmi a některé nedávné události v České republice, například často zmiňovaná partnerská smlouva Prahy. Hosté diskuse: Joey Wang (zástupce Ekonomického a kulturního úřadu Tchaj-peje), Szu-chien Hsu, náměstek ministra zahraničí Tchaj-wanu, Ketty W. Chen (viceprezidentka Tchaj-wanské nadace pro demokracii), Carl Gershman (President Národního fondu pro demokracii), Martin Hála (ředitel, Sinopsis).

Moderovala Kateřina Procházková (Sinopsis).

23. 10. | Morozov, Němec – Moc mocných, či moc bezmocných

Rusko a Evropa z pohledu roku 2024. Filozofický dialog generací

V letech 2023, resp. 2024 proběhnou v České republice a Rusku prezidentské volby. Jaký lze očekávat politický vývoj v obou zemích? Jak silná je v těchto zemích občanská společnost a jakou má šanci tento vývoj ovlivnit? Dokáže čelit zemanovsko-babišovské alianci a upevňujícímu se putinovskému režimu? Má havlovská „moc bezmocných“ ještě dnes šanci proti autoritářům a populistům nového stříhu? A jak mocný je vliv putinovského režimu na současné Česko a na Evropu?

Hosté: politolog Alexandr Morozov a filozof Václav Němec
 Moderoval: Karel Svoboda

12. 11. | Debata s Respektem: Listopad? Nepamatuju, ale...

Mladí lidé a Listopad 89 – co si o revoluci myslí Češi, kteří před třiceti lety ještě neměli „rozum“, nebo nebyli vůbec na světě? Co si myslí o době, ve které dospívali? A není náhodou čas na nový Listopad?

Hosté:

Miloš Říha (ředitel Skautského institutu)

Kateřina Kňapová (socioložka a současná státní úřednice na MPSV zabývající se sociální politikou a tématem rovnosti žen a mužů)

Daniel Pražák (učitel a místopředseda iniciativy Otevřeno)

Diskusi moderoval Tomáš Brolík.

13. 11. | Kdo ví, kde budu zítra?

Co znamená být novinářem v 21. století. Diskuse a křest knihy Jak to dopadne, když si uznávaný komentátor Jindřich Šídlo sedne s Tomášem Etzlerem, spolupracovníkem americké CNN a bývalým reportérem České televize v Číně, a povídají si o novinářině? Co tato profese obnáší dnes, v době Facebooku a YouTube? V čem je americká žurnalistika jiná než evropská, respektive česká? A proč vlastně lidé odcházejí do zahraničí? Dva novináři spolu diskutovali o řadě vážných i méně vážných témat.

Kmotrem knihy byl Erik Tabery.

3. 12. | Večery s reportéry: Poláci a Češi 30 let poté / Za hranice

Pád železné opony otevřel hranice. Skutečně sledujeme svět, nebo jen cestujeme za zážitky? Média, internet a sociální sítě přinášejí tisíce záběrů za minutu z nejdálkových oblastí.

Zahlcují nás zprávy o uprchlících, válečných konfliktech a revolucích, fotky živelných katastrof. Jak blízko k sobě mají soucit a lhostejnost? Dva fotoreportéři třicet let poté, co naše země znovuzískaly svobodu, hovořili o zkušenostech z regionů, které stále čekají na svůj šťastný okamžik.

Hosté: Alžběta Jungrová, laureátka mj. ceny Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky za fotografie z barského uprchlického tábora v Bangladéši, dokumentovala situaci v Kambodži, pásmu Gazy nebo na afghánsko-pákistánské hranici. Kuba Kamiński, držitel ocenění fotografické soutěže National Geographic nebo Grand Press Photo, fotil v Bělorusku, Číně nebo na Krymu po anexi ruskými vojsky.

Debatu se uskutečnila polsky a česky s tlumočením z/do obou jazyků.

Pořádala Knihovna Václava Havla a Polský institut v Praze, za podpory Česko-polského fóra Ministerstva zahraničních věcí ČR.

9. 12. | Debatu s Respektem: Čínský vliv v Česku

Diskuse redaktorů týdeníku Respektu a jejich hostů na aktuální téma.

Varuje před ním BIS i Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (aktuálně také i Severoatlantická aliance), vyjadřuje se k němu prezident i pražský primátor, a v posledních měsících se dokonce promítá i do debaty o akademické svobodě tuzemských univerzit. Vliv Číny v Česku roste. Jak přesně se projevuje? A jak se lze rizikům bránit?

Pozvání k diskusi přijali: sinoložka a šéfka Ústavu dálného východu FF UK Olga Lomová, reportér serveru Aktuálně.cz Lukáš Valášek a Filip Šebok, analytik z Asociace pro mezinárodní otázky

Moderovala Silvie Lauder.

Paměť a totalita

14. 1. | Terje B. Englund: Špión, který přišel pozdě.

Československá rozvědka v Norsku

Norského bohemistu a žurnalistu Terjeho B. Englunda zajímá střední a východní Evropa, zejména Česko, kde posledních pětadvacet let žije. Svědčí o tom jeho novinové články a knihy – aktuálně titul, v němž podrobně mapuje československé špiónážní aktivity v souvislosti s Norskem od únorového převratu 1948 až do pádu komunismu v roce 1989 a zasazuje je do širšího kontextu politických, obchodních a kulturních norskó-českých

vztahů i dění v Evropě. Nechává přitom promlouvat archivní materiály i pamětníky a před očima čtenáře vykresluje konkrétní lidské příběhy a osudy. V knize se tak objeví Milada Horáková či Karel Kryl, spisovatel Egon Hostovský i generál František Moravec, jenž kdysi z Londýna poslal Kubiše s Gabčíkem do Prahy vykonat atentát na Heydricha.

Vedle toho sledujeme popisy mazaných a ještě mazanějších špionážních postupů, při nichž většinou jedna strana zapomněla, že druhá strana může být stejně chytrá, ne-li o tah dopředu... Málokdo by čekal, že právě vztah komunistického Československa s Norskem bude tak špionážně aktivní. A málokdy by též čekal, že takřka třicet let po listopadové revoluci nebudeme vědět o činnosti StB tolik, kolik by bylo třeba. Terje B. Englund je tak „špiónem“, který rozhodně pozdě nepřišel. Debaty se společně s autorem zúčastnil historik Petr Blažek z Ústavu pro studium totalitních režimů, badatel Radek Schovánek, zabývající se minulostí komunistického režimu, a překladatelka Zuzana Hlavičková.

Uvedla Denisa Novotná.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Prostor a Skandinávským domem.

24. 1. | Karel Skalický: Církev v Evropě, Evropa v církvi

Mons. Karel Skalický, česko-římský teolog, vědec a spisovatel, katolický kněz, emeritní profesor Papežské Lateránské univerzity a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, působící na tamní teologické fakultě. V letech 1956–1994 v italském exilu. Redaktor teologické revue *Studie*, duchovní asistent mládeže v Oratoriu sv. Petra ve Vatikánu, duchovní správce českých emigrantů v Itálii, druhý sekretář kardinála Josefa Berana...

Autor představil svoji nedávno vydanou monografii *Církev v Evropě, Evropa v církvi*. Teologický vhled do dějin Evropy prizmatem svobody a revoluce, která reflektuje evropskou historii, zvláště pak dějiny 20. století v Československu a v zemích za železnou oponou.

Hosty Karla Skalického byli Mons. Adolf Pintíř a dr. Roman Míčka.

Večerem čtení, vzpomínek a dialogu provázeli teologové František Štěch a Zdeněk A. Eminger.

13. 2. | Zůstat plamenem neohnutým

Karel Hiršl a jeho cesta k odboji 1942–1944.

Dopisy Karla Hiršla určené přátelům totálně nasazeným v říši jsou výpovědí nejen osobní a historickou, ale i generační. Jeden z tehdejších dvacetiletých se v nich doslova prodírá odkazem

*Teolog, religionista a katolický kněz Karel Skalický představil v Knihovně Václava Havla monografii *Církev v Evropě, Evropa v církvi*.*

S Marci Shore, profesorkou historie na Yaleově univerzitě, hovořili Pavel Barša a Jáchym Topol.

české i světové literatury, aby po šoku z Mnichova našel novou duchovní orientaci, která by umožnila udělat svět lepším a spravedlivějším. Najde ji jako tehdy mnozí v myšlenkách socialismu, a to zároveň znamená založení odbojové organizace Předvoj.

2. května 1945 bude Karel Hiršl patřit k padesáti mladým komunistům-odbojářům popraveným v Malé pevnosti Terezín. Ti, kteří přežijí, mezi nimi i filozof Karel Kosík, budou v šedesátých letech patřit k předvoji pražského jara.

Večer uvedli vydavatelka dopisů Alena Wagnerová a nakladatel Tomáš Trusina.

26. 2. | Café republika: Český úděl

Český úděl – Český úděl? Článek Milana Kundery z prosince 1968 a téměř okamžitá reakce Václava Havla „zavinily“ mnohaletou debatu českých intelektuálů, která se v pravidelných vlnách vrací na stránky našich kulturních časopisů.

V Knihovně Václava Havla v ní pokračoval i Michael Žantovský, který se svými hosty přemýšlel o údělu malých a velkých národů, o tom, jak náš národ obstál v dávných i nedávných dějinných testech, o možnostech demokracie atd.

Pozvání přijali Bohumil Doležal, Jiří Pehe, Petr Pithart a Matěj Spurný.

18. 3. | Majdan s Marci Shore

Nedávno vyšla kniha Marci Shore, profesorky historie na Yaleově univerzitě, *Ukrajinská noc: Důvěrná historie revoluce* je pokusem přiblížit historickou událost nejen historiografií dramatického politického vývoje ukrajinské zimy 2013–2014, ale především prostřednictvím příběhů jejích účastníků a jejich motivací. Snaží se tak fenomenologicky uchopit jednu ze základních otázek historické vědy: jak se z bezpočtu individuálních „malých“ dějin stávají dějiny „veliké“.

S Marci Shore v Knihovně Václava Havla hovořil Jáchym Topol a Pavel Barša.

11. 4. | 50 let od protestu Elijahu Ripse

„Nevěřil jsem, že by pražské jaro mohlo zažehnout jiskru v Lotyšsku nebo Sovětském svazu. Ale když jsou všichni ve vězení a jednomu ze spoluvězňů se podaří utéct, máte radost i vy. Ta radost se však po okupaci proměnila v hořkost. (...) Můj čin pramenil z absolutní hořkosti. Přestal jsem věřit, že se komunismus může zhroutit tak, jak se později stalo. Vypadalo to, že tohle zlo tu zůstane navždy.“ Elijahu Rips, 2008.

Setkání s izraelským profesorem matematiky Elijahu Ripsem, který se 13. dubna 1969 po vzoru Jana Palacha zapálil v centru

Rigy na protest proti okupaci Československa. Součástí besedy byla přednáška historika Petra Blažka o případech sebeupálení v souvislosti se sovětskou invazí.

Večer moderoval Adam Hradilek z Ústavu pro studium totalitních režimů.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů.

18. 4. | Vendulka Voglová: Útěk za svobodou

Setkání a beseda s Ondřejem Kundrou o životě Vendulky Voglové, ze které slavná fotografie Jana Lukase udělala symbol holokaustu.

Když známý československý fotograf Jan Lukas zmáčkl spoušť svého aparátu, mělo Vendulce Voglové zbývat několik měsíců života. Fotografie, která později udělala z dvanáctiletého děvčete symbol holokaustu, přitom nemusela vůbec vzniknout. Vendulka byla Židovka a Lukas se bál konspiračně pořízené snímky vyvolat. Kdyby u něj nacisté fotografii našli, skončil by stejně jako Vendulka a její rodina v koncentráku.

Po téměř osmdesáti letech se novináři Ondřeji Kundrovi podařilo Vendulku Voglovou najít v USA, kam po válce emigrovala, a přesvědčit ji, aby o svém pohnutém životě a přátelství s fotografem Janem Lukase vyprávěla. Strhující reportáž přináší osobní a výjimečné svědectví o nejbolestivějších událostech 20. století.

Večer uvedla Barbora Šichanová z Radia Wave.

25. 4. | Dlouhá cesta domů: Příběh pražské lásky

Uvedení a čtení těchto memoárů, vydaných nedávno v Kanadě, v nichž čtyřletá dívka přežije hrozný únik přes přísně střeženou hranici Československa s matkou a bratrem po komunistickém puči roku 1948, kdy prchají za svobodou do Kanady, zatímco vše nechávají doma. O mnoho let později ji jako mladou ženu žijící v Torontu přitahuje rodná země a vrací se do Prahy, kde najde lásku, nebezpečí, zklamání i odkaz své rodiny.

Knihu uvedla autorka Helen Notzl v rozhovoru s Davidem Vaughanem.

Akce se uskutečnila v angličtině.

Pořádáno ve spolupráci s Velvyslanectvím Kanady v České republice.

29. 4. | Beseda s Wendy Holdenovou

Beseda s britskou spisovatelkou a novinářkou Wendy Holdenovou, autorkou bestselleru *Narodili se, aby přežili* (Mladá fronta 2016) u příležitosti českých vydání dvou knižních novinek:

Připomněli jsme příběh Venduly Voglové, kterou na fotografii těsně před deportací do koncentračního tábora zachytil slavný fotograf Jan Lukas.

Večer na téma Charta 77 – Tři generace opozice, reflexe totality

Sto zázraků (vydává Euromedia) – paměti o životodárné síle hudby, pojednávající o životních osudech světoznámé klavíristky, první dámy cembala a pedagožky Zuzany Růžičkové (1927–2017) a *I krása může zabít* (vydává Mladá fronta) – psychothriller inspirovaný českou sklářskou tradicí a milostným dramatem české sklářky a anglického spisovatele z 80. a 90. let 20. století; důvěra je křehká jako sklo!

Knihy pokřtila Andrea Tögel Kalivodová.

Moderovala novinářka Renata Klusáková.

2. 5. | Miloš Doležal: Čurda z hlíny

Jak reaguje člověk v mezních situacích? Jaké následky nese spolupráce s okupantem či úpis ďáblu?

Naše novodobá historie není dlážděna jen hrdinstvím, obětavostí a zásadovostí, ale také selháváním, zrádčovstvím a kolaborací. Tři tváře, tři české příběhy: příslušník gestapa Felkl z Bělé, parašutista Čurda z Hlíny a konfident gestapa Bušta z Cerekve.

Uvedení nové knížky Miloše Doležala za účasti psychologa Daniela Štrobla, který působil v Centru pro výzkum stresu i v několika armádních misích.

Ukázky z knihy četl Hynek Chmelař.

6. 5. | Charta 77 – Tři generace opozice, reflexe totality

Vliv Charty 77 a dalších opozičních uskupení na předlistopadový režim je u nás známý. Méně známé jsou ovšem osudy mnohých signatářů. Co vůbec podpis Charty v totalitní společnosti znamenal? A lze říci, že činnost v opozici zavazuje dodnes?

Jan Souček (1899–1983), sociolog, psycholog, filozof, vyučoval na bytových seminářích a podílel se na organizaci „Patočkovy létající univerzity“. O jeho životě a činnosti hovořil historik Prokop Tomek z Vojenského historického ústavu.

Diskutoval také spisovatel Petr Koudelka, který uvedl svůj román *Peříčka, peříčka...* bez naděje na vydání dopsaný v roce 1988. V groteskním románu autor reflektuje dvacet let pobytu v „šedé zóně“ socialistické normalizace.

Nejmladší generaci disentu zastoupil chartista Karel Koutský, vnuk Jana Součka, účastník nepovolených koncertů a demonstrací, distributor mj. undergroundového Vokna či Informací o Chartě, student bytových seminářů, vedených mj. Radimem Paloušem, Oto Mádrem či Josefem Zvěřinou, dnes fotograf, zakladatel Ateliéru Fotorenesance a nakladatel.

Uvedli jsme také dříve trezorový dokument Televizní kulturní revue ze sedmdesátých let „Kroky“ Petra Koudelky a promítli fotografie Karla Koutského, evokující dobu od osmdesátých let až po současnost.

Diskuzi promluvou i hrou na kytaru podpořil undergroundový katolický kněz Ladislav Heryán. Na housle zahrál Ota Lébr. Večer moderoval Prokop Tomek.

29. 5. | Americké jaro v Knihovně Václava Havla:

Voice of America a jeho český hlas z Vídně

Hlas Ameriky v kontextu bipolárního světa byl námětem setkání u příležitosti výstavy věnované Ivanu Medkovi, dlouholetému zpravodaji a spolupracovníkovi Svobodné Evropy, BBC a dalších médií.

Pořad doprovázel reprízu výstavy s názvem *Ivan Medek. Nesmlouvavě přímý gentleman*, kterou připravilo Národní muzeum v roce 2015 u příležitosti jeho životních výročí. Výstava byla ke zhlédnutí od 1. 5.–31. 5. před kostelem sv. Václava na Smíchově.

S historikem Prokopem Tomkem debatovali Medkovi někdejší spolupracovníci – pozdější místopředseda Evropského parlamentu Libor Rouček a Jolyon Naegele, bývalý zpravodaj Hlasu Ameriky a Svobodné Evropy. Moderoval novinář a publicista Petr Brod.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s festivalem Americké jaro.

4. 6. | Masakr na Náměstí nebeského klidu – 30 let poté

Z noci na 3. na 4. června 1989 Čínská lidová armáda hermeticky uzavřela oblast v okolí Náměstí nebeského klidu a zaútočila na davy studentů, kteří se od dubna na náměstí scházeli a protestovali proti porušování lidských práv, nedostatku politických práv, vysoké míře korupce, inflaci, zastaralému přístupu ke vzdělávání a také narůstajícím sociálním rozdílům. Dodnes není přesně jasné, kolik protestujících během vojenské operace zahynulo. V Číně jsou veškeré informace o masakru na Náměstí nebeského klidu blokovány.

Co nasazení vojenských složek předcházelo? Proč se čínské vedení rozhodlo protesty potlačit? Jak se s odkazem protestů a jejich následného násilného potlačení současná Čína vyrovnává? Jsou podobné masové protesty v ČLR dnes vůbec možné? A je vůbec nějaká šance v současné době na demokratizační hnutí navázat?

Debatoval sinolog Martin Hála, Sinopsis, sinoložka Olga Lomová, FF UK, a novinář a dlouhodobý zpravodaj v Číně Tomáš Etzler. Moderovala Kateřina Procházková. Úvodní slovo pronesl Erik Black, kulturní atašé Velvyslanectví USA, který v minulosti působil na Velvyslanectví USA v Pekingu.

Uplynulo třicet let od masakru na Náměstí nebeského klidu. Události jsme připomněli diskusí se sinology a novináři.

Knihla Hledání domova mapuje životní pouť napříč bouřlivým 20. stoletím.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci se Sinopsis a Velvyslanectvím USA v Praze.

14. 6. | Hana Lamková: Hledání domova

Pohnutá životní pouť manželů Ady a Jiřího Krupičkových trvala bezmála sto let a byla neobyčejně barvitá. Vedla napříč bouřlivým 20. stoletím přes jižní přímoří tehdejšího Rakouska-Uherska do Prahy, Brna, Posázaví, z jáchymovského a dalších komunistických koncentráků až do kanadského Edmontonu. Jiří, filolog a přírodovědec, byl středoškolským učitelem, muklem, spisovatelem, vědcem a ke konci života se dočkal mnoha ocenění. Jeho knihu *Renesance rozumu* kdysi zvolil Václav Havel jako knihu roku. Ada, ač prožila téměř celý život v domácnosti, neměla život o nic všednější a hledání domova, pro mnohé ve 20. století tak typické, je provázelo celý život. Knihu napsala Hana Lamková, rodinná přítelkyně Ady a Jiřího, jež měla dle vlastních slov s nimi „společné století“.

Křtu knihy *Hledání domova* byla přítomna Irena Blodgett, jediná (mimo vnuky a pravnuky již narozenými v Kanadě) dosud žijící z rodiny, jejíž osudy jsou popsány v knize.

Ukázky přečetla autorka Hana Lamková, knihu pokřtil Jiří Grygar. Setkání moderovala Irena Tatíčková.

18. 6. | Několik vět – letáky, demonstrace a petice v roce 1989

Tématem debaty, která se konala u příležitosti 30. výročí petice Několik vět, byly veřejné akce proti komunistickému režimu na konci osmdesátých let.

Diskutovali tehdejší představitelé opozičního hnutí Hana Marvanová (Nezávislé mírové sdružení – Iniciativa za demilitarizaci společnosti), Petr Placák (České děti) a Alexandr Vondra (Charta 77).

Moderoval historik Petr Blažek.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů.

22. 8. | Zapomenutá válka? Evropa mezi Berlínem a Moskvou

Přesně před osmdesáti lety došlo k podepsání spojeneckví mezi německou nacistickou 3. říší a Sovětským svazem. Pakt Ribbentrop-Molotov byl úvodem do druhé světové války. Na jeho základě došlo na území vymazaného z mapy polského státu k prvním kapitolám nejkrvavějšího konfliktu v dějinách. Přesto v globální vzpomínce je tato etapa války často opomíjená a hlavními mezníky zůstávají vpád Německa do Sovětského svazu v červnu 1941 a – de facto současné – zahájení

„konečného řešení“. Jaké jsou důvody tohoto opomíjení? Jaký vliv má válka i v dnešních mezinárodních debatách? Jaké poučení pro současnost přináší výročí spojenectví dvou totalitních režimů?

Diskutovali tři významní historici: Andrej Zubov, spoluautor monumentálních *Dějiny Ruska ve 20. století*; Andrzej Nowak z krakovské Jagellonské univerzity, přední znalec dějin východní Evropy, který nyní vydává postupně mnohosvazkové *Dějiny Polska*, a Tatjana Tönsmeier z univerzity ve Wuppertalu, která se specializuje na dějiny území okupovaných 3. říší během války.

Debatu moderoval Michael Žantovský.

Pořádala Knihovna Václava Havla a Polský institut v Praze ve spolupráci s Velvyslanectvím SRN a Letní žurnalistickou školou v Havlíčkově Brodě.

25. 9. | Stálo to za to?

Pocta Vladimíru Kučerovi

Stálo to za to? Měl smysl rozpad Rakouska-Uherska a vznik Československa? Bylo samostatné Československo, jak tvrdil Edvard Beneš, miláčkem Dohody, nebo, jak o pár let později posměšně deklaroval Adolf Hitler, „slepým střevem“ Versailleské smlouvy? Lze hledat kořeny problémů, které vyvrcholily později v Mnichově, v roce 1918? Není první republika, tak jako třeba řada hudebních hvězd, slavná hlavně proto, že zemřela brzy a tragicky? Jak se měnily názory Evropy a světa na Československo během jeho historie? Jsme potomci Jana Husa, nebo husitů? Mohou být po takové historii, jako je ta česká, stát a jeho občané státotvorně plnohodnotní a sebevědomí? Jsme na základě našich historických znalostí schopni klást si takové otázky?

Tyto a další otázky položil moderátor televizního cyklu Historie. cs Vladimír Kučera a Karel Kučera osobnostem z různých oblastí a různých názorů. Odpovídali na ně Petr Blažek, Jana Čechurová, Evžen Gál, Anna Hogenová, Lada Hubatová-Vacková, Petra Ježková, Daniel Kroupa, Karel Kučera, Vladimír Kučera, Jindřich Marek, Miroslav Michela, Karel Oliva, Petr Pithart, Maciej Rucznaj, Jan Rychlík, Michal Semín, Karel Schwarzenberg, Matěj Spurný, Martin Škorpík, Jana Švejdová, Kateřina Tučková a Stefan Zwicker.

Diskusní večer na téma rezonující v knize rozhovorů *Stálo to za to?* byl věnován nedávno zesnulému, výjimečnému publicistovi Vladimíru Kučerovi.

Hosté: Jana Čechurová, Evžen Gál, Petra Ježková, Karel Oliva
Moderoval Karel Kučera.

26. 9. | Zdeněk Bárta: Cesty ke svobodě

Setkání a debata s pamětníkem a aktérem předlistopadových událostí Zdeňkem Bártou, disidentem, evangelickým farářem, zakladatelem obnovené Diakonie, poslancem a senátorem. Debatu doplnil dokumentární film *Něžná revoluce*, sestavený z autentických videozáznamů z listopadu 1989.

Večer moderoval Adam Šůra.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s ČCE – Česko-bratrskou církví evangelickou.

3. 10. | Abychom se nezbláznili - Mladí mezi Palachem a Chartou

Svědectví studentů z let 1968–1977, tedy časů „mezi Palachem a Chartou“, vytvořené jako koláž literárních forem a způsobů vyprávění, kdy každý z autorů vystupuje se svou verzí událostí tak, jak mu to dovolí paměť a mnohdy i svědomí. Jde o pozoruhodnou mozaiku tehdejších událostí – malých, obyčejných lidských, jež se děly mnohdy za dohledu nejrůznějších kádrováků – a současně je i sondou do vnitřního života mladých lidí v období dozívajícího étosu šedesátých let a počínající normalizace.

O dospívání v náročné době, rebelantství, konformismu, touze po lásce a svobodě za vsudypřítomného dozoru strany a vlády, hovořili bývalí spolužáci z Gymnázia Vysočany, mj. sochař Martin Patříčný a spisovatel Alexandr Popov.

Debatu moderoval publicista Martin Schulz.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakl. Galén a Nakladatelstvím Ondřej Fibich.

7. 10. | Doma je všude

Dějiny střední Evropy ve vzpomínkách slavné novinářky

Barbara Coudenhove-Kalergi byla u řady zásadních událostí v regionu: účastnila se první návštěvy Jana Pavla II. v Polsku, vzniku nezávislých odborů v roce 1980 v Gdaňsku, pádu Berlínské zdi či válečných konfliktů v bývalé Jugoslávii. V roli zpravodajky rakouské televizní a rozhlasové stanice ORF pro střední a východní Evropu u nás prožila rok 1968 i sametovou revoluci a Václav Havel jí v roce 2001 udělil Řád T. G. Masaryka za podporu demokracie a lidských práv.

Autobiografickou knihu *Doma je všude*, kterou vydalo nakladatelství Vyšehrad, představila v Knihovně Václava Havla sama autorka.

Hosté: Jiřina Šiklová, Karel Schwarzenberg a překladatelka knihy Adéla Langhamerová

15. 10. | Mezi hradem a žaláři STB: České společenství Bahá'í od dob Rakousko-Uherska do roku 1989

Hledání transcendence a duchovních hodnot vždy patřilo k typickým rysům společenského vývoje v našich zemích. Bylo tak tomu již v době Rakousko-Uherska, a především pak po vzniku Československa. Do nástupu komunistické diktatury v roce 1948 se u nás rozmanitost duchovního a náboženského života projevovala i navenek. Jedním z duchovních proudů, které měly v této mozaice své pevné místo, bylo i učení víry Bahá'í, které ovlivnilo mnohé představitele českých intelektuálních kruhů a oslovilo rovněž československé prezidenty T. G. Masaryka a E. Beneše. Podobně jako jiné církve a náboženská společenství se i Bahá'í po komunistickém převratu stali terčem perzekuce ze strany totalitního aparátu.

Panelisté: Kristýna Pilecká, vyučuje Bahá'í víru na Karlově univerzitě, Karel Tesař, diplomat a historik, Hana Sodeyfi, rakouská slavistka, simultánní tlumočnice a překladatelka českého původu

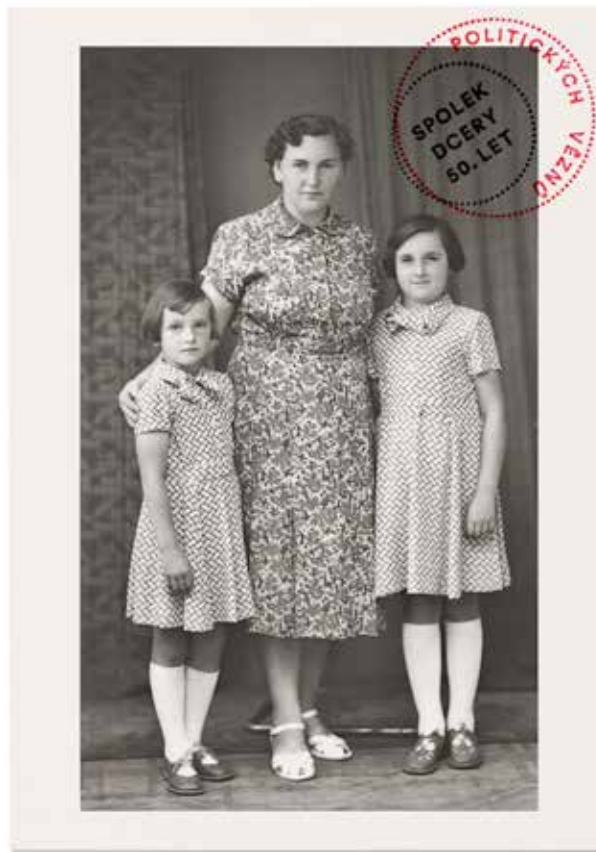
Ve spolupráci s Bahá'í informačním centrem, o.p.s.

15. 10. | Sametová revoluce očima dětí politických vězňů 50. let

Změnily se po Listopadu 1989 životní osudy dcer a synů, jejichž rodiče byli politickými vězni padesátých let 20. století? A jakým způsobem?

V dětství a raném mládí zažili perzekuci a diskriminaci tehdejšího komunistického totalitního režimu, pocity osamocení, nespravedlnosti, ponížení, oddělení od svých rodičů, strach o život svůj i svých blízkých... Často od svého okolí a ve škole slýchali, že jsou „dětmi nepřátel státu“. Po roce 1989 byli jejich rodiče rehabilitováni, stali se národními hrdiny. Způsobily listopadové události roku 1989 také morální, společenské i majetkové narovnání potomků politických vězňů 50. let?

O tomto tématu diskutovala Ludmila Zouharová (dcera Václava Švédy ze skupiny bratří Mašínů, který byl při útěku za hranice postřelen, zatčen a odsouzen k trestu smrti), Jaroslava Matoušková (dcera Zdeňka Wünsche, člena pražské odbojové skupiny, která plánovala po Únoru 1948 politický převrat), František Brož (syn sedláka z Jičína, kterému byl v roce 1951 zabaven veškerý majetek a rodina byla násilně vystěhována do severomoravského Ondrášova), Michal Anděl (syn Jaroslava Anděla, v roce 1957 odsouzeného ve vykonstruovaném procesu na 14 let vězení) a další potomci politických vězňů padesátých let. Debatu, které předcházela projekce audiovizuálních svědectví Dcery 50. let oceněných „Zlatou hvězdou“ v programu

Večer dětí politických vězňů 50. let a jejich pohled na sametovou revoluci.

Getting the message across

16 October 2019, 13:45 – 17:30, Václav Havel Library, Ostrovní 13

The role of the foreign media in the build-up to the Velvet Revolution in 1989 was an important part of the dramatic events of the annus mirabilis.

Through the reports and broadcasts of a small number of reporters based in Czechoslovakia the world had an opportunity to learn about the growing resistance to the communist regime from activists, eye-witnesses and observers. At the same time, citizens of Czechoslovakia became increasingly informed, largely thanks to foreign radio broadcasts, not only about the latest government decisions and the sorry state of the economy but also about various

civil initiatives. From the beginning of 1989 the reporting of foreign journalists in Prague became an essential feature in the efforts of the opposition to the regime to organize and attract broader support. Foreign journalists also played an important part in covering the drama of the Velvet Revolution and conveying its significance to the Western and global audiences, and in reporting on the first steps of the new, democratic government. The special event in the Václav Havel Library will bring together some of the journalists who covered the events and their memories.

The event takes place in cooperation with Radio Free Europe and with the kind financial support of the US Embassy in Prague.

The event will be held in English.

Admission is free on the basis of registration until capacity has been met.

For registration form go to: <https://bit.ly/2kUUTzp>

Evropské komise „Aktivní evropská paměť“, moderoval historik Jan Kalous z Ústavu pro studium totalitních režimů.

16. 10. | Jak podat zprávu

Působení zahraničních médií v období před sametovou revolucí v roce 1989 bylo významnou součástí dramatických událostí onoho pozoruhodného roku. Reportáže a vysílání skupinky reportérů pracujících v Československu daly světu možnost sledovat rostoucí odpor vůči komunistickému režimu pohledem aktivistů, přímých účastníků a pozorovatelů. Občané Československa zároveň získávali více zpráv, a to především díky zahraničnímu rozhlasovému vysílání, a věděli tak nejen o aktuálních vládních opatřeních a zoufalém stavu ekonomiky, ale i o různých občanských iniciativách. Od začátku roku 1989 hrály zprávy zahraničních novinářů z Prahy významnou roli v rámci snah odpůrců režimu o získání širší podpory. Zahraniční novináři rovněž sehráli významnou úlohu při podávání zpráv o vývoji sametové revoluce a hodnocení jejího významu pro západní i světové diváky a posluchače a o prvních krocích nové demokratické vlády. Tato zvláštní akce v Knihovně Václava Havla umožnila uspořádat setkání některých novinářů, kteří tehdy podávali zprávy o těchto událostech, a dala prostor jejich vzpomínkám.

Program

- 13.45 **Registrace**
- 14.00–14.15 **Uvítací v Knihovně Václava Havla:**
Michael Žantovský
Úvod: Jennifer Bachus, zástupkyně velvyslance, velvyslanectví USA v Praze
- 14.15–15.45 **Panel 1: Rozhlasoví reportéři**
Jolyon Naegele, bývalý východoevropský korespondent Hlasu Ameriky
Martin Schulz, bývalý redaktor Rádia Svobodná Evropa
Ross Johnson, bývalý ředitel Rádia Svobodná Evropa v Mnichově
Moderátor Jakub Szántó, bývalý dopisovatel ČT na Středním východě a autor publikací
- 15.45–16.00 přestávka
- 16.00–17.30 **Panel 2: Dopisovatelé tiskových agentur**
Alison Smale, bývalá hlavní dopisovatelka agentury Associated Press pro Východní Evropu, zástupkyně Generálního tajemníka OSN pro globální komunikaci
Colin McIntyre, bývalý hlavní dopisovatel agentury Reuters pro Východní Evropu, nyní poradce

nadace Thomson Reuters Foundation
 Michael Žantovský, bývalý pražský dopisovatel
 agentury Reuters
 Moderátor Jakub Szántó, bývalý dopisovatel ČT
 na Středním východě a autor publikací

17.30–17.45 přípitek

Akce byla uspořádána ve spolupráci s Rádiem Svobodná Evropa a za laskavé finanční podpory Velvyslanectví USA v Praze.

17. 10. | Underground a Československo v letech 1976–1981

Časové vymezení páté mezinárodní konference o českém undergroundu nebylo zvoleno náhodně. Rokem 1976 začalo první masové tažení normalizačního režimu proti podzemní komunitě, na jehož konci stálo sjednocení roztříštěné opozice na společné platformě, Chartě 77. Paradoxně až zásluhou komunistického režimu dochází ke zpolitizování i zpopularizování undergroundu.

Mnozí mladí lidé, vstupující na práh dospělosti, se díky rozsáhlé dehonestační kampani dozvěděli o existenci dlouhovlasých rebelů, jejichž řady záhy rozšířili. Konfrontační fáze studené války se projevila zvýšenou represí vůči domácí opozici. Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let 20. století spustil komunistický režim druhé tažení proti undergroundu, které vyvrcholilo zahájením celostátní akce „Satan“, cílící na podzemní časopis Vokno, vycházející od léta 1979. „Satanovi“ předcházela regionální akce „Sabat“, jejímž cílem bylo zničení severočeského undergroundu, respektive jeho napojení na pražské centrum Charty 77. Je stále málo známou skutečností, že právě z podzemí pocházel největší počet signatářů, kteří, vyjma Prahy, tvořili páteř Charty 77. Období let 1976 až 1981 představuje vrcholnou, integrující fázi českého undergroundu, v jehož pomyslném čele stojí Ivan Martin Jirous „Magor“. Mezi jeho další charakterizující znaky v daném období bezesporu náleží fenomén „baráků“, ostrovů svobody, na nichž probíhal čilý kulturní život, pod bedlivým dohledem Státní bezpečnosti.

Nejen tomuto, ale mnoha dalším, často neprávem opomíjeným aspektům, se věnovala tato konference, na níž vystoupili přední domácí i zahraniční odborníci.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů.

30. 10. | Sametová revoluce po třiceti letech

Daniel Kroupa, Monika MacDonagh-Pajerová, Jolyon Naegele a Jan Sokol se v rozhovorech s Olgou Sommerovou a Petrem Placákem vraceli k událostem sametové revoluce. Nejde jen o vzpomínky přímých účastníků, ale především o úvahy o naší nedávné historii a hodnotách, které nás formovaly a formují.

V rozhovorech i bohatém fotografickém doprovodu jsme sledovali cestu k Listopadu, dramatické události konce roku 1989 a také se zamýšleli nad tím, co nám změna přinesla a jaký svět společně vytváříme. Osobnosti, které zastupují různé generace, profese i názory, představily mnohostranný pohled na naše žité dějiny a odpovědnost, kterou vůči nim a budoucím generacím neseme.

Moderoval Jáchym Topol.

Připravila Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Karolinum.

30. 10. | Památník tří odbojů v Lošanech

Hlavním tématem debaty byla podoba Památníku tří odbojů v Lošanech na místě rodného statku genmjr. Josefa Mašína. Jakým způsobem si připomínat příslušníky tří československých odbojů ve 20. století? Jak se v minulosti proměňovala vzpomínková kultura v této oblasti? Jaké byly zahraniční inspirace pro architektonický návrh lošanského památníku?

Hosté: architekt Tomáš Hradečný a spisovatel a nakladatel Jiří Padevět

Večer moderoval historik Petr Blažek.

31. 10. | Co je svoboda?

Panelová diskuse s pamětníky a současnou mládeží

Jak lze nahlížet na události kolem sametové revoluce, třicet let staré? Co prožívali přímí účastníci, jak zpracovali první vlnu nabyté svobody budovatelé nových věcí, co ví o tehdejších poměrech dnešní mládež? O tom všem přišli debatovat tři hosté. Miloslav Běťák věnoval po revoluci životní energii obnově Diakonie Českobratrské církve evangelické, stál deset let v čele prvního a jediného kamenného hospice Diakonie ve Valašském Meziříčí. Michal Vogl studoval v revolučním roce elektrotechniku. Listopadové události a jeho aktivismus měly vliv na to, že vystudoval ještě teologii a je evangelickým farářem. Kromě náboženství učil na základní škole i výpočetní techniku a vydává regionální časopis. Kristýna Drápalová nebyla v roce 1989 ještě na světě. Dnes je studentkou a aktivistkou.

Moderoval Adam Šůra, šéfredaktor čtvrtletníku Paměť a dějiny. Pořádala Knihovna Václava Havla a Českobratrská církev evangelická.

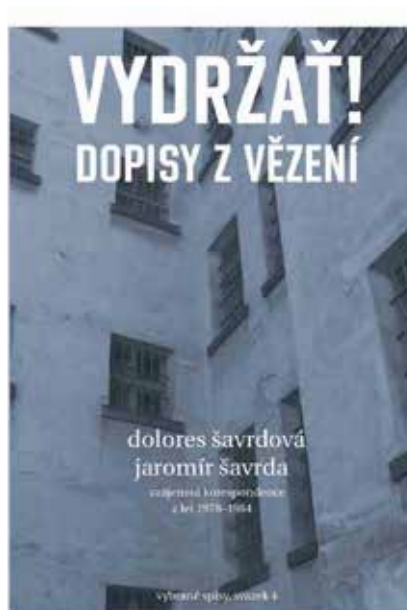
4. 11. | Vydržať. Dopisy z vězení

„Dopisy představují dva jedince spojené neokoralým milostným vztahem, ale už i podstatnou životní zkušeností. Zachycují snahu o uchování svobody slova, současně obavy z cenzury, která by mohla zprávu pro toho druhého zadržet. Odhalují strasti, jimž museli manželé, občansky aktivní jedinci, za normalizace čelit.“

Korespondenci mezi Jaromírem Šavrdou a jeho manželkou Dolores z let 1978–1984, kdy byl Jaromír opakovaně vězněn za vydávání a rozšiřování samizdatové literatury, představil Jiří Gruntorád, Iva Málková a Jiří Fiedor.

Markéta a Roman Poláchovi přečetli ukázky z dopisů, součástí večera byla projekce video-rozhovorů s Dolores Šavrdovou.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Pulchra.

5. 11. | Cesty Čechoslováků za svobodu k protinožcům – Havel v Pacifiku

Debata věnovaná československému exilu v Austrálii a na Novém Zélandu. Jak ve 20. století a zejména v období po roce 1948 probíhaly migrační vlny z Československa k protinožcům? Jaké podmínky měli přicházející exulanti v Austrálii a na Novém Zélandu v padesátých letech 20. století a proč se to změnilo po okupaci Československa v roce 1968?

Prostřednictvím příběhů emigrantů jsme připomněli, jaká byla komunita Čechů a Slováků u protinožců a s pamětníky jsme popsali život v Austrálii a na Novém Zélandu. Připomněli jsme Čechy a Čechy, kteří uspěli v zemích Pacifiku. V rámci debatního večera jsme připomněli také oficiální prezidentskou cestu Václava Havla do Pacifiku v roce 1995.

Večerem provedla Markéta Vozková z týmu Aussie a Kiwi Film Fest.

Akce probíhala v rámci doprovodného programu 6. ročníku festivalu australských a novozélandských filmů, jehož tématem byla SVOBODA.

8. 11. | Krzysztof Miller: Objektivem revoluce

Fotografie polského reportéra ze sametové revoluce i ze světa. Rok 1989. Východní blok se rozpadá. Krzysztof Miller, tehdy začínající a později světoznámý polský fotoreportér, zachycuje na svých snímcích demonstrace a změny v Polsku, sametovou revoluci v Praze nebo krvavý pád režimu v Rumunsku. V letech 1990–2008 zachytil řadu válečných konfliktů, oběti masakrů a hladu. Byl na téměř 60 zahraničních cestách, na řadu míst se vracel několikrát. Fotil mimo jiné v Rumunsku, Íránu, Gruzii, Náhorním Karabachu, Bosně, Chorvatsku, Tádžikistánu,

Snímky polského reportéra Krzysztofa Millera ze sametové revoluce i ze světa.

Afgánistán, Kambodži, Burundi, Zairu, Kosovu, Kongu, Iráku, Ugandě, Jižním Súdánu nebo Keni.

Krzysztof Miller zvětšil přelomové okamžiky a hlavní konflikty 20. století – o tom vyprávěly fotografie na výstavě. Snímky představily nejen obraz současného světa, ale také vnímavého a výjimečného fotoreportéra, který díky své citlivosti dokázal zachytit obyčejného člověka a jeho každodennost.

Výstava byla z doprovodných akcí oslav 17. listopadu 1989 – Festivalu svobody.

Krzysztof Miller (1962–2016). Šestnáctinásobný mistr Polska ve skocích do vody z trampolíny a věže už v době gymnaziálních studií začal spolupracovat s protikomunistickou opozicí. Od roku 1986 spolupracoval s Přehledem agenturních zpráv a Nezávislou fotografickou agenturou Dementi. V roce 1988 se stal fotoreportérem Nezávislého sdružení studentů, který ho akreditoval na jednání opozice a komunistické vlády u tzv. Kulatého stolu. Od roku 1989 byl fotoreportérem deníku Gazeta Wyborcza. V letech 1990–2008 pracoval jako fotoreportér po celém světě. Byl laureátem mnoha ocenění v soutěžích Grand Press Photo a BZ WBK Press Photo.

Spolupořadatelé výstavy: Polský institut v Praze, Knihovna Václava Havla, Leica Gallery Prague, Dom Spotkań z Historią, Agencja Gazeta.

Projekt byl podpořen Česko-polským fórem Ministerstva zahraničních věcí ČR.

17. 11. | Jednou budem dál

Trocha vzpomínání na události před třiceti lety a zamyšlení nad způsoby, jak tehdejší dění přibližovat mladé generaci. Začínali jsme každou celou a v půl, promítali záznamy z roku 1989, pokračovali vzdělávacími videolekcemi ze série Rok revoluce a dozvěděli se mj., jak si Václav Havel představoval život v České republice v roce 2029. Na závěr nás roztančilo představení Tanečního studia Light „Republika na nás čeká aneb Kde domov můj“.

18. 11. | Přechody k demokracii ve Španělsku a Československu

Diskuse uspořádaná při příležitosti 30. výročí sametové revoluce a 100. výročí navázání diplomatických vztahů mezi Českou republikou a Španělskem. Zabývala se tím, jak Španělsko a tehdejší Československo dokázaly přejít od diktatury k demokracii v procesu, který se ve světě považuje za úspěšný, jak se tyto dvě země poté vyvíjely a jaké výzvy před nimi stojí.

Mluvčími byli Michael Žantovský a Charles Powell, ředitel španělského think-tanku Real Instituto Elcano, zaměřeného na

mezinárodní vztahy, a profesor soudobých dějin. Přednášel na Oxfordu a vydal šest knih a mnoho článků o dějinách, politice a zahraniční politice Španělska se zvláštním důrazem na evropský rozměr.

Akce se uskutečnila v anglickém jazyce.

Uspořádáno ve spolupráci s Velvyslanectvím Španělska v Praze a Instituto Cervantes. Po diskusi následovala ochutnávka španělského jídla a vína.

Charles Powell je ředitelem španělského think-tanku Real Instituto Elcano, zaměřeného na mezinárodní vztahy, a profesor soudobých dějin na univerzitě CEU San Pablo. Než se přestěhoval v roce 1997 do Španělska, přednášel dějiny na Corpus Christi College (Oxford) a působil v University College (Oxford) a St. Antony's College (Oxford). Vydal šest knih a mnoho článků o dějinách, politice a zahraniční politice Španělska se zvláštním důrazem na evropský rozměr. Má titul BA z historie a moderních jazyků z Univerzity v Oxfordu, kde rovněž získal titul D. Phil. za práci o přechodu Španělska k demokracii, a rovněž získal titul Companion of the Order of St Michael and St George (CMG) za svou práci na poli britsko-španělských vztahů.

19. 11. | Ten den – 17. listopad 1989

Všichni toho dne vyšli do pražských ulic. Jen ještě nevěděli, že se právě stali účastníky události, která změní naše dějiny.

Shromáždění na pražském Albertově, euforický pochod po nábrežích a následné zbití demonstrantů na Národní třídě vstoupily do dějin. Kniha *Ten den – 17. listopad 1989* shromažďuje více než dvě stě přímých svědectví demonstrantů zkušených, ale i těch, kteří ten den vyšli do ulic poprvé, studentských organizátorů i řadových účastníků, náhodných kolemjdoucích i policistů. Jak prožili 17. listopad a co od něj očekávali? S jakými myšlenkami ráno vstávali a jakou budoucnost viděli před sebou, když byla demonstrace rozehnána a sčítaly se šrámy? Na čtenáře tak nemluví oddělení aktéři 17. listopadu 1989, ale sám tento den. Kniha dává slovo známým i neznámým aktérům události, tedy i těm, kteří o svých zážitcích dosud nikdy veřejně nehovořili.

Autoři Michal Beck, Matouš Hartman, Alžběta Ambrožová a Anna Palánová, v době psaní knihy sami ještě studenti, vytvořili ve spolupráci se spisovatelem Alešem Palánem působivou koláž zachycující příběh tohoto jednoho jedinečného dne. Kniha *Ten den: 17. listopad 1989* má současným čtenářům umožnit toto zásadní datum zprostředkovaně zažít, zpřítomnit a přiblížit dnešku odkaz revolučních dnů a těžce nabyté svobody. Večer s autory knihy i některými z jejích protagonistů uvedl Petr Schwarz.

Křest knihy Ten den – 17. listopad 1989, shrnující více než dvě stě přímých svědectví demonstrantů.

Projekci filmu *Jiná Evropa* uvedl v kině Ponrepo Jacques Rupnik.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Kalich.

27. 11. | Po místech paměti: Spojené státy

Otroctví, koncentrační tábory pro americké Japonce za 2. světové války, Indiáni... Jaká jsou citlivá místa v americké historii a jak k nim dnes přistupují muzea a národní parky ve Spojených státech? Můžeme srovnat americký přístup k vlastní temné minulosti s českou či ruskou zkušeností vyrovnávání se s totalitními režimy?

Štěpán Černoušek, předseda sdružení Gulag.cz, hovořil o své zkušenosti z Fulbrightova stipendia a studijní cesty po Spojených státech, během níž navštívil přes čtyřicet institucí zabývajících se minulostí.

Součástí akce bylo i promítání fotografií z navštívených institucí. Pořádáno ve spolupráci s Komisí J. W. Fulbrighta v ČR.

9. 12. | Jiná Evropa

V roce 1987 přijíždí za železnou oponu Jacques Rupnik s režisérem Tomem Robertsem, aby pro britské publikum natočili film o všedním životě ve východním bloku. Jaký pohled nabídl končící éra socialismu?

Unikátní výběr z původního, dosud nepublikovaného materiálu pětihodinové série připravil Národní filmový archiv ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla. V dokumentu se nalézají dosud neprobádané stovky minut rozhovorů s disidenty, politiky, umělci, vědci i obyčejnými lidmi z konce osmdesátých let.

Materiály z *Jiné Evropy* se staly součástí obsáhlé on-line databáze.

Projekci filmu uvedl a komentářem doprovodil Jacques Rupnik. *Projekt byl realizován za podpory Ministerstva kultury ČR, programu Evropa pro občany a International Visegrad fund.*

10. 12. | Čechoslováci v Gulagu III:

Prezentace knihy

Letos jsme si na Den lidských práv připomněli osmdesáté výročí vypuknutí uprchlické vlny z Československa do Sovětského svazu. Z osmi tisíc uprchlíků většina skončila v Gulagu, kde tisíc z nich zahynulo. Vybranými osudy běženců se zabývá již třetí díl úspěšné knižní série *Čechoslováci v Gulagu*, který právě vychází v koedici Ústavu pro studium totalitních režimů a České televize.

Jak v knize, tak během prezentace byly představeny i další osudy krajanů pronásledovaných či popravených v SSSR od bolševické revoluce do konce Stalinovy éry. Večer byl věnován památce Heliodora Píky a Jakuba Koutného, kteří zachránili tisíce

krajanů z táborů Gulagu a sami po válce našli smrt v komunistických věznicích v Československu.

Večerem provázeli nejen autoři publikace Jan Dvořák, Jaroslav Formánek a Adam Hradilek, ale také příbuzní obětí, kteří se na její přípravě podíleli.

12. 12. | Jiří Sozanský: Amnézie

Diskusní večer s autory publikace AMNÉZIE, vydané u příležitosti výstavy Jiřího Sozanského v Obecním domě (15. 10. 2019 – 17. 1. 2020)

Publikace i výstava připomněly osobnosti Josefa Čapka, Emila Filly, Milady Horákové, Závaře Kalandry, Jana Zahradníčka, Jiřího Stránského, Jana Zajíce, Jana Palacha, Ivana Martina Jirouse a Václava Havla. Tyto osobnosti – význační umělci, vědci, publicisté, politici, občanští aktivisté nebo ve své době neznámí občané – zastupují množinu lidí, kteří sdíleli podobný úděl a osud: projeví odvahu a postavili se dvěma totalitám 20. století – nacismu a komunismu.

Diskuse se účastnil spolu s autorem projektu Jiřím Sozanským filozof Martin Palouš, publicista Vlastimil Ježek, historik Petr Koura a bohemisté a literární vědci z FF UK Libuše Heczková, Josef Vojvodík a Jan Wiendl.

Součástí večera byla i prezentace publikace SYMPOSITION 27 a autogramiáda.

18. 12. | Náš večer. Palach, Toufar, Havel v autorském filmu

Komponovaný večer studentů Střední umělecké školy Václava Hollara prezentujících tvorbu svého pedagoga Otakara Duška. V rámci večera byly promítnuty autorské filmy *Opus 13 – Palach*, *38 hřebů za Josefa Toufara a Jana Palacha* a *Largo Installato*, film pojednávající o streetartové poctě prezidentu Václavu Havlovi, na níž se podíleli sami studenti.

Večerem provázeli studenti Střední umělecké školy Václava Hollara.

Literatura a divadlo

7. 1. | Čtení pro Josefa Škvoreckého

Josef Škvorecký, jeden z nejvýznamnějších českých poválečných spisovatelů a zakladatel exilového nakladatelství ,68 Publishers, zemřel před sedmi lety, 3. ledna roku 2012. Z jeho knih na tomto večeru četla plejáda osobností, milovníků jeho díla, znalců a čtenářů.

Uvedl Jáchym Topol.

Večer s autory publikace AMNÉZIE, vydané u příležitosti výstavy Jiřího Sozanského, zahájil Jáchym Topol.

Malé allenovské sympozium (Jiří Peňás, Dana Hábová, Michael Žantovský a Jáchym Topol)

Básník Petr Hruška předčítal v Knihovně z nové sbírky básní Nikde není řečeno.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci se Společností Josefa Škvoreckého a PEN klubem.

9. 1. | Obhajoba šilencova

Malé allenovské sympozium při mj. příležitosti vydání stejnojmenného svazku nakladatelstvím Argo v překladu Michaela Žantovského a Dany Hábové.

7. 2. | Petr Hruška: Nikde není řečeno

V nakladatelství Host vyšla nová básnická sbírka Petra Hrušky. Rodáka z Ostravy, jenž pracuje jako literární historik v Ústavu pro českou literaturu Akademie věd ČR a vedle poezie (např. *Obývací nepokoje*, *Auta vjíždějí do lodí*, *Darmata*) píše také prózu (soubor *Jedna věta* pro Revolver Revue, sloupky pro Respekt a internetový Bubínek Revolveru). Hruškovy knihy nevycházejí překotně často a jeho počínání vyvolává čas od času rozruch – naposled tehdy, když odstoupil z poroty Státní ceny za literaturu na protest proti paktu s komunisty, jímž si k moci dopomohla stávající vláda České republiky.

Večer v Knihovně Václava Havla představil Hruškovu nejnovější knihu i jeho názory. Na uvedení sbírky *Nikde není řečeno* se podíleli dva hosté: v Praze žijící bosenský básník, prozaik a překladatel Adin Ljuca a divadelní režisér, autor televizního dokumentárního cyklu *Šumná města* Radovan Lipus.

Zahráli Irena a Vojtěch Havlovi.

Nová kniha (s výtvarným doprovodem Jakuba Špaňhela) byla na místě k zakoupení.

11. 2. | Mark Slouka: Daleko v srdci

Beseda s česko-americkým spisovatelem Markem Sloukou.

Na životním příběhu autorova otce profesora Zdenka Slouky (1923–2012) by se daly demonstrovat dějiny 20. století. Za války totálně nasazený, později redaktor svobodných Lidových novin, jenž po komunistickém puči v roce 1948 prchá s rodinou do exilu, kde setrvává více než 40 let a stane se vysokoškolským pedagogem. Po návratu do vlasti navazuje na někdejší publikační činnost a je vyznamenán Cenou Ferdinanda Peroutky... Dalo by se očekávat, že právě tato silná, mnohvrstevná osobnost bude ústřední postavou synových pamětí. Ve skutečnosti je to však matka Olga, katastrofálně nespokojená v manželství, zmítaná záchvaty smutku a zloby, kterými terorizuje muže a traumatizuje jediného syna, jenž ji bezmezně miluje. Autor si pohrává s pamětí a snaží se oddělit fikci od pravdy, už nechce nic přibarvovat, omlouvat, vylepšovat. Pečlivě skládá dramatický příběh svých rodičů, na němž se vedle matčina fatálního vztahu k jinému muži podepsala nečekaně dlouhá a svízelná emigrace.

Debaty se společně s autorem zúčastnil nakladatel Aleš Lederer a překladatel Josef Moník. Ukázky přečetl herec Kajetán Písařovic.

Uvedla Denisa Novotná.

Večer pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Prostor.

18. 2. | O lásce, tmě a Amosi Ozovi

Večer věnovaný jednomu z nejuznávanějších izraelských spisovatelů a intelektuálů Amosi Ozovi, autorovi více než třiceti knih beletrie, esejistiky a vzpomínek, který zemřel 28. prosince 2018. Svým dílem vytvořil nezapomenutelnou galerii izraelské reality a jejích politických i duchovních kořenů a konfliktů. K jeho nejvíce ceněným dílům patří *Můj Michael* (česky Paseka, 2005), *Až do smrti* (česky Paseka, 2002) a autobiografický *Příběh o lásce a tmě* (česky v překladu Michaela Žantovského Paseka 2009, 2018).

Oz se dlouhodobě angažoval za mírové řešení izraelsko-palestinského konfliktu. Za jedinou možnou cestu považoval rozdělení na izraelský a palestinský stát. „*To, co se děje v Izraeli, je srážka mezi oprávněným nárokem izraelských Židů na vlastní území se stejně oprávněným nárokem palestinských Arabů,*“ řekl jednou. Oz několikrát navštívil Prahu, kde kdysi studovala jeho matka, a spřátelil se s Václavem Havlem a dalšími českými literáty.

Hosté: Michael Žantovský a Alice Horáčková

Večer moderoval politolog Reda Ifrah.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s institutem TO-PAZ.

20. 2. | Václav Havel: Protest, Divadlo na tahu

Podepsat, či nepodepsat? Divadelní aktovka o složité otázce s ještě složitější odpovědí, o dilematu, které přetrvává a patří k tématům, pro autorovu dramatickou tvorbu, příznačným. Doba je zase zlá. Peticemi a protesty se to u nás i ve světě jen hemží. Mají vůbec takové aktivity význam? Mohou mít nespokojení a nesmíření vliv na to, co se kolem nich děje? Ovlivní činy a svědomí politiků? Stačí to?

Připomněli jsme si méně známou „vaňkovku“ Václava Havla *Protest* z roku 1978.

Inscenace Divadla na tahu. Režie Andrej Krob, hrají Karel Beseďa a Radek Bár.

7. 3. | Éric Vuillard: Tagesordnung

Setkání s Érikem Vuillardem, jehož román *Tagesordnung. Anšlus Rakouska v šestnácti obrazech* vyšel v nakladatelství Argo v českém překladu Tomáše Havla.

O lásce, tmě a Amosi Ozovi (Alice Horáčková, Reda Ifrah a Michael Žantovský)

Setkání s Erikem Vuillardem, autorem románu Tagesordnung. Anšlus Rakouska v šestnácti obrazech.

Umělce Otokara Slavíka a jeho výtvarné i slovesné dílo připomněla v Knihovně Duňa Slavíková.

Éric Vuillard je francouzský spisovatel, filmař a scenárista. Ve svých knihách se věnuje převážně historickým událostem měnícím běh dějin. První román *Conquistadoři (Conquistadors)*, záznam dobývání Peru Franciskem Pizarrem, vydal v roce 2009, následovala *Bitva o Západ (La Bataille d'Occident, 2012)*, *Kongo (Congo, 2012)*, *Smutek země: Příběh Buffalo Billa (Tristesse de la terre: Une histoire de de Buffalo Bill, 2014)* a *14. červenec (14 juillet, 2016)*. Všechny jeho texty jsou strhující a fascinující, všechny jsou podloženy pečlivým studiem historických faktů. Je držitelem několika literárních cen a tu nejvýznamnější – Goncourtovu cenu – získal právě za poslední román *Tagesordnung (L'Ordre du jour, 2017)*.

Kniha *Tagesordnung* je dílo ohromující síly, která tkví v jednoduchosti. Vuillard líčí cestu Evropy do propasti, která vedla přes dva historické momenty – 20. února 1933, kdy se čtyřicet nejvlivnějších německých průmyslníků na schůzce s Hermannem Göringem a Adolfem Hitlerem, jenž se stal kancléřem jen měsíc předtím, zavázalo bez sebemenšího odporu financovat kampaň nacistické strany v nejbližších volbách. Druhý okamžik, kterému se kniha podrobně věnuje, je Anšlus neboli připojení Rakouska k Německu 12. března 1938, které bylo zpečetěno přesně o měsíc dříve ve Vídni na schůzce Adolfa Hitlera s rakouským kancléřem Kurtem von Schuschniggem. Vuillard k tomu poznamenává: „Je masopust: nejveselejší období se překrývá s ponurými dějinnými setkáními...“

Večer moderoval Petr Janyška, překladatel, novinář a někdejší velvyslanec ČR ve Francii.

Večer pořadala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Francouzským institutem v Praze a nakladatelstvím Argo.

8. 3. | Malířské smetí Otokara Slavíka

Komponovaný večer věnovaný výtvarníkovi Otokaru Slavíkovi (1931–2010) u příležitosti knižního vydání jeho deníkových zápisků.

Sešitky, jak Slavík své deníky nazýval, vznikly jako pracovní i cestovní žurnály, jsou osobní vizí, intimním svědectvím o tom, co pro Slavíka umění znamenalo, čemu věřil a v jakých světech se pohyboval.

Ačkoli školený výtvarník, pracoval Slavík v různých dělnických profesích a vystavoval pouze v druhé polovině šedesátých let. Tehdy se jeho dílo stalo předmětem zájmů zejména v souvislosti s výtvarným směrem *Nová figurace*. Počátkem sedmdesátých let se sblížil s umělci z *Křížovnické školy čistého humoru bez vtípu*, jejichž absurdní poetika odpovídala jeho naturelu. Jako jeden z prvních podepsal Chartu 77, za což byl vyloučen z Fondu výtvarných umělců a následně donucen k odchodu do

rakouského exilu, kde pobýval až do začátku devadesátých let. Od té doby žil střídavě ve Vídni a v Praze.

Umělce a jeho výtvarné i slovesné dílo připomněly Dana Němcová a Duňa Slavíková.

Ukázky z knihy přečetl Vojtěch Vondráček, hudební doprovod Hana Lundiaková Stinka.

13. 3. | Magnesia Litera I

Autorská čtení tvůrců nominovaných v některé ze sedmi kategorií výročních knižních cen Magnesia Litera.

Vystoupili: Petr Borkovec: *Herbář k čemusi horšímu* (Litera za poezii), Bára Dočkalová: *Tajemství Oblázkové hory* (Litera za knihu pro děti a mládež), Jakub Szántó: *Za oponou války* (Litera za publicistiku) a Michal Šanda: *Hemingwayův býk* (Litera za prózu).

Uváděl Pavel Mandys z pořadajícího spolku Litera.

20. 3. | Magnesia Litera II

Autorská čtení tvůrců nominovaných v některé ze sedmi kategorií výročních knižních cen Magnesia Litera. Vystoupili: Jiří Kamen: *Elvis ze Záluží* (Litera za prózu), Vojtěch Matocha: *Prašina* (Litera za knihu pro děti a mládež) a Petr Stančík: *Nulorožec* (Litera za prózu).

Uváděl Pavel Mandys z pořadajícího spolku Litera.

25. 3. | Martin Puchner: Svět ve slovech

O síle příběhů utvářet národy, historii a civilizaci.

Literární historik, filozof a jeden z předních profesorů anglické literatury na Harvardu a Berkeley Martin Puchner v titulu *Svět ve slovech* ukazuje, že knihy, eposy a manifesty nejsou pouze texty vycházející z uměleckých a intelektuálních tradic, autor je vnímá jako aktéry dějin. Jazyk, slova a literatura proto v jeho literárních dějinách dokážou dobývat území, formovat národy a definovat kulturu stejnou měrou jako slovní vojvodci, vynálezci a revolucionáři.

Diskusi s autorem moderoval literární kritik Jan M. Heller.

Večer se uskutečnil v angličtině, tlumočení do češtiny bylo zajištěno.

27. 3. | Magnesia Litera III

Autorská čtení tvůrců nominovaných v některé ze sedmi kategorií výročních knižních cen Magnesia Litera. Vystoupili: Kamil Bouška: *Inventura* (Litera za poezii), Petr Gajdošík: *František Vlácil. Život a dílo* (DILIA Litera pro objev roku), Tomáš Sedláček: *Druhá derivace touhy* (Litera za publicistiku) a Tereza Semotamová: *Ve skříni* (Litera za prózu).

Uváděl Pavel Mandys z pořadajícího spolku Litera.

Hostem Knihovny byl literární historik, filozof a profesor anglické literatury na Harvardu a Berkeley Martin Puchner.

Vážený příteli,
srdečně Vás zveme na

**STÍN JIŘÍHO KŘÍŽANA,
JOSEFA SOMRA A PAVLA BAŘKA**

aneb na slavnostní uvedení audioknihy Jiřího Křížana,
které se uskuteční v Knihovně Václava Havla
v úterý **9. dubna 2019 od 17.00** hodin

Audiokniha Stín rozehrává stejnojmennou novelu Jiřího Křížana (vydanou Knihovnou Václava Havla v roce 2018) tím nejúspěšnějším a nejintenzivnějším způsobem. Díky následím Josefa Somra a Pavla Bařka, Ravenově hudbě a režii Robertu Tamchyny působí příběh osiřelého venkovského chlapce vychovávaného starosvětsky spravedlivým dědečkem, prostřihávaný „blbeckými“ historkami z náhradní vojenské služby u Pomocných technických praporů, více než sugestivně. Tok vyprávění tak umožňuje posluchači téměř fyzicky pocítit, jaké to je vyrůstat na okraji společnosti – jako politickou zvůl oceňovaný „třídní nepřítel“, a tudíž neprohodnotný „bývalý člověk“.

Pozvání na slavnostní uvedení audioknihy přijali **Josef Somr** (děda), **Pavel Bařka** (vnuk) a **Raven** (hudba). Moderuje **Robert Tamchyna** (režie).

Knihovna Václava Havla
Ostrovní 13, Praha 1, 110 00
www.vachlav.cz

2. 4. | Magnesia Litera IV

Autorská čtení tvůrců nominovaných v některé ze sedmi kategorií výročních knižních cen Magnesia Litera. Četli a besedovali: Vendula Borůvková: *1918 aneb Jak jsem dal gól přes celé Československo* (Litera za knihu pro děti a mládež), Štěpán Hobza: *Ferrari v džungli* (DILIA Litera za objev roku) a Pavla Horáková: *Teorie podivnosti* (Litera za prózu).

Uváděl Pavel Mandys z pořadajícího spolku Litera.

8. 4. | Café republika: 50 sezon s Husou

Brněnské Divadlo Husa na provázku patří již padesát let ke scénám, které se vedle své umělecké činnosti profiluje i jako společensky angažované. Co to znamenalo v minulosti a kam Husa míří dnes, o tom přišli debatovat dlouholetý dramaturg Husy Petr Oslzlý, současný ředitel Centra experimentálního divadla Miroslav Oščatka a současná umělecká šéfová Anna Davidová. Večer moderoval novinář a básník Karel Škrabal, člen brněnské literární skupiny Vítrolc.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s Divadlem Husa na provázku.

9. 4. | Stín Jiřího Křížana, Josefa Somra a Pavla Bařka

Slavnostní představení audioknihy *Stín*.

Audiokniha *Stín* (Tebenas, 2019) rozehrává stejnojmennou novelu Jiřího Křížana (vydanou Knihovnou Václava Havla v roce 2018) tím nejúspěšnějším a nejintenzivnějším způsobem. Díky hlasům Josefa Somra a Pavla Bařka, Ravenově hudbě a režii Roberta Tamchyny působí příběh osiřelého venkovského chlapce vychovávaného bezmála starosvětsky spravedlivým dědečkem, prostřihávaný „blbeckými“ historkami z náhradní vojenské služby u Pomocných technických praporů, více než sugestivně. Tok vyprávění tak umožňuje posluchači téměř fyzicky pocítit, jaké to je vyrůstat na okraji společnosti – jako politickou zvůl oceňovaný „třídní nepřítel“, a tudíž neprohodnotný „bývalý člověk“.

Pozvání na slavnostní uvedení audioknihy přijali Josef Somr (děda), Pavel Bařka (vnuk) a Raven (hudba). Moderoval Robert Tamchyna (režie).

15. 4. | Radka Denemarková: Hodiny z olova

„Musela jsem knihu napsat, protože jsem pochopila, že žiju v době, kdy se něco podstatného láme a mění a já nevím co. Pode mnou probíhají tektonické posuny půdy, ale jak se jmenuje to ‚něco‘, co se děje v Číně a co celý svět nepřiznává“

obdivuje? Políbilo se nejhorší z komunismu a nejhorší z kapitalismu, což funguje hospodářsky a nemá jméno. Důležitou roli v románu má Václav Havel a jeho myšlenky. Spřátelila jsem se s lidmi kolem disidentského sborníku DanDu, kteří ve velmi těžkých podmínkách navazují na práci Václava Havla. Hluboce jsem se před nimi styděla, protože politici mé země jsou Čínou okouzleni a tvrdí že jde o stabilizovanou a harmonickou společnost. Já se tam ale setkala se vším, co si lze představit pod pojmem brutální policejní stát...”

Rozsáhlý román *Hodiny z olova* je inspirovaný autorčinými příběhy v Číně.

Se spisovatelkou Radkou Denemarkovou o její nové knize a o celé řadě aktuálních témat hovořila Dana Pfeiferová.

17. 4. | Ztraceni v překladu IV

Píše a čte někdo recenze? Další z řady diskusních večerů na téma překladatelství se tentokrát zaměřil na reflexi překladové literatury v různých médiích a na sociálních sítích. Recenze knih z denního tisku téměř vymizely, v časopisech se objevují také čím dál méně. A čte je vůbec někdo? Kupuje někdo knihy na základě recenze? Nebo se propagace knih přesouvá z klasických médií do prostoru sociálních sítí, jako je Instagram, Facebook, Youtube? V čem je specifická reflexe překladové literatury a jaká je její budoucnost ve světě, který se z papíru přesouvá čím dál víc do digitálu?

Nad tématem se u kulatého stolu zamýšleli: Kateřina Čopjaková, literární kritička, Jakub Pavlovský, bookstagrammer; Lukáš Růžička, PR a marketing nakladatelství Paseka, Jakub Šofar, publicista a prozaik, a Monika Zavřelová, novinářka a recenzentka Moderovala Tereza Semotamová.

Pořádala Obec překladatelů ve spolupráci s Knihovnou V. Havla.

7. 5. | Josef Rauwolf – Ginsbergova putování za železnou oponou

Allen Ginsberg byl nejen básníkem par excellence, stejně tak byl náruživým cestovatelem – na svých poutích poznal skutečně celý svět, spousty zajímavých lidí, načerpal mnoho podnětů. Bezsporně důležité ovšem pro něj byly cesty, které podnikl v roce 1965, kdy postupně navštívil Kubu, Československo, Sovětský svaz a Polsko, aby byl posléze z Prahy vyhoštěn. Tomu mimochodem předcházelo vyhoštění z Castrovy Havany...

Jak bylo Ginsbergovým celoživotním zvykem, psal si při svých cestách deníky, jež nyní vyšly pod názvem *Deníky zpoza železné opony* (Iron Curtain Diaries). A právě o těch hovořil znalec a osobní přítel Allena Ginsberga, překladatel Josef Rauwolf, s Jáchymem Topolem.

Tradiční debaťní cyklus Knihovny Václava Havla a Obce překladatelů.

Karel Hvížďala: *Exilový orloj*

9. 5. | Serhij Žadan – Jak dnes psát o válce

Válka je především otázkou politickou, sociální a bezpečnostní, ale zároveň je předmětem hluboké reflexe v kultuře, obzvláště v literatuře. Na rozdíl třeba od Ernesta Hemingwaye, nejslavnější ukrajinský spisovatel Serhij Žadan nikdy nebojoval, avšak na frontu jezdí pravidelně od roku 2014 jako humanitární dobrovolník. Válka hluboko pronikla do jeho intimní lyriky a sociální prózy. Válkou prochází hrdina jeho posledního románu *Internát*, učitel z malého donbaského městečka, kam nečekaně přišla armáda cizího státu.

O tom, jak současná literatura reflektuje téma války, debatoval Serhij Žadan a novinář a spisovatel Rádia Svobodná Evropa Igor Pomerancev.

Na závěr večera vystoupilo brněnské Divadlo hudby a poezie Agadir se scénickým zpracováním básní Serhije Žadana ze sbírky *Dějiny kultury začátku století* v překladu Alexeje Sevruka. Akce se konala v ukrajinském jazyce. Tlumočení do češtiny bylo zajištěno.

21. 5. | Migrace očima Afričana

Scénické čtení a debata s beninským dramatikem a laureátem Ceny RFI Théâtre 2018.

Nothing's Land je hra o hněvu, mládí, svědomí a naději. Malik se po několika letech v zahraničí raději vrhá pod vlak, než aby zemřel hanbou, protože se vrací domů s prázdnými rukama. (překlad hry: Michal a Matylda Lázňovští, režie scénického čtení: Jiří Hajdyla)

Sédjro Giovanni Hounsou (*1987), beninský dramatik a iniciátor platformy pro mladé beninské tvůrce, se věnuje divadlu od svých šestnácti let. Na univerzitě vystudoval sociální studia. První hru nazvanou *7 Milliards de voisins* napsal již v roce 2012 a stala se nejhranější hrou v Beninu.

Po skončení proběhla ochutnávka kulinářských specialit Aliance beninských občanů v ČR.

Večer se konal v rámci 15. ročníku festivalu Tvůrčí Afrika aneb Všichni jsme Afričani.

28. 5. | Karel Hvížďala: Exilový orloj

Kniha vzpomínek volně navazuje na dva svazky fejetonů a drobných esejů *Osmý den týdne* a *Dobře mrtvý dědeček*. Trojice velmi osobních zpovědí představuje svérázné paměti odkrývající souvislosti od Hvížďalových dětských let až do současnosti. Autor se přiznává k vlastní naivitě i slabostem a s porozuměním přemítá o pohnutkách a činech přátel.

Pomyslným orlojem procházejí Hvížďalovi soupeřníci, s nimiž sdílel úděl exulanta, především generační vrstevníci Václav

Bělohradský, Jiří Gruša, Antonín Brousek, Karel Kryl nebo Karol Sidon, ze starších Milan Kundera, Arnošt Lustig či Josef Škvorecký.

Knihu pokřtili Radkin Honzák, Karol E. Sidon a Jan Kerhart. Ukázky přečetl Jiří Lábus a hudbou doprovodila Dáša Vokátá a Oldřich Kaiser, podvečer uvedla Renata Klusáková.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Novela bohemia.

6. 6. | Evropští básníci naživo

Mluví v tvou řeč – tradiční čtení českých, německých, slovenských a slovinských básníků v rámci festivalu Stranou – evropští básníci naživo.

Hosté: Alja Adam, Axel Dietsch, Miloš Doležal, Markéta Hejná, Rudolf Jurolek, Nina Kremžar, Jiří Macháček, Michal Maršálek, Marie Steinerová a Maja Vidmar.

Hudba: Lana Petrovič, Marie Puttnerová & Martin Novák

Večerem provázeli Lenka a Peter Kuharovi.

19. 6. | Večer feministické poezie – Šepoty luny

Z 22 zpěvů poemy výrazného českého feministy Mirka Vodrážky *Šepoty luny* četla herečka Bára Hrzánová. A s autorem poemy hovořila na feministická témata: Proč komunistický režim, ale i disent nepřál feminismu? Proč se české ženy bojí navazovat na politické poselství Milady Horákové? Jak se prosazuje mýtus ženské krásy v herectví? Proč vzrůstá násilí na ženách a v čem je jeho nebezpečí? Kolik existuje pohlaví?

Mirek Vodrážka představuje slovy filozofa Miroslava Petříčka zcela ojedinělý hlas v českém myšlení: jeho perspektiva je vždy osobní, nikoli však „subjektivní“, protože je založena na široké znalosti odborných textů z mnoha oborů (filozofie, sociologie, historie, teorie kontrakultury a dalších) a na intenzivní práci s prameny. To dokládá i jeho kniha *Rozumí české ženy vlastní historii?*, která skrze příběh Milady Horákové (a dalších žen, které se staly obětí totalitního režimu) reflektuje západní a český feminismus.

Hudební doprovod: klávesy Mirek Vodrážka, soprán Helena Zoralová.

PROGRAM

VSTUP NA VŠECHNY AKCE ZDARMA

ÚTERÝ 4. ČERVNA / BEROUN JINÁ KÁVA, U KARÁREN 122

18:00 GRANA NADĚJE. VERVYSÁZ FOTOGRAFIÍ JINDŘICHVA ŠTĚTTA
 Hosté: Lenka a Peter Kuharovi

STŘEDA 5. ČERVNA / BEROUN MUZEUM ČESKÉHO KRASU, HUSOVO NÁM, 46

17:00 PŘEČTI TI BÁSEŇ, POSLUŠEJ
 Hosté: Alja Adam, Axel Dietsch, Miloš Doležal, Markéta Hejná, Rudolf Jurolek, Nina Kremžar, Jiří Macháček, Michal Maršálek, Marie Steinerová, Maja Vidmar
 Hudební doprovod: Lana Petrovič, Marie Puttnerová, Martin Novák

ČTVRTEK 6. ČERVNA / PRAHA KNIHOVNA VÁCLAVA HAVLA, OSTROVNÍ 123

19:00 MLUVÍM TVOU ŘEČÍ
 Hosté: Alja Adam, Axel Dietsch, Miloš Doležal, Markéta Hejná, Rudolf Jurolek, Nina Kremžar, Jiří Macháček, Michal Maršálek
 Hudební doprovod: Lana Petrovič, Marie Puttnerová, Martin Novák

PÁTEK 7. ČERVNA / BEROUN

AUTORSKÁ ČTENÍ A BESEDA
 Hosté: Mirek Vodrážka, Helena Zoralová, Lenka a Peter Kuharovi
 Hudební doprovod: Mirek Vodrážka, Helena Zoralová

SOBOTA 8. ČERVNA / HRAD KRÁLOVÉ

15:00 AUTORSKÁ ČTENÍ
 Hosté: Mirek Vodrážka, Helena Zoralová, Lenka a Peter Kuharovi
 Hudební doprovod: Mirek Vodrážka, Helena Zoralová

www.festivalstranou.cz

O vzestupu a zničení Komančů, nejmocnějšího indiánského kmene v dějinách, hovořili Miroslav Černý, Mnislav Zelený, Jáchym Topol a Milan Gelnar.

25. 6. | Komančové v Knihovně Václava Havla

Říše letního měsíce amerického spisovatele S. C. Gwynna je strhujícím vylíčením vzestupu a zničení Komančů, nejmocnějšího indiánského kmene v dějinách. Dotýká se éry španělské nadvlády v Novém světě, americké občanské války, masové likvidace bizoních stád a rozvoje železnice v USA. Znovu nastoluje kruté otázky kolonialismu a genocidy, nevyhýbá se však ani popisům brutality původních obyvatel, kteří tentokrát vskutku nejsou líčeni v oparu politické korektnosti či dokonce kýče. Právě Komančové se proslavili nedostižným jezdeckým i válečným uměním a legendární bojovností, zastavili rozpínání španělského impéria z Mexika i francouzských kolonistů z Louisiany. Nedokázali však vzdorovat dobře organizovaným a moderně vyzbrojeným anglosaským osadníkům.

Kniha, na domácí půdě hojně recenzovaná a bouřlivě přijatá americkou veřejností, nabízí napínavé vyprávění o souboji vládců Velkých plání s dobovačnou bílou civilizací a objektivní historický přístup k tomuto složitému a citlivému tématu.

Debatovali Milan Gelnar, ředitel nakl. Argo, Miroslav Černý z Katedry anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity, Martin Svoboda, redaktor a překladatel (Pynchon, Bukowský, McCarthy ad.) a etnolog a spisovatel Mnislav Zelený – Atapana.

Moderoval a ukázky z knihy četl Jáchym Topol.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Argo.

6. 9. | Dora Kaprálová: Ostrovy

V povídkovém souboru *Ostrovy* tematizuje Dora Kaprálová na intimních příbězích ohraničenost ostrovů. Ne topograficky, ale především ve všech smyslech ostrovanství, izolovanosti a ohraničenosti.

Dvacet jedna povídek a příběhů, které rafinovaně opisují autofikční světy Kaprálové, ale především lidské osudy plné nenápadných zlomů a nečekaných setkání, z nichž mrazí, ale které současně dojímají svou opravdovostí a jemným humorem.

V politice je láska a láska je v politice, zvláště děje-li se to vše tady a teď, ve střední Evropě, která se posouvá stále víc na východ. Knihu uvedla Ivana Myšková. Ukázky přečetla Dora Kaprálová. Hudební doprovod Jakub Šimanský a Tomáš Niesner.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Druhé město.

20. 9. | Taková normální izraelská rodina

Setkání s izraelským spisovatelem Eškolem Nevem a jeho novým románem *Tři patra*.

Děj románu se odehrává v současném Tel Avivu, ale témata, která přináší, jsou obecně lidská a blízká čtenářům napříč kontinenty. Román líčí příběhy tří různých obyvatel domu stojícího na poklidném předměstí. Nevo zkoumá, co se stane, když je „spořádaný“ člověk žijící celkem všední život vystaven nějaké mimořádné události. Jak hluboce to otřese jeho světem a zavedenými pořádky? Jsou rozhodnutí postav a jejich důsledky nezvratné, nebo vždy existuje cesta zpátky? A chtějí se hrdinové tou cestou vůbec vydat?

V Izraeli se stal román *Tři patra* bestsellerem a patří k tomu nejlepšímu, co Nevo napsal. Román byl přeložen do více než deseti jazyků a letos by se měl dočkat i filmové adaptace.

Moderovala hebraistka a překladatelka Lenka Bukovská.

Připravila Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Garamond

Martin Myšička a Michael Žantovský přečetli fiktivní žurnalistický rozhovor Václava Havla *Prase aneb Václav Havel's Hunt for a Pig*.

24. 9. | Prase a perestrojka

Co má společného prase a perestrojka? Dozvěděli jste se na tomto komponovaném večeru čtení a archivních záběrů. Šéf Dejvického divadla Martin Myšička a ředitel Knihovny Václava Havla Michael Žantovský přečetli fiktivní žurnalistický rozhovor Václava Havla *Prase aneb Václav Havel's Hunt for a Pig*. Text byl napsán pro radost autora a jeho hostů, kteří se sešli v létě 1987 na Hrádečku, aby oslavili 54. narozeniny Olgy Havlové. Součástí letního setkání měla být totiž pravá venkovská zabijačka a úkolem Václava Havla bylo opatřit živé prase.

Historické souvislosti události osvětlí fejeton Václava Havla *Setkání s Gorbačovem* z téhož roku a vzpomínka z knihy Michaela Žantovského *Havel* na setkání jen o málo pozdější, ale zaplatpánbůh už v úplně jiném světě.

26. 9. | Za Jiřím Stránským

Český PEN klub vzpomínal na Jiřího Stránského. Uváděl Jiří Dědeček, účinkovali členové PEN klubu, přátelé a kolegové.

11. 10. | Jan Němec: Možnosti milostného románu

O lásce a psaní ve věku digitálního smutku.

Proč vlastně jsme jeden s druhým? Co na sobě milujeme? A proč se i přesto opouštíme?

Spisovatel Jan Němec, autor oceňovaného románu *Dějiny světla* o Františku Drtíkolovi, po šesti letech vydal novou knihu. Rozsáhlý text na pomezí milostného románu a eseje o psaní byl jedním z hlavních lákadel podzimního edičního plánu nakladatelství Host.

Moderoval Petr Vizina.

21. 10. | Večer s Pierrem Michonem, laureátem Ceny Franze Kafky

Setkání se spisovatelem Pierrem Michonem, laureátem prestižní Ceny Franze Kafky 2019, která oceňuje umělecky výjimečnou literární tvorbu největších autorů moderní světové literatury. Již za svou první knihu (*Vies minuscules*, Gallimard 1984) získal Pierre Michon ocenění Prix France Culture. Dále je Michon držitelem jedné z nejprestižnějších francouzských literárních cen Grand Prix du roman de l'Académie française za knihu *Les Onze*, ale také ocenění Petrarca-Preis, Prix Décembre nebo Prix Marguerite-Yourcena.

Večerem s Pierrem Michonem provázela Jovanka Šotolová, překladatelka, šéfredaktorka časopisu iLiteratura.cz, přednášející na Ústavu translologie FF UK.

Setkání bylo simultánně tlumočeno z/do francouzštiny a češtiny. Pořádala Knihovna Václava Havla a Francouzský institut v Praze ve spolupráci se Společností Franze Kafky a nakladatelstvím Paseka.

23. 10. | Ztraceni v překladu V

Další z kulatých stolů pořádaných ve spolupráci Knihovny Václava Havla s Obcí překladatelů, tentokrát na téma: Vliv angličtiny v češtině: kde končí obohacení a začíná zaneřádění?

Diskuse v Knihovně Václava Havla se zaměřila na přejímání jazykových prvků z angličtiny – nejde už jen o slova, ale často i o prvky gramatické. Zvažovali jsme přínos tohoto vlivu, ale také jeho invazní až parazitickou podobu, ve snaze alespoň přibližně určit hranici, za níž se z obohacení stává zaneřádění mateřského jazyka. V neposlední řadě jsme se zamýšleli i nad tím, co s anglicismy v literárních textech, a tedy i v překladech. Hosté: Daniela Iwashita (bohemistka a recenzentka z Ústavu pro českou literaturu AV ČR), Viktor Janiš (anglista a překladatel) a Vít Penkala (anglista a redaktor nakladatelství Argo) Večer moderoval Václav Jamek.

1. 11. | David Hrbek: Slovo, obraz, rokenrol

David Hrbek hovořil s muzikanty, fotografy, spisovatelem a skladatelem o šedesátkách, rokenrolu, Beatles, o svobodě v umění, ale především o jejich vlastní tvorbě, osobních vzpomínkách a zkušenostech. Mezi zpovídanými byl Mike McCartney, Václav Havel, Lou Reed, Suzanne Vega nebo Michael Nyman, zazněly ale i historky o Andyem Warholovi, Jimim Hendrixovi nebo Ericu Claptonovi. David Hrbek je lektor Muzea umění v Olomouci, dramaturg Scénických rozhovorů ve Švandově divadle, občasný muzikant, autor několika knih (*Šumný Vávra*, *Všechno je sázka*, *Dvacet zářících drahokamů* aj.)

Scénické rozhovory s autorem knihy a jeho hosty uvedla redaktorka knihy Jitka Hanušová.

V Knihovně Václava Havla pořádalo nakladatelství Kniha Zlín.

8. 11. | Vladimír Mikulka: Beranidla budoucnosti

Divadelní hra o světě, ve kterém se ukáže, že všechny konspirační teorie byly a jsou pravdivé.

Kdo cinknul výsledky mariášové ligy? Kdo je můj opravdický tatínek? Kdo prodal sametovou revoluci? Co se dělo na Hradě v devadesátých letech? Kdo na nás stříká chemtrails? Jen blázen by se nechal dál obelhávat, je potřeba s tím okamžitě něco udělat.

Scénické čtení. Vystoupili Vladimír Mikulka, Kateřina Rudčenková, Jakub Škorpil a Martin J. Švejda. Hudba Petr Mazúr.

Divadelní spolek Antonín Puchmajer vznikl na troskách Divadelního spolku Antonín, jenž vznikl na troskách Kulturně divadelního spolku Puchmajer, založeného počátkem devadesátých let tehdejšími studenty katedry divadelní vědy Filozofické fakulty UK, v současnosti divadelními kritiky a historiky.

10. 11. | Psí vojáci 40: Vzpomínkový den a večer

Připomněli jsme si společné chvíle s Psími vojáky v průběhu vzpomínkového dne a večera na počest 40. výročí jejich prvního oficiálního koncertu.

Oslavy výročí opět našly své právoplatné místo v Knihovně Václava Havla. Právě díky Havlovi frontman kapely Filip Topol poprvé veřejně vystoupil na Hradečku v úvodu koncertu Plastic People of the Universe. O rok později si již kompletní kapela Psí vojáci zahrála poprvé oficiálně, a to na Pražských jazzových dnech roku 1979.

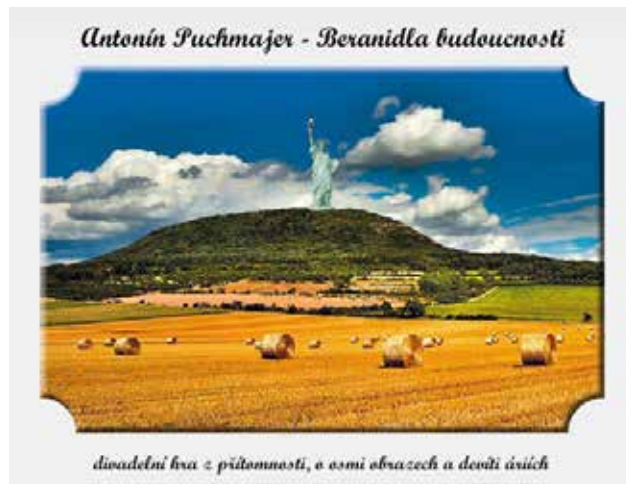
Začali jsme odpolední interaktivní výstavou Psí vojáci: Hudba na plátně autorky Sary Svobodové, jenž roztančila své štětce v rytmu psích písní, které si návštěvníci mohli poslechnout ve sluchátkách přímo u obrazu. Zavzpomínali jsme i v rozhovoru s autorkou Sárou během večerního programu.

Na závěr vystoupila Vladivojna La Chia s repertoárem svým i Psích vojáků.

Večerem provedla Anna Řeháková, koordinátorka výstavy Psí vojáci: Hudba na plátně.

11. 11. | Beatrice Landovská: Nikdy není pozdě (na šťastné dětství)

O šťastném dětství Beatrice, dcery Pavla Landovského, četla z knihy vzpomínek láskyplně Libuška Šafránková, kolegyně Pavla Landovského z Činoherního klubu v jeho nejslavnějším

Petr Himmel, Jáchym Topol, Beatrice Landovská a Libuše Šafránková uvedli knihu vzpomínek *Nikdy není pozdě (na šťastné dětství)*.

období, kdy se zde hrála ruská dramatika, o které je v knize rovněž množství zmínek, stejně jako o velikánech šedesátých let, Pavlovi Juráčkovi, Janu Němcovi, Václavu Havlovi či Ludvíku Vaculíkovi... vzpomínky jsou z let 1962–1976 a vše se odehrálo v Praze ve čtvrti Vokovice, v Pardubicích, Kytlici a na dalších místech v Čechách s výjimkou jedné cesty do Bulharska.

„Existuje dětství? Existuje jenom to, co si pamatujeme. A až odejde naše paměť, nebude existovat ani to. Staneme-li se dospělými, máme zodpovědnost za své dětství už jenom my sami.“

Kdo jste tehdy byli na světě, zavzpomínejte a kdo ještě ne, slyšte, jak pěkné dětství se dalo tehdy v Praze prožít...

S Beatricí Landovskou promluvil Jáchym Topol.

Uvedl Petr Himmel, editor knihy.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakladatelstvím Garamond.

16. 11. | Zahradní slavnost tady a teď! / Noc divadel 2019

Divadelní skupina Našlose, Sedlčany

První a jedna z nejslavnějších divadelních her Václava Havla mladými divadelníky pojatá jako dokument o současné společnosti na malém osmitisícovém městě.

Hrdina první české absurdní hry, snaživý, učenlivý a tvárný Hugo Pludek, milovník šachové hry a příslušník středních vrstev, rychle pochopí kariérní mechanismus, vypracuje se v ekvilibristu prázdných frází a ovládne svět zahajovačů a likvidátorů. Hrají: Martin Pešek, Zuzana Trojanová, Petr Svoboda, Anna Novotná, Libor Nulíček, Jana Durďáková a dal. Režie: Jaroslava Trojanová

25. 11. | Václav Havel: Protest, Divadlo na tahu

Podepsat, či nepodepsat? Hra o složité otázce s ještě složitější odpovědí. Jednoaktovka o dilematu, které přetrvává a patří k dábelkým otázkám, jež jsou pro autorovu dramatickou tvorbu příznačné.

Doba je zase zlá, peticemi a protesty se to u nás i ve světě jen hemží – jaký mají smysl? Ovlivní vůle (některých) občanů činy a svědomí politiků? Stačí to?

Připomněli jsme si méně známou „vaňkovku“ Václava Havla *Protest* z roku 1978.

Inscenace Divadla na tahu. Režie Andrej Krob, hráli Karel Bese-da a Radek Bár.

5. 12. | Daniel Hradecký: (H)různé texty litvínovské

Básník Daniel Hradecký u příležitosti vydání své nové sbírky básní *Přibližování dřeva* představil básně svoje i dalších autorů, spjatých s Litvínovem, uvede verše Josefa Jedličky či Pavla Růžka.

S autorem hovořil majitel nakladatelství Perplex Martin Kubík a také šéfredaktor a editor jeho knihy Dan Jedlička.

Pořádala Knihovna Václava Havla ve spolupráci s nakl. Perplex.

Večer u příležitosti vydání sbírky básní Daniela Hradeckého Přibližování dřeva.

16. 12. | Olga Housková: Rodinné album

Kniha *Rodinné album* v krátkých textech, fotografických portrétech a rodinných momentkách osobitým způsobem zachycuje dvacáté století z pohledu fotografky Olgy Houskové (1919–2015), která spolu se sestrou dvojčetem vyrostla v prostředí avantgardy první republiky, dospívala v kruzích kolem časopisu *Mladá kultura* a během války provozovala se sestrou fotoateliér, kde se vedle dětské a portrétní fotografie věnovaly odbojové činnosti a pomoci židovským přátelům, z nichž mnozí zahynuli v koncentračních táborech; později působila řadu let jako fotografka Divadla na Vinohradech. To vše je předmětem stručných, až lakonických vzpomínek a sto dvaceti fotografií z alba, jež autorka celý život vytvářela.

Epizodami z každodenního života jaksí samozřejmě procházejí známé osobnosti z okruhu blízkých a jen v letmých dotecích zde zaznívají velké dějinné události.

O vzpomínkách, paměti, fotografii, fenoménu rodinného alba a o rodinné a „velké“ historii promluvili Vlasta Dufková, Anna Housková, Mariana Machová a Josef Moucha.

Večer uvedl Jan Šulc.

Dvacáté století pohledem fotografky Olgy Houskové.

Vzdělávání

Vzdělávací projekty Knihovny Václava Havla cílí na žáky základních škol, studenty středních a vysokých škol a skrze odkaz Václav Havla motivují mladou generaci k zamyšlení se nad otázkami občanské společnosti, demokracie a lidských práv. Knihovna Václava Havla funguje v oblasti vzdělávání i jako virtuální komunita nabízející on-line vzdělávací zdroje, které jsou přístupné školám v celé České republice i mimo ni. Využíváme možností moderních technologií, především videa, a spolupracujeme se zajímavými mladými osobnostmi českého veřejného prostoru.

Rok revoluce

V roce 2019 vytvořila Knihovna Václava Havla nový on-line vzdělávací projekt pro základní a střední školy s názvem Rok revoluce www.rokrevoluce.cz. V osmi krátkých 3-4 minutových videolekcích jsme spolu s mladými diváky prošli revolučním rokem 1989 a jeho událostmi nejen v Československu, ale i v okolních zemích. Lekce byly zveřejňovány postupně od ledna do prosince 2019, a žáci a studenti si tak lépe uvědomovali kauzalitu historického času. Videi provázela postava fiktivní mladé youtuberky Anny, lekce byly natočeny svižným youtuberským stylem, využívali jsme vtipné animace i dobové archivní materiály, hudbu pro úvodní znělku nám poskytla skupina Zrní. Ke každé lekci byl k dispozici metodický materiál pro pedagogy a pracovní list pro studenty.

Projekt se setkal s velkou odezvou škol, zapojilo se do něj 540 pedagogů, z nich 120 ze středních odborných škol a učilišť. Zapojení této cílové skupiny, která se o společenskovední projekty zajímá méně, považujeme za velký úspěch.

Projekt byl nominován na cenu EDUína 2019, postoupil do finále 10 nejnovativnějších projektů roku.

Projekt byl podpořen grantem Magistrátu hlavního města Prahy.

Čtenářsko-vzdělávací projekt ČÍST HAVLA

V roce 2019 pokračovala Knihovna Václava Havla ve čtenářském projektu www.cisthavla.cz / www.facebook.com/cisthavla/, v němž seznamuje žáky a studenty s Václavem Havlem jako literátem formou krátkých videoukázek. V roce 2019 jsme se soustředili na spolupráci s předními divadelními soubory a jejich hereckými tvářemi. Díky nim se nám podařilo školám představit dva složitější dramatické texty Václava Havla a to *Pokoušení* (v podání Ivana Trojana a Martina Myšičky z Dejvického divadla) a *Zahradní slavnost* (v podání několika hereckých osobností současného souboru Divadla Na zábradlí: Jana Plodková, Jan Hájek, Jakub Žáček, Magdaléna Sidonová, Petr Čtvrtníček, Jiří Černý). V minisérii tří ukázek ze *Zahradní slavnosti* jsme mladé čtenáře hlouběji obeznámili s Havlovou poetikou i principy absurdního dramatu.

Projekt se od svého vzniku v roce 2017 těší velkému zájmu škol i odezvě široké veřejnosti na sociálních sítích. Je do něj zapojeno přes 360 pedagogů ze základních a středních škol z celé ČR. Facebookový profil má 2 600 sledujících. Sledovanost videoukázek přesáhla 360 000 zhlédnutí. Knihovna Václava Havla v projektu pokračuje i v roce 2020.

E-Learningový kurz Každý může změnit svět: Lidská práva v životě a díle Václava Havla/ Man of Inspiration: Human rights through the Life and work of Václav Havel

Vzdělávací kurz Každý může změnit svět / Man of Inspiration www.vaclavhavel.cz/elearning/ zveřejněný na konci roku 2018 je trvale a opakovaně využíván školami, aktuálně je do něj zapojeno 220 pedagogů ze základních a středních škol v celé ČR. Na pozadí životního příběhu Václava Havla jsou v něm mladí diváci provázeni hlavními historickými milníky československé historie 2. poloviny 20. století. Šestidílná série akcentuje téma boje za lidská práva a následně budování občanské společnosti po sametovém převratu. Projekt postoupil do finále inovativních vzdělávacích projektů ceny EDUína 2018 udělované každoročně společností EDUin.

Knihovničky VH

Cílem projektu je vytvoření celorepublikové sítě základních a středních škol, které s naší podporou aktivně šíří myšlenkový odkaz Václava Havla. Knihovnička Václava Havla obsahuje celou ediční řadu nakladatelství Knihovny Václava Havla, jež čítá přes 60 položek, a je umístěna ve školní knihovně.

Projekt má vlastní logo a jednotnou vizuální identitu na všech školách. V roce 2018 získalo knihovničku sedm škol, v roce 2019 dalších pět škol.

Soutěž o nejlepší studentský esej 2019

Tvář naší země aneb Jak vnímáte tvář země, v níž žijete? Je Česko zemský ráj to na pohled?

Eseje Václava Havla, jako je Moc bezmocných či Slovo o slovu, se staly klasickými texty české literatury. Smyslem studentské soutěže je pěstovat žánr eseje v českém jazyce – ne ve smyslu napodobování esejů Václava Havla, ale ve smyslu havlovské odvahy pojmenovávat nepříjemné problémy a hledat jejich nekonvenční řešení. Jedenáctý ročník soutěže reagoval na aktuální výzvy v oblasti ekologie a klimatu. Při psaní eseje se studenti mohli inspirovat projevy Václava Havla na toto téma.

V roce 2019 obdržela Knihovna Václava Havla celkem 60 studentských esejů z 21 škol a 10 krajů ČR. Nejlepší práce vybírala pětičlenná porota, v níž zasedli:

- spisovatelka Petra Dvořáková
- básník a hudebník Jonáš Hájek

- kritička se zaměřením na architekturu Karolína Jirkalová
- novinář z týdeníku Respekt Ondřej Kundra
- geobotanik Jan Albert Šturma

Přehled oceněných

1. místo Eliška PEŘICHOVÁ, Gymnázium Jana Keplera, Praha
2. místo Samuel ŠMÍD, Gymnázium Jana Keplera, Praha
3. místo Runa KOBLIHOVÁ, Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži

Dále porota udělila dvě čestná ocenění

- Klára Hellerová, Gymnázium Jana Keplera, Praha
- Alžběta Volhejnová, Gymnázium Jana Keplera, Praha
- David Zeman, Gymnázium Brno, Křenová

Slavnostní vyhlášení proběhlo 5. prosince 2019 v Knihovně Václava Havla za účasti studentů a pedagogů ze zapojených škol a porotců.

Již počtvrté soutěž podpořilo grantem Ministerstvo kultury ČR.

Workshop Havel v kostce a Sametová Praha

V roce 2019 jsme u příležitosti 30. výročí sametové revoluce vytvořili nový workshop s názvem Sametová Praha, paralelně jsme školám nabízeli tradiční workshop Havel v kostce. O oba interaktivní workshopy konající se přímo v prostorách knihovny byl velký zájem a v průběhu roku 2019 je využilo 64 školních tříd a skupin, celkem jsme s osobností Václava Havla a událostmi roku 1989 seznámili přes 1600 žáků a studentů. Kromě Niny Rutové, která je naší stálou lektorkou, jsme navázali spolupráci se dvěma novými lektorkami a to s Lucií Zichovou, specializující se na předškolní děti a žáky 1. stupně ZŠ, a s Denisou Šedivou, autorkou publikace *ABCZ aneb H jako Havel*.

Projekt Sametová Praha podpořil finančně Magistrát hl. m. Prahy.

Stálá expozice Knihovny Václava Havla

Expozice nazvaná *Havel v kostce* přibližuje návštěvníkům životní osudy Václava Havla kolážemi fotografií a citátů. Dotykové obrazovky prostřednictvím podrobnějších informací i zvukových záznamů vřazují jednotlivé kapitoly – rodina, divadlo, disent a prezidentství – do širších kulturněhistorických souvislostí. Velkoplošná interaktivní mapa umožňuje

návštěvníkům učinit si plastickou představu o globální, světové „stopě“ Václava Havla. Základní a střední školy jsou v rámci komentované prohlídky expozice kombinované s interaktivními úkoly seznamovány se životem a myšlenkami Václava Havla.

Václav Havel tady a teď

Jsou myšlenky prvního polistopadového prezidenta stále živé? Mají k dnešku skutečně co říci? Je zájem o Václava Havla výhradně věcí „pražské kavárny“? Jak k odkazu Václava Havla vlastně přistupovat? A jakou roli v tomto přibližování života a díla jedné z nejvýraznějších osobností českých dějin 20. století hraje Knihovna Václava Havla?

V regionech se konala série debat s výkonným ředitelem Knihovny VH Michaelem Žantovským.

Březen

- 26. 3. Gymnázium Sušice
Kino Sušice
- 27. 3. Sportovní Gymnázium Vimperk
Gymnázium Strakonice

Září

- 24. 9. Gymnázium Vodňany
Knihovna města Písek
Knihovna Strakonice

Říjen

- 7. 10. Gymnázium Sokolov
Městská knihovna Lohotky
- 22. 10. Gymnázium Žďár nad Sázavou
Gymnázium Kroměříž
- 23. 10. Gymnázium Nový Jičín Gymnázium Příbor
Kavárna Avion Český Těšín

Listopad

- 19. 11. Knihovna Matěje Josefa Sychry Kutná Hora

Prosinec

- 3. 12. Knihovna Milovice
Volnočasové centrum Mnichovo Hradiště

Ostatní besedy v regionech

BŘEZEN

- 5. 3. Střední zdravotní škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary
- 31. 3. Blatná

LISTOPAD

- 5. 11. Divadlo a revoluce, FF UK, Katedra Divadelní vědy
- 7. 11. Městská knihovna Litomyšl, Univerzita třetího věku
- 13. 11. Divadlo Horní Počernice

PROSINEC

- 11. 12. ZŠ Nučice – beseda s žáky – 2 třídy

Návštěvnost, sociální sítě, média

V roce 2019 jsme uspořádali 158 klubových akcí pro širokou veřejnost, jejich celková návštěvnost dosáhla 12 397 osob, průměrná návštěvnost večera tak činila 78 osob. Za vysokou návštěvností stojí snaha o trvalé zkvalitňování našich programů a hledání stále nových, aktuálních témat a způsobů jejich prezentace. K zvýšené návštěvnosti pořadů Knihovny VH v roce 2019 přispělo i 30. výročí sametové revoluce.

Vedle toho jsme uspořádali dvě velké konference – na jaře to byly Evropské dialogy Václava Havla, kterých se zúčastnily na tři stovky mladých lidí z celé České republiky, na podzim konference na počest laureáta Ceny Václava Havla 2019, kterou navštívilo na 250 osob.

Měsíční návštěvnost webových stránek www.vaclavhavel.cz se pohybuje kolem 10 000 jednotlivých návštěv. Sledovanost vzrostla rapidně na podzim 2019, kdy jsme si připomínali 30. výročí sametové revoluce. Na stránkách lze nalézt měsíční programy, aktuality, informace o projektech Knihovny, video a fotodokumentaci jednotlivých akcí, ale také vstup do elektronického archivu Dokumentačního centra.

Webové stránky www.vaclavhavel.cz slouží mj. jako rozcestník na stránky jednotlivých větších projektů Knihovny:

www.rokrevoluce.cz
www.denikrevoluce.cz
www.zmenitsvet.cz
www.manofinspiration.org
www.cisthavla.cz
www.rozhovoryvh.cz
www.othereurope.com
www.havelnavzdly.cz
www.havlovy-deti.cz
www.provolani19.cz

V roce 2019 Knihovna dále zintenzivnila činnost v oblasti multimédií. O to všechno se Knihovna stará především vlastními silami. Z většiny akcí je pořizován videozáznam, který je posléze zveřejněn na YouTube kanálu Knihovny. Z nejzajímavějších akcí se připravují videosestřihy, na pořady vytváříme poutavé teezery. YouTube kanál ke konci roku 2019 zaznamenal 782 503 zhlédnutí.

Knihovna byla tradičně aktivní na sociálních sítích. Na svém facebookovém profilu měla ke konci roku přes 36 000 fanoušků (pro srovnání – ke konci roku 2018 jejich počet činil 31 000). Zprávy na Twitteru sledovalo na konci roku 5 580 sledujících (oproti 5 100 sledujících ke konci roku 2018). Roste i zájem na síti Instagram.

Knihovna rozesílá každý týden elektronický newsletter s programem a příležitostně upoutávky na jednotlivé akce. K odběru se lze přihlásit na webových stránkách. Na konci roku 2019 dosáhl celkový počet bezmála 15 000 registrovaných odběratelů newsletteru.

Knihovna Václava Havla se v médiích monitorovaných firmou Newton Media prezentovala v 925 článcích a relacích (v roce 2018 to bylo 810). I v roce 2019 pokračoval trend přesunu informací z monitorovaných médií na sociální sítě.

Finanční přehledy

Náklady 2019

(v tisících Kč)

Dokumentační centrum	4 338
Publikace	2 990
Svět Václava Havla	936
Evropské dialogy Václava Havla	314
Cena Václava Havla	664
Klub	4 824
Vzdělávání	1 913
Hele, Havel	15
Havel navždy	9
Administrativní náklady	3 228

CELKEM 19 231

Přehled vývoje celkových nákladů

2010	7 553
2011	10 952
2012	14 423
2013	17 877
2014	17 881
2015	17 369
2016	19 684
2017	18 518
2018	18 181
2019	19 231

Příjmy z darů, dotací a vlastní činnosti 2019

Výnosy z vlastní činnosti	
Příjmy z prodeje výrobků a zboží	1 390
Prodej služeb	680
Úroky a kurzové rozdíly	37
Ostatní výnosy	33

CELKEM 2 140

Přijaté finanční dary 2019

Fondation Zdenek et Michaela Bakala	11 200
Asiana	500
Barta Jan	100
Horak Silke	250
Knapp Petr	100
Letiště Praha, a. s.	600
Moneta Money Bank, a.s.	500
Muzeum romského národního obrození, z.s.	100
Nadace The Sekyra Foundation	550
Vaclav Havel Library Foundation (VHLF)	418
VŠEM	200
Klub přátel Knihovny VH – Havel navždy	78
Ostatní dárci (< 100)	590

CELKEM 15 186

Dotace použité v roce 2019

Magistrát hl. m. Prahy – klubový program	550
Magistrát hl. m. Prahy – účelová dotace – Rok revoluce	95
Magistrát hl. m. Praha – Sametová Praha	80
Ministerstvo kultury ČR – literární večery	300
Ministerstvo kultury ČR – esejistická soutěž	33
Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Evropské dialogy VH	94
Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Česko-polské fórum	290
Státní fond kultury – Edice divadelní hry VH	70
Velvyslanectví USA – Getting the Message Across	199
Evropská komise – EACEA	285
Visegrádský fond	104

CELKEM 2 100

Fundraising a vlastní příjmy

V roce 2019 Knihovna Václava Havla dále zintenzivnila úsilí o diverzifikaci finančních zdrojů ve všech oblastech příjmů.

Hlavním zdrojem finančních prostředků v roce 2019 byla dlouhodobá podpora programů a provozu ze strany Fondation Zdeněk et Michaela Bakala. V roce 2019 se příspěvek z nadace snížil meziročně o 0,5 mil. Kč na 11,2 mil. Kč. Oproti tomu se rekordně zvýšil objem prostředků získaných formou darů od ostatních dárců, v roce 2019 se jednalo o částku 3 986 tis. Kč (oproti 1 269 tis. Kč v roce 2018).

Knihovna Václava Havla byla úspěšná v mnohých grantových řízeních. Prostředky na klubový program poskytl formou grantu v oblasti kultury Magistrát hl. města Prahy (MHMP) v celkové výši 550 tis. Kč. Vedle grantu na celoroční činnost klubu KnVH podpořil MHMP formou individuální účelové dotace ve výši 95 tis. Kč projekt určený základním a středním školám *Rok revoluce*, který mapuje očima fiktivní youtuberky revoluční rok 1989. Workshopy pro žáky ZŠ s podtitulem *Sametová Praha* pak byly podpořeny dotací ze školského odboru MHMP, a to ve výši 80 tis. Kč.

Na klubové večery zaměřené na literaturu byl určen grant ve výši 300 tis. Kč, který Knihovna získala již tradičně z prostředků Ministerstva kultury ČR. Jako každý rok Ministerstvo kultury přispělo také částkou 33 tis. Kč na další ročník soutěže o nejlepší studentský esej, kterou Knihovna VH pořádá pro žáky středních škol z celé ČR. Státní fond kultury ČR podpořil celkovou částkou 90 tis. (z toho v roce 2018 využito 20 tis. Kč a v roce 2019 využito 70 tis. Kč) vydání studentské řady vybraných divadelních her VH - publikace *Chyt' zajíce, ať ho máš* a *Já nejsem smutný* vyšly na samém sklonku roku 2019.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR se v roce 2019 finančně podílelo na uspořádání mezinárodní konference Evropské dialogy Václava Havla grantem ve výši 94 tis. Kč, na projektu se finančně spolupodílelo jako každý rok Zastoupení Evropské komise v Praze. Projekt Knihovny Václava Havla a Polského institutu v Praze s názvem *Objektiv revoluce* podpořilo Česko-polské fórum částkou 290 tis. Kč.

Velvyslanectví USA v Praze podpořilo částkou 199 tis. Kč projekt *Getting the Message Across*, jehož cílem bylo zmapovat a analyzovat neoficiální vztahy v oblasti kultury a médií mezi Československem a USA před rokem 1989.

Mezinárodní projekt *Jiná Evropa* (Other Europe) byl podpořen víceletými dotacemi od Evropské komise (EACEA – program Europe for Citizens) a Visegradského fondu. V letech 2019–2022 tak Knihovna VH spolu s partnery ze zemí V4 + z Německa postupně zpracuje a uveřejní unikátní audiovizuální materiál *Jiná Evropa* získaný z londýnského Imperial War Museum bezúplatně díky Jacquesi Rupnikovi. Materiál byl zdigitalizován díky velkorysé pomoci ze strany Národního filmového archívu.

Nejvýznamnějšími soukromými dárci v roce 2019 byli společnosti Moneta Money Bank a.s., Asiana, s.r.o., Letiště Praha, Václav Havel Library Foundation či Nadace The Sekyra Foundation. Výnosy z vlastní činnosti se v roce 2019 vyšplhaly k částce 2 140 tis. Kč (v roce 2018 to bylo 2 265 tis. Kč). Tržby z prodeje vlastních výrobků, především knih, činily 1 390 tis. Kč (oproti 1 080 tis. Kč v roce 2018). Na prodejích v roce 2019 se podílely především dvě novinky z vydavatelství Knihovny Václava Havla: *Kančí na daňčím - Kuchařka Václava Havla* a soubor rozhovorů s VH před rokem 1989 pod názvem *Má to smysl*.

V říjnu 2019 – v den výročí narození Václava Havla – spustila Knihovna VH veřejnou sbírku na své projekty – podtitul *Havel navždy*. Přispěvatelé z řad drobných donorů se svým příspěvkem stávají členy Klubu přátel Knihovny Václava Havla - www.havelnavzdy.cz. Prostředky získané veřejnou sbírkou budou průběžně využívány na obecně prospěšné projekty Knihovny VH. V roce 2019 částka činila 78 tis. Kč. Na veřejnou sbírku je určen transparentní účet zřízený u Moneta Money Bank <https://bit.ly/2W1X0qE>

Účetní závěrka a zpráva auditora k 31. prosinci 2019

ROZVAHA

ROZVAHA dle 504/2002 Sb. ve znění pro rok 2016

Obchodní firma nebo název účetní jednotky

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Ostrovní 129/13

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

Praha 1

11000

k **3 1 . 1 2 . 2 0 1 9**

v tisících Kč

IČ	2	7	1	6	9	4	1	3
----	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

otisk podacího razítka

Označ.	AKTIVA	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
A.	Dlouhodobý majetek celkem	A.I.+...+A.IV.	001	+2 014	+1 962
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	A.I.1+...+A.I.x	002	+2 426	+2 668
A. I. 1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	účet 012	003		
2.	Software	účet 013	004	+825	+825
3.	Ocenitelná práva	účet 014	005		
4.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	účet 018	006		
5.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	účet 019	007	+1 601	+1 843
6.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	účet 041	008		
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	účet 051	009		
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	A.II.1+...+A.II.x	010	+2 267	+2 267
A. II. 1.	Pozemky	účet 031	011		
2.	Umělecká díla, předměty a sbírky	účet 032	012	+1 277	+1 277
3.	Stavby	účet 021	013		
4.	Hmotné movité věci a jejich soubory	účet 022	014	+990	+990
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	účet 025	015		
6.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	účet 026	016		
7.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	účet 028	017		
8.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	účet 029	018		
9.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	účet 042	019		
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	účet 052	020		
A. III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	A.III.1+...+A.III.x	021		
A. III. 1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	účet 061	022		
2.	Podíly - podstatný vliv	účet 062	023		
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	účet 063	024		
4.	Zápůjčky organizačním složkám	účet 066	025		
5.	Ostatní dlouhodobé zápůjčky	účet 067	026		
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	účet 069	027		
A. IV.	Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	A.IV.1+...+A.IV.x	028	-2 679	-2 973
A. IV. 1.	Oprávký k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	účet 072	029		
2.	Oprávký k softwaru	účet 073	030	-825	-825
3.	Oprávký k ocenitelným právům	účet 074	031		
4.	Oprávký k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	účet 078	032		
5.	Oprávký k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	účet 079	033	-975	-1 215
6.	Oprávký ke stavbám	účet 081	034		
7.	Oprávký k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí	účet 082	035	-879	-933
8.	Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů	účet 085	036		
9.	Oprávký k základnímu stádu a tažným zvířatům	účet 086	037		
10.	Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	účet 088	038		
11.	Oprávký k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	účet 089	039		
B.	Krátkodobý majetek celkem	B.I.+...+B.IV.	040	+4 597	+6 285
B. I.	Zásoby celkem	B.I.1+...+B.I.x	041	+2 683	+2 771
B. I. 1.	Materiál na skladě	účet 112	042		
2.	Materiál na cestě	účet 119	043		

Označ.	AKTIVA	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
3.	Nedokončená výroba	účet 121	044	+74	+112
4.	Polotovary vlastní výroby	účet 122	045		
5.	Výrobky	účet 123	046	+2 469	+2 520
6.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	účet 124	047		
7.	Zboží na skladě a v prodejnách	účet 132	048	+140	+139
8.	Zboží na cestě	účet 139	049		
9.	Poskytnuté zálohy na zásoby	účet 314	050		
B. II.	Pohledávky celkem	B.II.1+...+B.II.x	051	+956	+949
B. II. 1.	Odběratelé	účet 311	052	+386	+332
2.	Směnky k inkasu	účet 312	053		
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	účet 313	054		
4.	Poskytnuté provozní zálohy	účet 314 - f. 51	055	+554	+578
5.	Ostatní pohledávky	účet 315	056		+26
6.	Pohledávky za zaměstnanci	účet 335	057	+3	
7.	Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	účet 336	058		
8.	Daň z příjmů	účet 341	059	+7	+13
9.	Ostatní přímé daně	účet 342	060		
10.	Daň z přidané hodnoty	účet 343	061		
11.	Ostatní daně a poplatky	účet 345	062		
12.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	účet 346	063		
13.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávných celků	účet 348	064		
14.	Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	účet 358	065		
15.	Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	účet 373	066		
16.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	účet 375	067		
17.	Jiné pohledávky	účet 378	068		
18.	Dohadné účty aktivní	účet 388	069	+6	
19.	Opravná položka k pohledávkám	účet 391	070		
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	B.III.1+...+B.III.x	071	+646	+2 267
B. III. 1.	Peněžní prostředky v pokladně	účet 211	072	+12	+14
2.	Ceniny	účet 213	073	+13	+12
3.	Peněžní prostředky na účtech	účet 221	074	+621	+2 241
4.	Majetkové cenné papíry k obchodování	účet 251	075		
5.	Dluhové cenné papíry k obchodování	účet 253	076		
6.	Ostatní cenné papíry	účet 256	077		
7.	Peníze na cestě	účet 261	078		
B. IV.	Jiná aktiva celkem	B.IV.1+...+B.IV.x	079	+312	+298
B. IV. 1.	Náklady příštích období	účet 381	080	+312	+298
2.	Příjmy příštích období	účet 385	081		
	AKTIVA CELKEM	A.+B.	082	+6 611	+8 247

Označ.	PASIVA	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
A.	Vlastní zdroje celkem	A.I.+...+A.II.	001	+126	+104
A. I.	Jmění celkem	A.I.1+...+A.I.x	002	+126	+104
A. I. 1.	Vlastní jmění	účet 901	003	+66	+66
	2. Fondy	účet 911	004	+60	+38
	3. Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	účet 921	005		
A. II.	Výsledek hospodaření celkem	A.II.1+...+A.II.x	006		+0
A. II. 1.	Účet výsledku hospodaření	účet +/-963	007	XXXXXXXXXXXX	+0
	2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	účet +/-931	008		XXXXXXXXXXXX
	3. Nerozdělený zisk, neuhrzená ztráta minulých let	účet +/-932	009		
B.	Cizí zdroje celkem	B.I.+...+B.IV.	010	+6 485	+8 143
B. I.	Rezervy celkem	B.I.1+...+B.I.x	011		
B. I. 1.	Rezervy	účet 941	012		
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem	B.II.1+...+B.II.x	013	+3 744	+3 744
B. II. 1.	Dlouhodobé úvěry	účet 951	014		
	2. Vydané dluhopisy	účet 953	015		
	3. Závazky z pronájmu	účet 954	016		
	4. Přijaté dlouhodobé zálohy	účet 955	017		
	5. Dlouhodobé směnky k úhradě	účet 958	018		
	6. Dohadné účty pasivní	účet 389	019		
	7. Ostatní dlouhodobé závazky	účet 959	020	+3 744	+3 744
B. III.	Krátkodobé závazky celkem	B.III.1+...+B.III.x	021	+2 671	+2 348
B. III. 1.	Dodavatelé	účet 321	022	+688	+345
	2. Směnky k úhradě	účet 322	023		
	3. Přijaté zálohy	účet 324	024		

Označ.	PASIVA	číslo řádku	Účetní období		
			stav k prvnímu dni	k poslednímu dni	
4.	Ostatní závazky	účet 325	025	+302	+1
5.	Zaměstnanci	účet 331	026	+433	+394
6.	Ostatní závazky vůči zaměstnancům	účet 333	027	+1	
7.	Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	účet 336	028	+396	+218
8.	Daň z příjmů	účet 341	029		
9.	Ostatní přímé daně	účet 342	030	+163	+67
10.	Daň z přidané hodnoty	účet 343	031	+22	+22
11.	Ostatní daně a poplatky	účet 345	032		
12.	Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu	účet 346	033	+98	
13.	Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávných celků	účet 348	034		
14.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	účet 367	035		
15.	Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	účet 368	036		
16.	Závazky z pevných termínovaných operací a opcí	účet 373	037		
17.	Jiné závazky	účet 379	038	+18	+36
18.	Krátkodobé úvěry	účet 231	039		
19.	Eskontní úvěry	účet 232	040		
20.	Vydané krátkodobé dluhopisy	účet 241	041		
21.	Vlastní dluhopisy	účet 255	042		
22.	Dohadné účty pasivní	účet 389	043	+550	+1 265
23.	Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	účet 249	044		
B. IV.	Jiná pasiva celkem	B.IV.1+...+B.IV.x	045	+70	+2 051
B. IV. 1.	Výdaje příštích období	účet 383	046		
2.	Výnosy příštích období	účet 384	047	+70	+2 051
	PASIVA CELKEM	A.+B.	048	+6 611	+8 247

Okamžik sestaven 19.06.2020	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky:
Právní forma účetní jednotky: Předmět činnosti nebo účel:	

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

VZZ dle 504/2002 Sb. ve znění pro rok 2016

Obchodní firma nebo název účetní jednotky

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Ostrovní 129/13

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

Praha 1

11000

k. **3 1 . 1 2 . 2 0 1 9**

Od: **1.1.2019** Do: **31.12.2019**

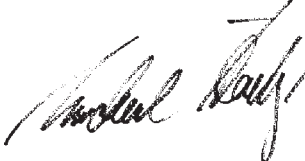
v tisících Kč

IČ	2	7	1	6	9	4	1	3
----	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

otisk podacího razítka

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Běžné období		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
A.	Náklady	A.I.+...+A.VIII.	001	+19 231	+19 231
A. I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	A.I.1+...+A.I.x	002	+10 268	+10 268
A. I. 1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	účty 501, 502, 503	003	+555	+555
2.	Prodané zboží	účet 504	004	+6	+6
3.	Opravy a udržování	účet 511	005	+28	+28
4.	Náklady na cestovné	účet 512	006	+213	+213
5.	Náklady na reprezentaci	účet 513	007	+317	+317
6.	Ostatní služby	účet 518	008	+9 149	+9 149
A. II.	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	A.II.1+...+A.II.x	009	-355	-355
A. II. 7.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	účty 561, 562, 563, 564	010	-355	-355
8.	Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	účty 571, 572	011		
9.	Aktivace dlouhodobého majetku	účty 573, 574	012		
A. III.	Osobní náklady	A.III.1+...+A.III.x	013	+8 712	+8 712
A. III. 10.	Mzdové náklady	účet 521	014	+6 566	+6 566
11.	Zákonné sociální pojištění	účet 524	015	+2 146	+2 146
12.	Ostatní sociální pojištění	účet 525	016		
13.	Zákonné sociální náklady	účet 527	017		
14.	Ostatní sociální náklady	účet 528	018		
A. IV.	Daně a poplatky	A.IV.1+...+A.IV.x	019	+1	+1
A. IV. 15.	Daně a poplatky	účty 531, 532, 538	020	+1	+1
A. V.	Ostatní náklady	A.V.1+...+A.V.x	021	+157	+157
A. V. 16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	účty 541, 542	022	+3	+3
17.	Odpis nedobytné pohledávky	účet 543	023	+2	+2
18.	Nákladové úroky	účet 544	024		
19.	Kursově ztráty	účet 545	025	+87	+87
20.	Dary	účet 546	026	+5	+5
21.	Manka a škody	účet 548	027	+1	+1
22.	Jiné ostatní náklady	účet 549	028	+59	+59
A. VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	A.VI.1+...+A.VI.x	029	+448	+448
A. VI. 23.	Odpisy dlouhodobého majetku	účet 551	030	+293	+293
24.	Prodaný dlouhodobý majetek	účet 552	031		
25.	Prodané cenné papíry a podíly	účet 553	032		
26.	Prodaný materiál	účet 554	033		
27.	Tvorba a použití rezerv a opravných položek	účty 556, 559	034	+155	+155
A. VII.	Poskytnuté příspěvky	A.VII.1+...+A.VII.x	035		
A. VII. 28.	Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	účty 581, 582	036		
A. VIII.	Daň z příjmů	A.VIII.1+...+A.VIII.x	037		
A. VIII. 29.	Daň z příjmů	účet 591	038		
	Náklady celkem		039	+19 231	+19 231
B.	Výnosy		040	+19 122	+19 231
B. I.	Provozní dotace	B.I.1+...+B.I.x	041	+2 100	+2 100
B. I. 1.	Provozní dotace	účet 691	042	+2 100	+2 100
B. II.	Přijaté příspěvky	B.II.1+...+B.II.x	043		
B. II. 2.	Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	účet 681	044		
3.	Přijaté příspěvky (dary)	účet 682	045		
4.	Přijaté členské příspěvky	účet 684	046		
B. III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	účty 601, 602, 603	047	+1 959	+2 068

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Běžné období		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
B. IV.	Ostatní výnosy	B.IV.1+...+B.IV.x	048	+15 061	+15 061
B. IV. 5.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	účetv 641. 642	049		
6.	Platby za odepsané pohledávky	účet 643	050		
7.	Výnosové úroky	účet 644	051	+1	+1
8.	Kursově zisky	účet 645	052	+36	+36
9.	Zúčtování fondů	účet 648	053	+14 991	+14 991
10.	Jiné ostatní výnosy	účet 649	054	+33	+33
B. V.	Tržby z prodeje majetku	B.V.1+...+B.V.x	055	+2	+2
B. V. 11.	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	účet 652	056	+2	+2
12.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	účet 653	057		
13.	Tržby z prodeje materiálu	účet 654	058		
14.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	účet 655	059		
15.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	účet 657	060		
	Výnosy celkem		061	+19 122	+109
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	B. - A.I.1.-...-A.VII.x + C. x.	062	-109	+109
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	B. - A. + D. x.	063	-109	+109

Okamžik sestaven 19.06.2020	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky:
Právní forma účetní jednotky: Předmět činnosti nebo účel:	

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2019 (v tisících Kč)

1. Charakteristika a hlavní aktivity

Založení a charakteristika společnosti

Knihovna Václava Havla, o.p.s. ("společnost") vznikla dne 26. července 2004 zápisem do obchodního rejstříku vedeného u Městského soudu v Praze, oddíl O, vložka 338.

Hlavním účelem zřízení společnosti jsou archivní, archivně badatelské, dokumentační a knihovnické činnosti zaměřené na dílo Václava Havla a dokumenty či věci s jeho působením související, jejich odborná analýza a s tím související vzdělávací a popularizační aktivity.

Sídlo společnosti

Knihovna Václava Havla, o.p.s.
Ostrovní 129/13, Nové Město
110 00 Praha 1
Česká republika

Identifikační číslo

271 69 413

Členové správní rady k 31. prosinci 2019

Gabriel Eichler (předseda)
Michaela Bakala (místopředseda)
Dagmar Havlová
Božena Jirků
Martin Palouš
Jacques Rupnik
Nina Smitová
Iva Brožová
Milan Šimečka

Statutárním orgánem společnosti je ředitel společnosti pan Michael Žantovský.

Členové dozorčí rady k 31. prosinci 2019

Luděk Niedermayer
Mgr. Emil Holub
Ondřej Jonáš

Zakladatelé společnosti

Dagmar Havlová
Miloslav Petrusek

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2019 (v tisících Kč)

Karel Schwarzenberg

Zakladatelé společnosti se při založení společnosti zavázali ke vkladům v celkové výši 3 tis. Kč. Tyto vklady jsou plně splaceny a nejsou zapsány v rejstříku obecně prospěšných společností.

Změny v rejstříku obecně prospěšných společností

V roce 2019 nedošlo k žádným změnám v rejstříku obecně prospěšných společností.

2. Zásadní účetní postupy používané společností

Účetnictví společnosti je vedeno a účetní závěrka byla sestavena v souladu se zákonem 563/1991 Sb. o účetnictví v platném znění, vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, v platném znění a Českými účetními standardy pro tyto účetní jednotky v platném znění.

Účetnictví respektuje obecné účetní zásady, především zásadu o oceňování majetku historickými cenami (není-li dále uvedeno jinak), zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu opatrnosti a předpoklad o schopnosti účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách.

Účetní závěrka společnosti je sestavena k rozvahovému dni 31. 12. 2019 za účetní období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019, srovnatelným obdobím je účetní období od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018.

Finanční údaje v této účetní závěrce jsou vyjádřeny v tisících korun českých (Kč), není-li dále uvedeno jinak.

- (a) Způsob zpracování účetních záznamů, způsob a místo jejich úschovy

Účetnictví je vedeno externí společností VGD v systému Byznys VR. Účetní doklady jsou uloženy v sídle zmíněné účetní společnosti.

- (b) Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je evidován v pořizovací ceně. Dlouhodobý hmotný majetek v pořizovací ceně do 40 tis. Kč a dlouhodobý nehmotný majetek do 60 tis. Kč není vykazován v rozvaze a je účtován do nákladů v roce jeho pořízení.

V následující tabulce jsou uvedeny metody a doby odpisování podle skupin majetku:

Majetek	Metoda	Doba odpisování
Kancelářské vybavení, nábytek	Lineární	3 roky
Software	Lineární	5 let
Ostatní nehmotný majetek	Lineární	6 let

- (c) Přepočty cizích měn

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2019 (v tisících Kč)

Společnost používá pro přepočet transakcí v cizí měně denní kurz ČNB. V průběhu roku účtuje společnost pouze o realizovaných kurzových ziscích a ztrátách.

Aktiva a pasiva v zahraniční měně jsou k rozvahovému dni přepočítávána podle kurzu devizového trhu vyhlášeného Českou národní bankou. Nerealizované kurzové zisky a ztráty jsou zachyceny ve výsledku hospodaření.

(d) Zásoby

Nedokončená výroba a hotové výrobky (knihy) zahrnují materiálové, mzdové a ostatní přímé náklady. Úbytek nedokončené výroby a hotových výrobků je oceňován metodou váženého aritmetického průměru.

Zboží je oceňováno v pořizovacích cenách. Pořizovací cena zahrnuje cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklady (např. dopravu). Úbytek zásob je oceňován metodou váženého aritmetického průměru.

Opravná položka k pomalu obrátkovým a zastaralým zásobám je vytvořena na základě analýzy obrátkovosti zásob a na základě individuálního posouzení.

(e) Přijaté a poskytnuté dary

Společnost účtuje o finančních prostředcích přijatých na základě darovacích smluv na účet Fondy, ze kterého jsou tyto přijaté finanční prostředky zúčtovány dle charakteru jejich použití následujícími způsoby:

- do výkazu zisku a ztráty ve prospěch účtu Zúčtování fondů do výše nákladů vynaložených na jednotlivé projekty (střediska) nebo provozní činnost v daném účetním období;

- proti bankovnímu účtu v případě poskytnutí finančních prostředků na projekty třetích stran, které byly vybrány v rámci jednotlivých projektů společnosti.

3. Dlouhodobý majetek

(a) Dlouhodobý nehmotný majetek

	Software	Ostatní nehmotný majetek	Celkem 2019	Celkem 2018
Pořizovací cena				
Zůstatek k 1.1.	825	1 601	2 426	2 369
Přírůstky	--	242	242	57
Úbytky	--	--	--	--
Přeúčtování	--	--	--	--
Zůstatek k 31.12.	825	1 843	2 668	2 426
Oprávký				
Zůstatek k 1.1.	825	975	1 800	1 533
Odpisy	--	240	240	267
Oprávký k úbytkům	--	--	--	--

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2019 (v tisících Kč)

Přeúčtování	--	--	--	--
Zůstatek k 31.12.	825	1 215	2 040	1 800
Zůstatková hodnota 1.1.	--	626	626	836
Zůstatková hodnota 31.12.	--	628	628	626

(b) Dlouhodobý hmotný majetek

	Kancelářské vybavení, nábytek	Umělecká díla, předměty a sbírky	Celkem 2019	Celkem 2018
Pořizovací cena				
Zůstatek k 1.1.	990	1 277	2 267	2 266
Přírůstky	--	--	--	91
Úbytky	--	--	--	-90
Přeúčtování	--	--	--	--
Zůstatek k 31.12.	990	1 277	2 267	2 267
Oprávký				
Zůstatek k 1.1.	879	--	879	841
Odpisy	54	--	54	128
Oprávký k úbytkům	--	--	--	-90
Přeúčtování	--	--	--	--
Zůstatek k 31.12.	933	--	933	879
Zůstatková hodnota 1.1.	111	1 277	1 388	1 425
Zůstatková hodnota 31.12.	57	1 277	1 334	1 388

4. Účty v bankách

Finanční prostředky jsou vedeny na běžných účtech denominovaných v CZK, USD a EUR. Zůstatek na bankovních účtech k 31. prosinci 2019 činí 2 241 tis. Kč (2018 – 621 tis. Kč).

5. Pohledávky a závazky

(a) Pohledávky

Pohledávky činí celkem 949 tis. Kč (2018 – 956 tis. Kč), ze kterých 109 tis. Kč (2018 – 42 tis. Kč) představují pohledávky po lhůtě splatnosti. Poskytnuté provozní zálohy představují zejména zálohy na služby spojené s nájmem ve výši 307 tis. Kč (2018 – 283 tis. Kč) a jistinu k nájmu ve výši 271 tis. Kč (2018 – 271 tis. Kč).

(b) Závazky

Krátkodobé závazky činí celkem 2 323 tis. Kč (2018 – 2 671 tis. Kč), ze kterých 175 tis. Kč (2018 – 302 tis. Kč) představují závazky po lhůtě splatnosti.

Dlouhodobým závazkem společnosti k 31. prosinci 2019 je bezúročná půjčka poskytnutá společnosti v lednu 2011 ve výši 3 744 tis. Kč (2018 – 3 744 tis. Kč) na zajištění provozu, která je splatná 10. ledna 2021.

6. Náklady příštích období

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2019 (v tisících Kč)

Náklady příštích období činí celkem 298 tis. Kč (2018 – 312 tis. Kč) a představují zejména časové rozlišení nákladů pojistného, nájemného a časové rozlišení nákladů na výrobu filmu.

7. Zásoby

Zásoba hotových výrobků k 31. prosinci 2019 činí celkem 2 520 tis. Kč (2018 – 2 469 tis. Kč) a představuje zásobu knih vlastní produkce knihovny. Tuto částku tvoří zásoba vlastních výrobků v hodnotě 2 672 tis. Kč a opravná položka ve výši 152 tis. Kč.

Zásoba zboží k 31. prosinci 2019 činí celkem 139 tis. Kč (2018 – 140 tis. Kč) a představuje zásobu knih a DVD určených pro prodej v rámci expozice „Václav Havel v kostce“. Tuto částku tvoří zásoba zboží v hodnotě 141 tis. Kč a opravná položka ve výši 2 tis. Kč.

Nedokončená výroba k 31. prosinci 2019 činí celkem 112 tis. Kč (2018 – 74 tis. Kč) a představuje nedokončené knihy vlastní produkce.

K 31. prosinci 2019 činil celkový objem zásob nevykázaných v rozvaze 636 tis. Kč (2018 – 1 101 tis. Kč), z toho cizí knihy v komisioním prodeji činily 74 tis. Kč (2018 – 91 tis. Kč) a knihy evidované v archivu činily 562 tis. Kč (2018 – 550 tis. Kč).

8. Vlastní zdroje

	Vlastní jmění	Fondy	Celkem
Zůstatek k 1.1.2019	66	60	126
Převod výsledku hospodaření	--	--	--
Přijaté dary	--	15 186	15 186
Poskytnuté příspěvky	--	-217	-217
Zúčtování fondů	--	-14 991	-14 991
Výsledek hospodaření běžného účetního období	--	--	--
Zůstatek k 31.12.2019	66	38	104

9. Zaměstnanci a vedoucí pracovníci

Průměrný počet zaměstnanců a osobní náklady za rok 2019 a 2018:

2019	Prům. počet zaměstnanců	Mzdové náklady	Náklady na sociální	Sociální náklady
			zabezpečení a zdravotní pojištění	
Zaměstnanci	10	6 566	2 146	--

2018	Prům. počet zaměstnanců	Mzdové náklady	Náklady na sociální	Sociální náklady
			zabezpečení a zdravotní pojištění	
Zaměstnanci	10	6 435	2 095	--

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2019 (v tisících Kč)

10. Odměny a půjčky statutárním, kontrolním nebo jiným orgánům

V průběhu roku 2019 a 2018 byly společností vyplaceny odměny statutárnímu orgánu společnosti z titulu funkce, tyto náklady jsou zahrnuty ve mzdových nákladech. V průběhu let 2019 a 2018 nebyly společností vyplaceny ani poskytnuty žádné odměny a půjčky členům správní a dozorčí rady. V průběhu roku 2019 a 2018 nebyly uzavřeny žádné smlouvy, které by společnost zavazovaly k vyplácení jakýchkoli požitků v případě ukončení činnosti jednotlivých členů správní a dozorčí rady.

11. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění činí 218 tis. Kč (2018 – 396 tis. Kč), ze kterých 151 tis. Kč (2018 – 276 tis. Kč) představují závazky ze sociálního zabezpečení a 68 tis. Kč (2018 – 120 tis. Kč) představují závazky ze zdravotního pojištění. Žádné z těchto závazků nejsou po lhůtě splatnosti.

12. Ostatní přímé daně a dotace

Ostatní přímé daně z titulu záloh na daň z příjmů fyzických osob činí 67 tis. Kč (2018 – 163 tis. Kč). Žádné z těchto závazků nejsou po lhůtě splatnosti.

V roce 2019 vyčerpala společnost dotace ve výši 2 100 tis. Kč (2018 – 1 718 tis. Kč), z čehož bylo 1 512 tis. Kč (2018 – 1 529 tis. Kč) ze státního rozpočtu a 588 tis. Kč (2018 – 189 tis. Kč) z ostatních zdrojů.

13. Výnosy příštích období

V roce 2019 obdržela společnost dotace a granty v celkové výši 4 151 tis. Kč (2018 – 1 788 tis. Kč), z čehož částka ve výši 2 051 tis. Kč (2018 – 70 tis. Kč) bude vyčerpána v roce 2020 a je vykázána v pozici Výnosy příštích období.

14. Informace o projektech společnosti

Obdobně jako v předchozím období společnost v průběhu roku 2019 organizovala veřejná a klubová setkání. Veřejnosti je přístupná expozice „Václav Havel v kostce“ v sídle společnosti v Ostrovní ulici na Starém městě v Praze.

Všechny aktivity společnosti jsou detailně popsány ve výroční zprávě. Zároveň jsou ve výroční zprávě uvedeny přijaté a poskytnuté dary.

15. Informace o odměnách statutárním auditorům

Celkové odměny přijaté auditorem činí 1 tis. Kč (2018 – 1 tis. Kč) a představují odměny za povinný audit účetní závěrky.

16. Daň z příjmů

Společnost vykázala splatnou daň za rok 2019 ve výši 0 tis. Kč (2018 – 6 tis. Kč).

Při výpočtu daně z příjmů právnických osob byla využita možnost zákona o daních z příjmů a byl snížen základ daně dle §20 odst. 7 o 142 tis. Kč (2018 – o 300 tis. Kč).

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2019 (v tisících Kč)

17. Veřejná sbírka

Společnosti byla povolena v roce 2019 veřejná sbírka číslo MHMP 1536691/2019, kterou lze konat na území celé České republiky od 5. 8. 2019 na dobu neurčitou.

Veřejná sbírka bude prováděna v souladu se zákonem č. 117/2001 Sb. Způsobem podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných sbírkách, tj. shromažďováním příspěvků na předem vyhlášeném zvláštním bankovním účtu č. 70777077/0600 zřízeného u MONETA Money Bank, a.s. A dále podle § 9 odst. 1 písm. g) zákona o veřejných sbírkách, tj. složením hotovosti do pokladny zřízené právníčkou osobou.

První průběžné vyúčtování ke dni 30. 6. 2020 je společnost povinna předložit Magistrátu hlavního města Prahy ke kontrole nejpozději do 30. 9. 2020. Další průběžná vyúčtování budou zpracována vždy po roce.

18. Správní náklady

Správní náklady společnosti za rok 2019 činí celkem 3 228 tis. Kč (2018 – 3 239 tis. Kč). Jejich struktura je následující:

2019	Náklady celkem	Z toho správní náklady
Spotřebované nákupy a služby	10 268	1 452
Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	-355	--
Osobní náklady	8 712	1 593
Daně a poplatky	1	--
Ostatní náklady	157	147
Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek	448	36
Daň z příjmů	0	0
Celkem	19 231	3 228

2018	Náklady celkem	Z toho správní náklady
Spotřebované nákupy a služby	9 271	1 447
Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	-126	--
Osobní náklady	8 530	1 678
Daně a poplatky	1	1
Ostatní náklady	104	89
Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek	395	18
Daň z příjmů	6	6
Celkem	18 181	3 239

19. Významná následná událost

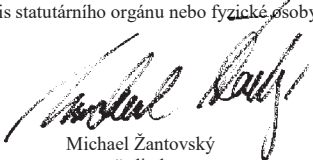
Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Příloha k účetní závěrce

Rok končící 31. prosincem 2019 (v tisících Kč)

K datu sestavení účetní závěrky nejsou známy žádné významné následné události, které by ovlivnily účetní závěrku k 31. prosinci 2019.

S ohledem na současný globální rozsah šíření pandemie COVID-19 je vysoce pravděpodobné, že naše společnost pocítí v roce 2020 ekonomický dopad krizové situace. Společnost tento dopad průběžně vyhodnocuje, ale prozatím jej není schopna spolehlivě kvantifikovat, nicméně podniká preventivní opatření a veškeré kroky pro zmírnění provozních a finančních následků.

<p>Datum: 19.06.2020</p>	<p>Podpis statutárního orgánu nebo fyzické osoby, která je účetní jednotkou:</p> <p>Michael Žantovský ředitel</p>
------------------------------	---

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Pro zakladatele společnosti

Knihovna Václava Havla, o.p.s.

Se sídlem: Ostrovní 129/13, Nové Město, 110 00 Praha 1

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky společnosti Knihovna Václava Havla, o.p.s. (dále také „společnost“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. prosinci 2019, výkazu zisku a ztráty za rok končící k tomuto datu a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz finanční pozice společnosti Knihovna Václava Havla, o.p.s. k 31. prosinci 2019 a její finanční výkonnosti za rok končící k tomuto datu v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Jiná skutečnost

Účetní závěrka společnosti Knihovna Václava Havla, o.p.s. za rok končící k 31. prosinci 2018 byla auditována jiným auditorem, který k této účetní závěrce dne 21. června 2019 vyjádřil výrok bez výhrad.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární organ společnosti.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilo ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, jež dokážeme posoudit, uvádíme, že:

- Ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.
- Ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o společnosti, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržení ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost statutárního orgánu a dozorčí rady společnosti za účetní závěrku

Statutární orgán společnosti odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán společnosti povinen posoudit, zda je společnost schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy statutární orgán plánuje zrušení společnosti nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví ve společnosti odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti statutární orgán společnosti uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky statutárním orgánem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti společnosti nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat statutární orgán a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 19. června 2020

Auditorská společnost:

Deloitte Audit s.r.o.
evidenční číslo 079

Statutární auditor:

Jiří Sauer
evidenční číslo 2301

